

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 a návrh na jeho aktualizáciu

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 (ďalej len „národný program“) bol prijatý uznesením vlády Slovenskej republiky č. 25 z 15. januára 2014.

Cieľom národného programu je prostredníctvom definovaných úloh a opatrení zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor“) a pokroku pri ich používaní.

Národný program bol tvorený ako otvorený dokument, obsahuje základné úlohy na obdobie rokov 2014 – 2020, s aktualizáciou a vyhodnocovaním každé 2 roky. Bol pripravovaný za účasti viacerých odborníkov z rôznych oblastí tak, aby bolo pokryté nielen široké spektrum jednotlivých oblastí, ale zároveň, aby bola zabezpečená aj prepojenosť a kompatibilita všetkých opatrení a úloh. Na jeho tvorbe sa podieľali zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, verejnej správy a podľa čl. 4 ods. 3 dohovoru aj osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií.

V súlade s plnením úlohy B.3. uznesenia č. 25/2014 bola vypracovaná Správa o plnení opatrení Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 s cieľom poskytnutia komplexnej informácie o stave plnenia opatrení v hodnotiacom období rokov 2014 - 2015. Podklady k vypracovaniu správy poskytli ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, územnej samosprávy, ako aj osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií.

Národný program je rozdelený do nasledovných oblastí:

1. Zvyšovanie povedomia
2. Primeraná životná úroveň a sociálna ochrana
3. Prístupnosť (prostredia, dopravy, informácií, služieb, tovarov...)
4. Rovnaké zaobchádzanie, prístup k spravodlivosti a ochrana pre diskrimináciou
5. Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti, osobná mobilita
6. Rešpektovanie domova a rodiny
7. Vzdelávanie¹
8. Zdravotníctvo
9. Habilitácia a rehabilitácia
10. Zamestnávanie
11. Účasť na politickom a verejnom živote
12. Účasť na kultúrnom živote, rekreácii, záujmových aktivitách a športe
13. Ženy so zdravotným postihnutím
14. Deti so zdravotným postihnutím
15. Rizikové situácie a núdzové humanitárne situácie
16. Koordinácia a monitorovanie
17. Štatistika, zhromažďovanie údajov a výskum
18. Medzinárodná spolupráca
19. Publicita, monitoring a evaluácia plnenia programu

Návrh opatrení

Vysvetlivky ku aktualizácii: *označuje, že v parametroch cieľa/úlohy došlo pri aktualizácii ku zmene; pre zmenený parameter je v texte použitý formát *italic*

4.1. Zvyšovanie povedomia

Strategický cieľ:

Zvýšiť povedomie celej spoločnosti, a to aj na úrovni rodín, o postavení osôb so zdravotným postihnutím a podporiť rešpektovanie práv a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím.

4.1.1. Šíriť povedomie o Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť informačné aktivity, odborné prednášky, konferencie a kampane zamerané na problematiku Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, tlač a distribúcia informačných brožúr pre subjekty verejnej správy a širokú verejnosť. Zvyšovať informovanosť zástupcov jednotlivých rezortov o Dohovore. Prostredníctvom spolupracujúcich subjektov identifikovať cieľové skupiny a prezentovať príklady dobrej praxe.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: ÚV SR, MDVRR SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR, MS SR, územná samospráva, MVO

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – čiastočne sa plní

Úrad vlády Slovenskej republiky

V súčasnosti sa v rámci Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce realizuje do 30.12.2016 projekt „Komplexné sociálne služby pre deti a mladých ľudí so zdravotným postihnutím v regióne Stará Ľubovňa“, ktorého zameraním je najmä prevádzka denného centra terénou aj ambulantnou formou, rehabilitačného strediska pre deti a mladých so zdravotným postihnutím, prepravnej služby, podporovaného zamestnávania a podporovaného bývania. Zároveň sa realizuje aj projekt „Vstúpte k nám ...“, ktorého cieľom je prispieť k zlepšeniu kvality života klientov so zdravotným postihnutím žijúcich v zariadeniach sociálnych služieb (ďalej len „ZSS“), ako aj skvalitnenie služieb a zlepšenie pracovných podmienok sociálnych pracovníkov.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Na svojom webovom sídle uverejňuje aktuálne informácie týkajúce sa dohovoru, čiastkové vyhodnotenia národného programu (september 2014 a marec 2015), informácie ohľadom obhajoby Východiskovej správy SR k Dohovoru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, ako aj zoznam sekundárnych kontaktných miest. Ministerstvo zároveň poskytuje dotácie na podporu rozvoja sociálnych služieb, dotácie na podporu vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, dotácie na podporu rekondičných aktivít, dotácie na podporu členstva v medzinárodnej organizácii v sociálnej oblasti, dotácie na podporu edičnej činnosti, dotácie na podporu rodovej rovnosti, ako aj dotácie na podporu humanitárnej pomoci ([schválené žiadosti za jednotlivé roky sú uverejnené na webovom sídle MPSVR SR](#)).

MPSVR SR v rokoch 2014 a 2015 nenaplnilo rolu gestora úlohy a nezabezpečilo odborné prednášky, konferencie a kampane zamerané na problematiku dohovoru, tlač a distribúciu informačných brožúr pre subjekty verejnej správy a širokú verejnosť. Napĺňanie cieľa sa realizovalo primárne prostredníctvom aktívnej účasti zástupcov Hlavného kontaktného miesta pre vykonávanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „HKM“) na rôznych pracovných stretnutiach na Slovensku ako aj v zahraničí:

- Zasadnutia pracovnej skupiny High Level Group of Representatives of the Member States on Disability - Skupina zástupcov členských štátov Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na vysokej úrovni pre problematiku zdravotného postihnutia (Brusel, 21. – 23.10. 2014 a 28.-30.4.2015), ktorých cieľom bolo monitorovanie aktuálnych priorít a politik v oblasti zdravotného postihnutia, zhromažďovanie a analyzovanie informácií a aplikovateľnej praxe. Skupina zástupcov členských štátov EÚ na vysokej úrovni pre problematiku zdravotného postihnutia považuje za svoje základné ciele podporu osôb so zdravotným postihnutím a ich aktívne zapojenie do spoločnosti, odstraňovanie bariér v bežnom živote a posilnenie rovnakých šancí pre každého človeka. Prínosom zasadnutí boli najmä medzinárodné skúsenosti v oblasti implementácie dohovoru.

- Zasadnutie na vysokej úrovni k problematike zdravotného postihnutia (Lotyšsko, Riga 11. – 12.5.2015), ktorého cieľom bola prezentácia pokroku a problémov Lotyšska pri implementácii dohovoru (najmä čl. 19), ako aj problematika zameraná na prechod od inkluzívneho vzdelávania až po zamestnávanie. Najväčším prínosom bolo najmä zlepšenie medzinárodnej spolupráce aj s krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ. Zástupca MPSVR SR prezentoval pokrok SR v implementácii dohovoru.

- Stretnutia pracovnej skupiny k príprave Európskeho preukazu zdravotného postihnutia - PWG EU model disability card (Brusel, 26.2.2014 a 6.7.2015), ktorých cieľom bolo zaviesť preukaz osoby so zdravotným postihnutím, ktorý by platil vo všetkých členských štátoch EÚ a oprávňoval by držiteľa preukazu čerpať benefity v oblasti kultúry, cestovného ruchu, verejnej dopravy a voľnočasových aktivít. Prínosom zo stretnutí bolo porovnanie podmienok poskytovania výhod v SR s ostatnými členskými štátmi EÚ. Nakoľko bol v roku 2015 projekt ukončený výzvou na predkladanie projektov, pracovná skupina podľa zatiaľ dostupných informácií nebude naďalej zasadať.

- Celoslovenské semináre Republikovej Špecifickej Organizácii SZTP ťažko telesne postihnutých a vozičkárov (Nitra, 23.8.2014 a 22.8.2015), na ktorých boli poskytnuté informácie o zriadení a činnosti HKM, o národnom programe a jeho vyhodnoteniach, o Východiskovej správe SR k dohovoru a jej obhajobe, ako aj o príprave zákona o komisárovi pre deti a o komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím.

- Sociálne pediatrický kongres (Kyjov 22.-24.9.2015) venovaný problematike ochrany života a zdravia dieťaťa. Súčasťou kongresu bola prezentácia pokroku v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“) ako aj v oblasti ochrany osôb so zdravotným postihnutím. Bola predstavená [Národná stratégia na ochranu detí pred násilím](#) vrátane zriadenia Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násillia na deťoch a informácie o vytvorení HKM. Prínosom bola výmena názorov v oblasti SPODaSK ako aj prezentovanie pokroku v oblasti verejnej ochrany práv detí a práv osôb so zdravotným postihnutím.

- Konferencia „Podpora ľudských práv osôb so zdravotným postihnutím: ambície, dopad a výzvy, ktoré sú pred nami“ (Dublin, 4. – 6.11. 2015). Cieľom Výboru expertov

pre oblasť zdravotného postihnutia Rady Európy, ktorý bol vytvorený v zmysle Akčného plánu Rady Európy na presadzovanie práv ľudí so zdravotným postihnutím a ich plnej účasti v spoločnosti (2006-2015) je monitorovanie aktuálnych priorít, rozvíjanie a uplatňovanie realizovateľných stratégií a politík členských štátov umožňujúcich plnú účasť osôb so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života spoločnosti. Prínosom konferencie bolo prezentovanie nového systému podporovaného rozhodovania, príklady dobrej praxe, ako aj problémy, s ktorými sa stretávajú osoby so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Zverejnilo základné informácie o dohovore na vývesnej tabuli ministerstva, ktorá je voľne prístupná všetkým zamestnancom. Zamestnanci mali možnosť zúčastniť sa vzdelávacích aktivít a podujatí, ktorých predmetom bol aj dohovor (napr.: Záverečná konferencia k projektu „Podpora spolupráce MNO pri účasti na implementácii a monitoringu uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím“).

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Poskytuje poradenstvo správcom a prevádzkovateľom informačných systémov verejnej správy za účelom zlepšovania informovanosti o prístupnosti týchto systémov osobám so zdravotným postihnutím, prezentuje príklady dobrej praxe v tejto sfére, spolupracuje s reprezentatívnymi organizáciami osôb so zdravotným postihnutím pri zlepšovaní prístupnosti informačných systémov. Zároveň uvedenými aktivitami presadzuje aj uplatňovanie štandardov informačných systémov vo verejnej správe.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Informácie o dohovore sa nachádzajú na nástenke osobného úradu. V podmienkach služobného úradu sa pri zamestnávaní osôb so zdravotným postihnutím podľa dohovoru dodržiavajú zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákonov: zákon o službách zamestnanosti, zákon o štátnej službe, zákon o výkone práce vo verejnom záujme, Antidiskriminačný zákon a Zákonník práce. Zamestnanci sú pri nástupe do zamestnania v rámci adaptačného programu informovaní o dohovore.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Umožnilo v spolupráci so Slovenskou agentúrou na podporu zdravotne postihnutých občanov zrealizovať výstavu „Národná prezentácia umenia handicapovaných umelcov SR“. Na výstave boli prezentované obrazy a iné umelecké predmety umelcov so zdravotným postihnutím z celého Slovenska.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

Zverejnilo dohovor na intranetovej stránke osobného úradu a na vývesnej tabuli osobného úradu. Uvedená problematika je súčasťou vysokoškolského vzdelávania na Akadémii ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v predmete Základy práva v 1. semestri a v predmete Pracovné a správne právo v 2. semestri.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Informácie vo vzťahu k pozitívnemu vnímaniu potrieb osôb so zdravotným postihnutím sú poskytované na stránkach časopisu eZvesti. Výchova a vzdelávanie v stredných odborných školách Policajného zboru (ďalej len „PZ“) je v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi na princípe zákazu všetkých foriem diskriminácie, obzvlášť segregácie. Uvedené princípy sú uvedené v školských

vzdelávacích programoch a podrobnejšie rozpracované v časovo-tematických plánoch najmä v predmete právo.

Pri príležitosti Svetového dňa bielej palice sa uskutočnila celoslovenská dopravno-bezpečnostná akcia „Biela palica“ v spolupráci s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ktorej cieľom bolo upozorniť vodičov na chodcov so zrakovým postihnutím, ktorí sa pohybujú s bielou palicou či vodiacim psom.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Priebežne šíri povedomie o dohovore prostredníctvom sprístupňovania aktivít a podujatí v oblasti starostlivosti o životné prostredie pre osoby so zdravotným postihnutím v priestoroch s bezbariérovým prístupom (napr.: ZOO Bojnice) a prostredníctvom svojho webového sídla.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Vydalo [Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2014 - 2015](#), do ktorých zapracovalo odporúčania pre zriaďovateľov a riaditeľov škôl a školských zariadení - participovať pri napĺňaní vybraných úloh z národného programu a [Usmernenie k prijímaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením do základnej školy](#). Šírenie povedomia o dohovore realizuje aj prostredníctvom pracovných stretnutí s okresnými úradmi z odboru školstva, s riaditeľmi škôl regionálneho školstva, besied žiakov s osobami so zdravotným postihnutím, výtvarných aktivít, vernisáží, literárnych aktivít, interaktívnych prezentácií (napr.: Deň ľudských práv, Svetový deň prevencie týrania a zneužívania detí, Deň iných národností...), ako aj prostredníctvom príspevkov do školských časopisov, rozhlasu, kultúrnych programov v zdravotníckych zariadeniach a domovoch sociálnych služieb (ďalej len "DSS").

Program „Škola priateľská k deťom“ je v školskom roku 2015/2016 odporúčaný ministerstvom ako vhodný doplnok ľudsko-právnej problematiky v Pedagogicko-organizačných pokynoch. Je súčasťou medzinárodného programu UNICEF a siete škôl označených logom Škola priateľská k deťom.

V Bulletinu Špeciálnopedagogické poradenstvo č. 19/2015, ktorý ministerstvo bezplatne poskytuje zariadeniam výchovného poradenstva a školským inštitúciám boli publikované poznatky odborníkov z oblasti psychológie, špeciálnej a liečebnej pedagogiky.

V pregraduálnej príprave študentov pedagogických, filozofických fakúlt a sociálnej práce (stáže, praxe a prednášky) sa odborné poznatky sprostredkujú aj v súvislosti so zmenami v pohľade na osoby so zdravotným postihnutím.

Na zvyšovaní povedomia a posilňovaní pozitívnych postojov majoritnej spoločnosti k osobám so sluchovým postihnutím sa ministerstvo podieľa aj publikačnou činnosťou v odborných i populárno-náučných periodikách a vystúpeniami v masovokomunikačných prostriedkoch, predovšetkým v Televíznom klube nepočujúcich, ktorý vysiela Rozhlas a televízia Slovenska (ďalej len „RTVS“).

Inkluzívna škôlka v Detskom centre Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie (ďalej len „VÚDPaP“) je rovnako príkladom napĺňania dohovoru.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Prostredníctvom stavovských organizácií (napr.: Lekárska komora, Komora iných zdravotníckych pracovníkov) realizovalo ministerstvo odborné prednášky. Vzdelávacie príspevky zamerané na osoby so zdravotným postihnutím boli zverejnené v roku 2015 [na portáli i-med](#) Slovenskej lekárskej komory, ktorý slúži na sústavné vzdelávanie lekárov (Jozef Hašto- Význam popôrodného kontaktu matky a dieťaťa, MUDr. Mária Medrická - Týranie a zneužívanie detí, Ľubica Gálisová - Rast násilia na starších a jeho diagnostika, MUDr. Ľudmila Húsková - Násilie páchané na ženách a jeho príznaky, MUDr. Tatiana Cicholesová - Testovanie stupňa motorického deficitu a obmedzenia aktivít denného života, MUDr. Pavel Frühaut - Neprosívání kojencu a batolat a Michal Minár - Manažment začínajúcej demencie v ambulancii všeobecného lekára).

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

K zvyšovaniu povedomia prispel najmä podprogram „6.4. Neformálne vzdelávanie v oblasti kultúry osôb so zdravotným postihnutím“, ktorý existuje od roku 2014 v rámci dotačného systému (dotačný program Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva). V rokoch 2014 – 2015 bolo v predmetnej oblasti podporených 24 projektov vo výške 69 800 eur.

Národné osvetové centrum (ďalej len „NOC“) zrealizovalo 3 neformálne - vzdelávacie aktivity pre zamestnancov rezortu kultúry (pre 70 osôb), ktoré sa zameriavali aj na vzdelávanie v oblasti ochrany a podpory ľudských práv, na podporu tolerancie a predchádzanie všetkých foriem násilia (Bratislava, Galanta a Teplý vrch). NOC publikovalo v odborných časopisoch „Národná osвета“ a „Javisko“ pre pracovníkov rezortu kultúry 3 príspevky s tematikou zameranou na zviditeľňovanie a prezentáciu špecifickej kultúry osôb so zdravotným postihnutím.

V roku 2014 a 2015 pokračovala séria vzdelávacích seminárov na podporu kultúry osôb so sluchovým postihnutím v jednotlivých regiónoch Slovenska pod názvom „Doplniť chýbajúcu mozaiku – II. a III. časť“, ktorá nadväzovala na pilotnú medzinárodnú aktivitu z roku 2013 (celková suma za tri roky 13 000 eur). Organizátorom bola Trnavská asociácia sluchovo postihnutých. Cieľom podujatia bolo naplnenie dohovoru a šírenie skúseností a informácií o nových technológiách v prístupňovaní kultúry pre osoby so sluchovým postihnutím.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

Na svojom webovom sídle pravidelne aktualizuje informácie týkajúce sa dohovoru.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

[Internetová stránka Justičnej akadémie](#) poskytuje plnohodnotné informácie a je prispôbená aj osobám so zrakovým postihnutím. V oblasti vzdelávacej činnosti nebola tematika dohovoru zaradená do programov plánovaných podujatí. Justičná akadémia v budúcnosti predpokladá, že sa do študijných plánov zapracuje aj problematika dohovoru.

Zbor väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“) pristupuje k osobám vo výkone väzby a osobám vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „klienti“) v medziach všeobecne záväzných právnych predpisov (najmä zákon o výkone trestu odňatia slobody, zákon o výkone väzby, zákon o zdravotnej starostlivosti a Poriadok

výkonu trestu) a interných predpisov (najmä Zbierky rozkazov ministra spravodlivosti SR, Zbierky rozkazov generálneho riaditeľa ZVJS a iných interných pokynov). Jednotlivé časti dohovoru sú primerane riešené v uvedených predpisoch. Príslušníci prijatí do prípravnej štátnej služby sú v rámci základného a špecializovaného odborného vzdelávania poučení o Etickom kódexe príslušníka a zamestnanca ZVJS, ktorý v časti IV rieši zamedzenie akejkoľvek formy diskriminácie.

Únia miest Slovenska

Väčšina miest spolupracuje so špecifickými mimovládnyimi organizáciami (ďalej len „MVO“), spoločne organizujú besedy, semináre, workshopy, v rámci ktorých oboznamujú širokú verejnosť s dohovorom. V niektorých mestách poskytujú informácie aj v školách v rámci vzdelávacieho procesu. Za účelom šírenia informácií využívajú stretnutia v denných centrách, resp. kluboch. Niektoré mestá využívajú miestne printové médiá (napr.: Michalovčan, Modranské zvesti).

Banskobystrický samosprávny kraj

Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja (ďalej len „BBSK“) spolupracujú s príslušnými organizáciami, ktoré sa podieľajú na plnení tohto opatrenia (s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Kresťanským centrom nepočujúcich v Banskej Bystrici, Domom duševného zdravia v Rimavskej Sobote).

Centrum pre ekonomické a sociálne analýzy (M.E.S.A. 10) v spolupráci s partnermi BBSK a nezávislým výskumným inštitútom univerzity v Nórsku (NTNU Samfunnsforskning AS) realizoval v období od septembra 2013 do septembra 2014 projekt „Podpora integrácie inštitucionalizovaných klientov do lokálnych komunít na príklade pilotného územia Banskobystrického kraja“ (projekt SS-1-14). Projekt bol zameraný na občanov so zdravotným postihnutím, z ktorých väčšina žije v ZSS. Z projektu vyplynuli viaceré aktivity ako monitorings zamerané na DSS, prijímateľov sociálnych služieb (ďalej len „SS“), postoje aktérov v procese deinštitucionalizácie (ďalej len „DI“), alternatívne služby, s vypracovaním konkrétnych výstupov, ktoré boli prezentované na záverečnej konferencii v Banskej Bystrici (september 2014).

V máji 2015 sa zamestnanci ZSS a zamestnanci úradu BBSK zúčastnili odbornej konferencie „Ľudské práva a slobody v inštitucionálnej a komunitnej starostlivosti“.

V roku 2015 realizovali ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK rôzne aktivity: prezentačno-predajné výstavy výrobkov prijímateľov SS, dni otvorených dverí ZSS, športové hry pre prijímateľov ZSS a vzdelávacie aktivity zamerané na ľudské práva prijímateľov SS.

Bratislavský samosprávny kraj

Odbor sociálnych vecí Bratislavského samosprávneho kraja (ďalej len „BSK“) uskutočnil dňa 30.10.2014 vzdelávací seminár zameraný na reflexiu práv osôb so zdravotným postihnutím v každodennom živote, určený pre poskytovateľov SS, prijímateľov SS a verejnosť. Zároveň vo februári 2015 zrealizoval vzdelávací seminár "Cesta k samostatnosti", ktorý bol zameraný na oblasť podpory samostatnosti osôb so zdravotným postihnutím.

Košický samosprávny kraj

Košický samosprávny kraj (ďalej len „KSK“) vyhlásil rok 2015 za rok ergoterapie a v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK zrealizoval viacero aktivít: festival dramatickej tvorivosti klientov DSS pod názvom „Most úsmevov“, prezentačno-predajné výstavy výrobkov klientov „Vyskúšaj si handicap“, dni otvorených dverí ZSS, spevácka súťaž „Zlatý Slávik“, športové hry pre klientov ZSS.

Nadalej prebieha spolupráca poskytovateľov SS so vzdelávacími inštitúciami, zdravotníckymi zariadeniami, dobrovoľníkmi ako aj MVO.

V ZSS boli spracované interné smernice zariadení o určení postupov, pravidiel a preventívnych opatrení, aby nedochádzalo k porušovaniu ľudských práv prijímateľov SS, bol prijatý „Etický kódex v ZSS“, ktorý sa vzťahuje na zamestnancov ZSS, ale aj dobrovoľníkov, študentov pri výkone praxe.

Nitriansky samosprávny kraj

Dňa 13.5.2015 zorganizoval odbornú konferenciu na tému „Ľudské práva a slobody v inštitucionálnej a komunitnej starostlivosti“.

Nitriansky samosprávny kraj (ďalej len „NSK“) vydával v roku 2015 mesačník „ŽUPNÉ OZVENY“ zameraný na informácie zo života osôb so zdravotným postihnutím.

Prešovský samosprávny kraj

Prešovský samosprávny kraj (ďalej len „PSK“) pravidelne informoval prijímateľov SS, ich rodinných príslušníkov a zamestnancov ZSS o potrebe dodržiavania základných ľudských práv a slobôd, ako aj o dohovore prostredníctvom napĺňania štandardov kvality v zmysle prílohy č.1 zákona o sociálnych službách.

Trenčiansky samosprávny kraj

Trenčiansky samosprávny kraj (ďalej len „TSK“) na svojom webovom sídle v časti sociálna pomoc (národné programy) zverejnil dohovor. Na pracovných stretnutiach riaditeľov ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK, stretnutiach s verejnosťou alebo na zasadnutiach projektových rád je pravidelne zdôrazňovaný význam dohovoru a dodržiavanie ľudských práv prijímateľov SS.

Trnavský samosprávny kraj

V roku 2015 sa uskutočnil VII. ročník konferencie, ktorú organizoval odbor sociálnej pomoci Trnavského samosprávneho kraja (ďalej len „TTSK“) v spolupráci s Trnavskou univerzitou (Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce) pod názvom „Dobrá prax, naša inšpirácia“ - s medzinárodnou účasťou. Konferencia sa realizovala pri príležitosti „Dňa sociálneho pracovníka“ za účasti sociálnych pracovníkov, študentov stredných škôl (ďalej len „SŠ“) a vysokých škôl s humanitným zameraním, zástupcov akademickej pôdy. Cieľom konferencie bolo vytvoriť priestor vzdelávania pre skvalitnenie poskytovaných SS.

V roku 2015 organizoval TTSK aj VIII. ročník Župnej paralympiády s medzinárodnou účasťou, ktorej základnou myšlienkou bolo „NIKTO NIE JE INÝ, VŠETCI SME SI ROVNÍ!“. Cieľom bolo podporiť olympijskú myšlienku medzi športovcami so zdravotným postihnutím a ich integráciu do spoločnosti, zachovať tradíciu športu osôb so zdravotným postihnutím.

Žilinský samosprávny kraj

Žilinský samosprávny kraj (ďalej len „ŽSK“) zriadil 8 nových poradenských centier pri ZSS. Zároveň zrealizoval aj podujatia pre širokú verejnosť, s cieľom informovať o živote a právach osôb so zdravotným postihnutím (21. ročník festivalu „Dni nádeje“ v centre sociálnych služieb LÚČ, Žilina, tábory sebaobhajoby pre osoby so zdravotným postihnutím v centre sociálnych služieb TAU, Turie, prednášky a besedy so ZSS a školenia zamestnancov SS zamerané na dohovor).

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR zrealizovalo vzdelávacie semináre k článku 12, 13 dohovoru, projekt pod názvom „Deň krivých zrkadiel“, vydalo brožúry „Príklady z praxe zo súdneho konania o spôsobilosti na právne úkony“ a „Právo ľudí s mentálnym postihnutím na prístup k spravodlivosti“, knihu „Stačí ľúbiť – príbehy rodín s dieťaťom s mentálnym postihnutím“.

4.1.2. Zvyšovať informovanosť odbornej aj laickej verejnosti o živote, právach a schopnostiach osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Zvyšovať informovanosť odbornej a laickej verejnosti o živote osôb so zdravotným postihnutím, prostredníctvom RTVS.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: RTVS

Spolupracujúci subjekt: Rada RTVS

Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Rozhlas a televízia Slovenska

Zvyšovanie informovanosti realizuje RTVS prostredníctvom spravodajstva a cyklických relácií (napr.: Cesta, Televízny klub nepočujúcich, Ambulancia, Família, Generácia, poradenská relácia Fokus).

K Medzinárodnému dňu Nepočujúcich (27.9.) boli programy vysielané na oboch okruhoch so skrytými alebo otvorenými titulkami, prípadne s tlmočením do posunkového jazyka. V tento deň sa téme nepočujúcich venovali aj živé kontaktné relácie (na Jednotke – Dámsky klub a na Dvojke - Fokus rodina).

K Medzinárodnému dňu nevidiacich (13.11.) bol na obidvoch okruhoch takmer celý program s audiokomentármi. Kontaktné relácie sa venovali téme nevidiacich spoluobčanov a ich uplatneniu v práci, v živote a v spoločnosti (na Jednotke - Dámsky klub a na Dvojke - Fokus rodina).

RTVS k Medzinárodnému dňu osôb so zdravotným postihnutím (3.12.) zaradila reláciu Família „Som jednička“ (o tom, že aj ľudia s mentálnym postihnutím môžu vyhrávať) a z tvorby nezávislých producentov dokument „Jednoduché šťastie“ (DSS v Slatinke). Vo vysielaní Dvojky uviedla dva dokumenty o sile ľudskej osobnosti: „Divoký muž“ a „Prekonať hranice“.

V zmysle zákona o vysiellaní a retransmisii je verejnoprávna RTVS povinná vysielať minimálne 50% z celkového rozsahu vysielať programu s titulkami a 20% s audiokomentármi. Túto zákonnú povinnosť RTVS dôsledne dodržiavala a titulovaný obsah sa blíži k 60%.

Vďaka intenzívnejšej spolupráci s Výborom pre osoby so zdravotným postihnutím Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím“), organizáciami osôb so sluchovým postihnutím a Úniou nevidiacich Slovenska sa postupne rieši problematika úplnosti multimodálneho reťazca a zabezpečenia kvality a rozsahu skrytého titulovania pre osoby so sluchovým postihnutím a audiokomentárov pre osoby so zrakovým postihnutím.

4.1.3. Zameriť školskú politiku a prax na otázky antidiskriminácie, rôznorodosti, rovného zaobchádzania a implementovať ju do vzdelávacích programov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému.

Spôsob plnenia:

Podporovať a realizovať vzdelávacie programy a prezentačné aktivity o problematike zdravotného postihnutia a dodržiavania ľudských práv.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: ŠPÚ, VÚDPaP, VÚC, Okresné úrady v sídle kraja – odbory školstva

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Problematika osôb so zdravotným postihnutím je implementovaná do Štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠVP“) pre primárne vzdelávanie vo vyučovacom predmete Etická výchova, do ŠVP pre nižšie stredné vzdelávanie a vyššie sekundárne vzdelávanie v rámci vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov Občianska náuka a Etická výchova. Inovované ŠVP pre základné školy (ďalej len „ZŠ“) schválilo ministerstvo dňa 6.2.2015 s platnosťou od 1.9.2015.

Jednotlivé školy vo svojich školských vzdelávacích programoch užšie vymedzujú aktivity zamerané na problematiku zdravotného postihnutia a dodržiavania ľudských práv. Zároveň zapájajú žiakov do rôznych aktivít (napr.: Olympiáda ľudských práv, O putovný pohár integrácie, Husľový kľúčik, Medzinárodný deň ľudí s postihnutím, Týždeň zdravia, Deň zdravej výživy, Súťaž v prednese poézie a prózy) a organizujú súťaže pre žiakov so zdravotným postihnutím, integrované športové súťaže, kultúrne predstavenia a výtvarno-literárne súťaže (Ľudské práva očami detí).

MŠVVŠ SR poskytuje metodickú pomoc v oblasti výchovy a vzdelávania integrovaných detí a žiakov školám v príslušnej územnej pôsobnosti. Spolupracuje aj s Európskou agentúrou pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania (European

Agency for Development in Special Needs Education and Inclusion), ktorej hlavnou témou je inkluzívne vzdelávanie a uplatňovanie dohovoru vo vzdelávaní.

Štátny pedagogický ústav (ďalej len „ŠPÚ“) zorganizoval odborný seminár „Inkluzívne vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v ZŠ“ z radov riaditeľov, školských špeciálnych pedagógov a pedagógov ZŠ (cca 180 účastníkov), ktorí vzdelávajú žiakov so zdravotným znevýhodnením s prezentáciou zahraničnej lektorky zo Slovinska.

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

V rámci dlhodobej spolupráce so Spojenou školou Švabinského 7 v Bratislave realizovalo 3 vzdelávacie podujatia (nediskriminácia, obchodovanie s ľuďmi, ľudské práva). Pre študentov Spojenej školy internátnej pre nevidiacich v Levoči zorganizovalo vzdelávanie na tému nediskriminácia a podobná aktivita bola realizovaná aj pre Strednú odbornú školu pre žiakov so sluchovým postihnutím internátu v Kremnici.

Banskobystrický samosprávny kraj

BBSK prostredníctvom Centra voľného času – JUNIOR v Banskej Bystrici zorganizoval niekoľko podujatí: prednášky „Šikanovanie a trestnoprávna zodpovednosť pri prejavoch šikany“, ktorých cieľom bolo odhaliť, príp. znížiť násilie, agresivitu a kriminalitu v školách, ale aj preventívne vplyvať na protagonistov násilia, workshopy „Bez nenávisť“, ktorých cieľom bolo odstrániť zo životného štýlu mládeže agresivitu, násilie, vandalizmus, ako prostriedok vlastného potešenia a odreagovania sa adolescenta, prednášky „Drogové závislosti“, ktorých cieľom bolo vychovávať deti a mládež k spôsobom konania a správania smerujúcim k pozitívnemu sociálnemu správaniu a učiť deti a mládež k odvracaniu pozornosti od drog a látok spôsobujúcich závislosť, prednášky „Kulty a sekty“, ktorých cieľom bolo venovať dostatočnú pozornosť deštruktívnym sektám, ako celospoločenskému problému, projekt „Chceme žiť bez závislostí“, ktorý bol určený pre žiakov prvých ročníkov SŠ a mal štyri kolá zamerané na drogy, alkohol, fajčenie, kulty a sekty ako aj na trestnoprávnu zodpovednosť mladých ľudí a uvedomenie si dôsledkov svojich činov a svojho konania. Štvrté kolo bolo športovo – vedomostným dňom. Projekt bol realizovaný v spolupráci s Okresným riaditeľstvom PZ v Banskej Bystrici, workshop „Párty s participáciou“, ktorého cieľom bolo podporiť spoločenskú participáciu mladých ľudí na verejnom živote školy, obce a mesta ako nástroja podpory demokracie.

Projekt „Tolerancia: fakt, alebo fikcia?“ bola medzinárodná výmena mládeže zo šiestich krajín (Slovensko, Bulharsko, Rumunsko, Turecko, Srbsko, Gruzínsko) a mala za cieľ zmapovať situáciu v agresívnom správaní mladých ľudí a prejavoch intolerancie. Zameriavala sa na rasizmus, diskrimináciu, intoleranciu a xenofóbiu v spoločnosti, propagovanú médiami a na sociálnych sieťach.

Bratislavský samosprávny kraj

V roku 2015 bol realizovaný projekt „Parasport 24“ vo forme 5 predstavení pre školy v mesiacoch október – november 2015. Podujatie pripravilo občianske združenie Parasport 24, ktoré priblížilo študentom SŠ život osôb so zdravotným postihnutím. Na prednáškach vystúpili so svojimi životnými príbehmi okrem osôb so zdravotným postihnutím aj známi umelci, športovci, ktorí približujú mladým ľuďom život s rôznymi formami zdravotného postihnutia.

Školy sa zapájali do celonárodných zbierok na podporu osôb so zdravotným postihnutím ako zbierka na podporu osôb s duševnými poruchami pod názvom „Dni nezábudiek“ a verejná zbierka „Biela pastelka“ na podporu osôb so zrakovým postihnutím.

Košický samosprávny kraj

Centrum voľného času – Regionálne centrum mládeže v Košiciach pravidelne realizuje školenia v oblasti výchovy k ľudským právam, zamerané na rôzne témy a oblasti ochrany ľudských práv, vrátane práv detí.

V roku 2015 bolo zrealizovaných pre žiakov SŠ 6 školení pobytových aj nepobytových a konferencia o ľudských právach pre žiakov SŠ. Počet účastníkov spolu bol 249.

Nitriansky samosprávny kraj

Žiaci na SŠ sú zapájaní do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv a rodovej rovnosti.

V roku 2015 bol realizovaný seminár „Šikanovanie v školskom prostredí a jeho prevencia“ pre 63 preventistov sociálno – patologických javov SŠ.

Prešovský samosprávny kraj

Školy sú zapojené do projektov: Červené stužky, Hodina deťom, Deň narcisov, Biela pastelka, Deň slnečníc. Spolupracujú s komunitnými centrami, občianskym združením-Návrat, Venuša, Liga za duševné zdravie, Náš dom, Barlička, chránené dielne. Realizovali mnoho besied, prednášok, debát v rámci vyučovacích a triednických hodín.

Trenčiansky samosprávny kraj

V rámci Národného plánu výchovy k ľudským právam sa každoročne organizuje Olympiáda ľudských práv, cieľom ktorej je posilňovať základné demokratické piliere na Slovensku medzi študujúcou mládežou, so zvláštnym zreteľom ochrany a zabezpečenia základných ľudských práv, sprostredkovať vedomosti a poznanie práv človeka, ako aj poznanie práv detí. Do Olympiády ľudských práv sa zapájajú všetky SŠ.

Trnavský samosprávny kraj

TTSK bol k 1.9.2015 zriaďovateľom 51 stredných škôl, ktoré navštevuje celkovo 17 243 žiakov, z uvedeného počtu bolo 643 žiakov vzdelávaných formou školskej integrácie.

TTSK vytvára aj podmienky pre žiakov so zdravotným postihnutím - bezbariérovou úpravou spoločných priestorov a učební. V školských vzdelávacích programoch je uplatňovaný individuálny prístup so zreteľom na špecifické potreby žiakov so zdravotným postihnutím.

Stredné školy dlhodobo spolupracujú s krajskou pedagogicko-psychologickou poradňou - výchovní poradcovia sa zúčastňujú školení zameraných na individuálnu integráciu žiakov. Získané nové poznatky zavádzajú v spolupráci s vedením školy a vyučujúcimi do vyučovacieho procesu.

Na školách sa organizujú prednášky zamerané na dodržiavanie ľudských práv, otázky antidiskriminácie a rôznorodosti. Študenti sa zúčastňujú besied spojených s výstavami umeleckých výrobkov a prác osôb so zdravotným postihnutím, ktoré v nich budujú možnosť rozšírenia sociálnych kontaktov s prejavom vzájomnej úcty a tolerancie.

Žilinský samosprávny kraj

V roku 2015 zorganizoval 10. ročník súťažného podujatia „Parádny deň“ za účasti cca 450 súťažiacich (vrátane osôb so zdravotným postihnutím) v 15-tich netradičných disciplínach.

V rámci grantového programu ŽSK bol zrealizovaný projekt „Nežijeme len pre seba, ale aj pre druhých“ Spojenou školou v Tvrdošíne. Cieľom projektu „Škola bez tabaku, alkoholu a drog“ bola dobrovoľnícka práca v Centre sociálnych služieb ORAVA v Tvrdošíne.

ŽSK zorganizoval aj výchovné koncerty v spolupráci s občianskym združením Škola života a Krajským PZ v Žiline pre cca 3500 žiakov z 22 SŠ s témou medziludské vzťahy, šikanovanie, intolerancia a základné práva. Dobročinné aktivity realizované Strednou priemyselnou školou stavebnou v Žiline pod názvom „Urobme dobrý skutok ..., pomocou iných si budujeme svoj charakter“, boli zamerané na pomoc deťom s mozgovou obrnou. Zároveň sa 4 školy zo ŽSK zapojili aj do projektu „Jašidielňa“ a organizovanie Športového dňa pre deti s Downovým syndrómom Spojenou školou Nižná.

4.1.4. Zvyšovať informovanosť odbornej aj laickej verejnosti o živote, právach a schopnostiach osôb so zdravotným postihnutím prostredníctvom knižníc v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR s cieľom odbúravať bariéry, zabezpečiť rovnosť príležitostí a predchádzať diskriminácii a všetkým formám násilia v predmetnej oblasti.

Spôsob plnenia:

Realizovať akvizície študijnej literatúry s problematikou zdravotného postihnutia a vypracovávať rešerše s touto tematikou. Organizovať diskusie, výstavy a iné podujatia zvyšujúce informovanosť verejnosti o živote osôb so zdravotným postihnutím, napr. pri príležitosti medzinárodného dňa zdravotného postihnutia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, VÚC

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti rezortu sú Univerzitná knižnica Bratislava, Slovenská národná knižnica v Martine, Štátne vedecké knižnice v Banskej Bystrici, Prešove a Košiciach, ako aj Slovenská technická knižnica a Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči (ďalej len SKN“).

Knižnice získavali v rámci akvizičnej činnosti literatúru s problematikou zdravotného postihnutia, predchádzania diskriminácii v predmetnej oblasti, realizovali 72 rešerší, 6 výstav a zorganizovali desiatky kultúrno-vzdelávacích podujatí v rámci multifunkčných kultúrnych centier: prednášky, besedy, koncerty, výstavy kníh na aktuálne témy z rôznych oblastí života s voľným prístupom pre verejnosť.

Medzi významné aktivity môžeme zaradiť prednášky o činnosti a službách SKN na odborných konferenciách a seminároch (9 aktivít), prezentácia digitálnej knižnice (11 podujatí), umelecké výstavy a výstavy k technológiám sprístupňovania kultúrnych formátov vrátane haptických expozícií (5 podujatí).

Banskobystrický samosprávny kraj

Knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK pravidelne realizujú aktivity pre osoby so zdravotným postihnutím. Uskutočňujú akvizície kníh s problematikou zdravotného postihnutia, rešerše s problematikou zdravotného postihnutia, nevidiacim a slabozrakým občanom sa požičiavajú zvukové dokumenty, v spolupráci so SKN požičiavajú audio knihy, knihy v Braillovom písme a zabezpečujú donášku kníh.

Knižnica Mateja Hrebendu v Rimavskej Sobote realizovala interaktívnu besedu s nevidiacim lektorom o bežných problémoch života v tme, čítanie Braillovho písma a informácie o nových možnostiach pomoci pod názvom „Aj nevidiaci majú svoj deň“.

Novohradská knižnica v Lučenci prispievala k integrácii osôb so zrakovým postihnutím do spoločnosti prostredníctvom prednášok organizovaných v spolupráci s Úniou nevidiacich a slabozrakých pod názvom „Ako čítajú nevidiaci“. Zároveň organizovala prednášky, ukážky práce s knihou, výstavy a zapájala do svojej činnosti aj deti materských škôl (ďalej len „MŠ“) a ZŠ so sluchovým postihnutím, ako aj deti s narušenou komunikačnou schopnosťou v Lučenci (práca s knihou, cyklus Živá kniha).

Krajská knižnica Ľudovíta Štúra vo Zvolene spolupracovala na verejnej zbierke „Biela pastelka“, realizovala školenia počítačových zručností pre osoby so zdravotným postihnutím, uskutočnila 11 donášok kníh do Domova dôchodcov a Domova sociálnych služieb (ďalej len „DD a DSS“) vo Zvolene, realizovala 22 tematických podujatí pre deti špeciálnych MŠ a ZŠ v knižnici, zorganizovala 2 podujatia v Špecializovanom liečebnom ústave Marína v Kováčovej a výstavu výtvarných prác pacientov so schizofréniou.

Knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici organizovala čítanie v Braillovom písme.

Hontiansko-novohradská knižnica vo Veľkom Krtíši organizovala 11 infromatických príprav s prezentáciou služieb pre osoby so zdravotným postihnutím (pre žiakov špeciálnych základných škôl a seniorov), besedy s členmi Únie slabozrakých a nevidiacich Slovenska pre žiakov ZŠ, prezentáciu komunikácie v posunkovom jazyku deťom a zrealizovala aj výstavu „Naj kalendár Slovenska“ (kalendár v Braillovom písme).

Bratislavský samosprávny kraj

V zriaďovateľskej pôsobnosti BSK je Malokarpatská knižnica v Pezinku, ktorá nevytvárala špecializovaný knižničný fond zameraný na problematiku života osôb so

zdravotným postihnutím, avšak poskytovala osobám so zrakovým postihnutím možnosť výpožičky audiokníh a kníh v Braillovom písme.

Košický samosprávny kraj

V knižniciach sú vytvorené podmienky pre dostupnosť služieb aj pre osoby so zníženou schopnosťou vidieť, a to prostredníctvom zariadenia na čítanie so zväčšovacími obrazovkami. Bezbariérovosť pre osoby s telesným postihnutím je zabezpečená v nasledovných knižniciach: Zemplínskej knižnici Gorazda Zvonického v Michalovciach, Verejnej knižnici Jána Bocathia v Košiciach, Spišskej knižnici v Spišskej Novej Vsi, Gemerskej knižnici v Rožňave (s výnimkou Zemplínskej knižnica v Trebišove, ktorá nie je bezbariérová).

Nitriansky samosprávny kraj

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, Tribečská knižnica v Topoľčanoch, Tekovská knižnica v Leviciach, Knižnica Józsefa Szinnyeiho v Komárne a Knižnica Antona Bernoláka v Nových Zámkoch úzko spolupracovali so SKN, ktorá im pravidelne dodávala audiovizuálne diela.

V zmysle Všeobecne záväzných nariadení NSK finančne podporovala aj kultúrne aktivity a sociálne služby pre osoby so zdravotným postihnutím.

Prešovský samosprávny kraj

V 6 knižniciach PSK sú zriadené bezbariérové vstupy pre osoby so zdravotným postihnutím. Zároveň pre osoby so zrakovým postihnutím sú vytvorené špeciálne oddelenia, v ktorých sú k dispozícii rôzne pomôcky, čítačky, knihy v Braillovom písme a zvukové knihy.

Trenčiansky samosprávny kraj

Osobám so zrakovým postihnutím sa pravidelne poskytovali audio knihy, komentované filmy a periodiká v Braillovom písme,

Verejná knižnica M. Rešetku v Trenčíne zorganizovala prednášku „Novinky vo svete zvukových kníh“, ktorá sa venovala službám pre osoby so zrakovým postihnutím a spolupracovala s regionálnym združením na podporu duševného zdravia a na pomoc duševne chorým v regióne Trenčín (Ars Vivendi). Spolupracovala aj pri organizovaní 7. ročníka celoštátnej súťaže v čítaní a písaní Braillovoho písma.

Knižnice v TSK so Slovenským hemofilickým združením zorganizovali podujatie „Kvapka krvi“.

Trnavský samosprávny kraj

V Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave je zriadené aj oddelenie pre osoby so zrakovým postihnutím, v ktorom sú k dispozícii zvukové knihy na kazetách a pásoch, nahrávky na CD a čiernotlačové časopisy so zväčšeným typom písma. Toto oddelenie má štatút chráneného pracoviska, funkciu knihovníka vykonáva osoba so zrakovým postihnutím. V hudobnom oddelení využívali osoby so zrakovým postihnutím zvukové dokumenty, ako aj verejný internet s hlasovým výstupom. Knižničné služby sa poskytujú formou osobných výpožičiek alebo poštových zásielok. Poštová služba je pre zdravotne postihnutých bezplatná.

Galantská knižnica zabezpečovala súbory zvukových kníh pre osoby so zrakovým postihnutím zo SKN.

Žilinský samosprávny kraj

Knižnice zabezpečovali dostupnosť informácií prostredníctvom rôznych druhov literatúry, verejného internetu a webovej stránky knižnice, kde bol dostupný on-line katalóg knižnice a osobné konto čitateľa.

V Kysuckej knižnici v Čadci, v Oravskej knižnici v Dolnom Kubíne a v Krajskej knižnici v Žiline sa realizovali tieto aktivity: projekt „Rozprávky večných detí“, muzikoterapia, biblioterapia a tvorivé dielne pre deti a mládež so zdravotným postihnutím.

Zároveň bol doplnený knižný fond o 52 knižných titulov s problematikou zdravotného postihnutia.

4.1.5. *Zvyšovať spoločenské ocenenie miest a obcí zabezpečujúcich prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Oceňovať mestá a obce zabezpečujúce komplexnú prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím na svojom území, vrátane stavieb, dopravy a informácií a služieb. *Pri výbere projektov primerane zohľadňovať metodiku Európskej súťaže ACCESS CITY AWARDS.*

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: každoročne

Zodpovedný gestor: ZMOS, ÚMS

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, MDVRR SR, MPRV SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Cieľom súťaže „Oskar bez bariér“ je motivovať samosprávy miest a obcí, aby sa aktívne podieľali na riešení problémov zdravotne postihnutých a sociálne slabších občanov, a tak napomáhali ich integrácii do spoločnosti. Príklady dobrej praxe inšpirujú ďalšie obce a mestá k tomu, aby cieľavedome odstraňovali bariéry, či už v oblasti budovania bezbariérového sprístupnenia úradov, zdravotníckych zariadení, kultúrnych inštitúcií, športových podujatí, alebo v oblasti vytvárania bezbariérovosti vo vzťahu k zdravotne postihnutým, starým a iným rizikovým skupinám obyvateľov.

Vítazom 10. ročníka súťaže „Oskar bez bariér“ sa stala mestská časť Petržalka – Bratislava. Do súťaže prihlásila niekoľko projektov. Medzi aktivity zamerané na vytváranie bezpečného prostredia pre obyvateľov patrila prevencia drogových závislostí - od strategických riešení až po zber ihiel a kontaminovaného materiálu na detských ihriskách a v parkoch. Petržalka otvorila pre sociálne slabších seniorov nové denné centrá a zabezpečila im väčšiu počítačovú gramotnosť. Zo šiestich denných centier pre seniorov už tri debarierizovala. V mestskej časti začala fungovať aj sociálna výdajňa.

Vítazom 11. ročníka súťaže „Oskar bez bariér“ sa stala obec Horná Maríková v okrese Považská Bystrica. Ocenenie získala za to, že keď vyšší územný celok oznámil skončenie prevádzkovania miestneho ZSS s 35 klientmi kvôli vysokým nákladom, samospráva Hornej Maríkovej prijala zásadné rozhodnutie. Prevzali zariadenie pod svoju správu, zmobilizovali potrebné zdroje, ľudí a zamerali sa na zníženie prevádzkových nákladov sociálneho zariadenia.

Únia miest Slovenska

V decembri 2015 sa vyhodnotila VIII. etapa súťaže „Samospráva a Slovensko bez bariér“, do ktorej sa zapojilo 11 miest a 3 VÚC. Súťažiaci mestá realizovali spolu viac ako 90 projektov so zameraním na debarierizáciu prostredia a na zlepšenie podmienok pre život osôb so zdravotným postihnutím. V niektorých mestách sa udelila cena primátora.

Hlavnú cenu VIII. etapy súťaže „Samospráva a Slovensko bez bariér“, v kategórii mestá a obce získalo mesto Trnava, ktoré urobilo rozsiahle, kvalitné, komplexné a dôsledné debarierizačné úpravy verejných plôch (námestia, chodníky, priechody na križovatkách, interaktívne mapy, realizovalo debarierizáciu areálov športovísk a iné). Ďalšiu cenu v kategórii mestá a obce získalo mesto Zvolen, ktoré zorganizovalo vedecko-odborný seminár s medzinárodnou účasťou v spolupráci s univerzitnými vzdelávacími inštitúciami a s organizáciami so zameraním na osoby s telesným postihnutím pod názvom „Chodníky pre telesne postihnutých ľudí na vozíku v krajinách V4“.

4.2. Primeraná životná úroveň a sociálna ochrana

Strategický cieľ:

Zabezpečiť využívanie všetkých práv na zachovanie primeranej životnej úrovne pre osoby so zdravotným postihnutím a ich rodiny vrátane dostatočnej výživy, oblečenia a ubytovania a na neustále zlepšovanie ich životných podmienok. Zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k programom sociálnej ochrany a znižovania chudoby.

4.2.1. Poskytovať podporu na obstaranie aj bezbariérových nájomných bytov v rámci Programu rozvoja bývania.

Spôsob plnenia:

V rámci programu rozvoja bývania MDVRR SR poskytuje dotácie obciam, vyšším územným celkom a neziskovým organizáciám na obstaranie bezbariérových nájomných bytov bežného štandardu pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MDVRR SR

Navrhovateľ: MDVRR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

V roku 2014 bolo na obstaranie nájomných bytov v rámci Programu rozvoja bývania poskytnutých 33 mil. eur a podporených 2 007 bytov a v roku 2015 bolo poskytnutých 31 mil. eur a podporených 1 900 bytov. Kombináciou dotačných prostriedkov, vlastných finančných prostriedkov a úveru zo štátneho fondu rozvoja bývania obstarávali obce, VÚC a neziskové organizácie nájomné byty, prípadne bezbariérové nájomné byty v závislosti od potrieb obce. Prehľad o poskytnutej dotácii, počte podporených bytov v členení podľa krajov je [zverejnený na webovej stránke MDVRR SR](#).

4.2.2. Motivovať mestá a obce vo výstavbe bezbariérových nájomných bytov pre osoby so zdravotným postihnutím za dodržania podmienok bezbariérovosti.

Spôsob plnenia:

V podporných ekonomických nástrojoch na rozvoj bývania, ktoré sú v pôsobení MDVRR SR, navrhnuť stimulačné opatrenia, napr. zvýhodnené úvery zo ŠFRB na obstaranie bezbariérových nájomných bytov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: ZMOS, ÚMS, SK8

Navrhovateľ: MDVRR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Novelou zákona o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní sa vytvorili výhodnejšie podmienky pre žiadateľov nájomných bytov (aj bezbariérových nájomných bytov) pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Išlo o zvýšenie rozsahu dotácií na obstaranie nájomných bytov a umožnenie poskytnutia dotácie na budúcu kúpu nájomných bytov od zhotoviteľa. Pri obstarávaní bezbariérových bytov sa zvýšila podlahová plocha bytu o 10 %. Novelou zákona o Štátnom fonde rozvoja bývania sa okrem zvýšenia maximálnej sumy úveru (65 000 eur) a maximálneho podielu úveru (100 % obstarávacej ceny) na obstaranie nájomných bytov pre mestá a obce predĺžila lehota splatnosti úveru z 30 rokov na 40 rokov.

Únia miest Slovenska

Výstavbu nájomných bytov plní iba malý počet miest, pokiaľ sa výstavba realizuje, počíta sa aj s bezbariérovými bytmi (napr.: Zvolen, Svit).

4.3. Prístupnosť (prostredia, dopravy, informácií, služieb a tovarov)

Strategický cieľ:

Prijať opatrenia, ktoré umožnia osobám so zdravotným postihnutím žiť nezávislým spôsobom života a podieľať sa na všetkých aspektoch života. Zároveň zabezpečiť

osobám so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými prístup k fyzickému prostrediu, k doprave, k informáciám a komunikácii vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti, a to tak v mestských, ako aj vo vidieckych oblastiach.

4.3.1. *Monitorovať a analyzovať situáciu v oblasti prístupnosti webového prostredia verejnej správy, a to najmä za účelom prípravy efektívnych krokov na jej zlepšovanie.

Spôsob plnenia:

Monitorovať prístupnosť webových stránok so zameraním na dodržiavanie štandardov WCAG 2.0 a ich vplyvu na poskytovanie služieb verejnej správy

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: UPPVII

Navrhovateľ: MF SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

V roku 2013 bolo vykonané rozsiahle monitorovanie webových sídiel verejnej správy. V roku 2014 prebiehali monitorovania v tejto oblasti priebežne, najmä v súvislosti s projektmi Operačného programu informatizácia spoločnosti (ďalej len „OPIS“). V roku 2015 MF SR zrealizovalo v rozmedzí júna až októbra monitoring prístupnosti webových sídiel ústredných orgánov štátnej správy (v rozsahu 23 webových sídiel).

4.3.2. *Zvyšovať prístupnosť portálu *slov-lex.sk*.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť prístupnosť portálu *slov-lex.sk* a na ňom zverejňovaných dokumentov v zmysle platných právnych predpisov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MS SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Národný projekt „Elektronická zbierka zákonov“ – právny a informačný portál (ďalej len „Slov-Lex“) bol podporený EÚ a spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci OPIS. Informačný systém zahŕňa okrem eLegislatívy aj oblasť elektronických konsolidovaných znení právnych predpisov a iných noriem. Slov-Lex bol budovaný na platných štandardoch informačných systémov verejnej správy. Nový systém je dostupný a prístupný aj pre osoby so zdravotným postihnutím. Informatívne znenia právnych predpisov sú dostupné (aj pre neregistrovaných používateľov) na webovom sídle www.slov-lex.sk.

Zákon o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov SR prináša jasnejšie pravidlá tvorby právnych predpisov, prehľadnejší proces verejného pripomienkovania a záväznú elektronickú Zbierku zákonov. Prijatie súviselo s výsledkami projektu Slov-Lex, ktorého obsahom je vytvorenie právne záväznej elektronickej Zbierky zákonov (eZbierka) a nového informačného systému pre tvorbu právnych predpisov a sledovanie legislatívneho procesu (eLegislativa). Nové pravidlá sa vzťahujú na vládne návrhy zákonov, ale aj nariadení vlády SR, či vyhlášok a opatrení štátnych úradov. Detailné a technické pravidlá jednotlivých štádií legislatívneho procesu budú naďalej upravené v Legislatívnych pravidlách vlády SR, respektíve v Rokovacom poriadku Národnej rady SR. Vďaka projektu Slov-Lex majú všetci občania zadarmo k dispozícii záväzné znenia právnych predpisov publikovaných v Zbierke zákonov SR.

4.3.3. *Vybudovať Integrované obslužné miesta, ktoré budú poskytovať asistované elektronické služby aj osobám so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

V rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti je cieľom elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni. Dňa 20.decembra 2012 bola podpísaná Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pre Národný projekt Integrované obslužné miesta. Národný projekt Integrované obslužné miesta rieši, okrem iného aj problematiku inkluzívneho e-Governmentu. Vybudovaním a rozvojom siete tzv. integrovaných obslužných miest, budú prostredníctvom pracovníka tohto centra a prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy asistovaným spôsobom poskytované elektronické služby verejnej správy na jednom mieste aj občanom bez ohľadu na ich možné zdravotné postihnutie, ktoré by im bránilo v ich využívaní.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015

Zodpovedný gestor: ÚPPVII

Spoluzodpovedný gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: ZMOS, Slovenská pošta

Navrhovateľ: MF SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – splnené

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MF SR ako Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom pre OPIS vydalo písomné vyzvanie na národný projekt „Integrované obslužné miesta“ (ďalej len „IOM“). Dňa 31.7.2014 bola podpísaná Zmluva o dodávke komponentov komunikačných procesov a procesov správy dát pre eGov služby patriacich do kompetencie MF SR, s vysúťaženým dodávateľom. V rámci uvedenej zmluvy boli realizované aktivity projektu s cieľom vybudovať IOM ako jeden zo základných prístupových komponentov architektúry eGovernmentu podľa [Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy](#) a zároveň vybudovať sieť IOM pracoviísk. V decembri 2015 sa konala záverečná konferencia projektu a boli ukončené hlavné a podporné aktivity projektu. V súčasnosti sa pripravuje tlačová konferencia projektu a do prevádzky je pripravených 1624 integrovaných obslužných miest občana.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

V rámci projektu OPIS rieši softvérovú, hardvérovú stránku projektu a zároveň určuje označenie IOM a potrebnú publicitu. MV SR zabezpečilo v rámci štátneho rozpočtu 5 IOM v Bratislavskom kraji, ktoré nemohli byť financované z vyššie uvedeného projektu IOM. IOM budú zároveň poskytovať služby aj v rámci 973 matrík.

4.3.4. *Zabezpečiť bezbariérovosť budov štátnej správy, samosprávy a verejnoprávnych inštitúcií.

Spôsob plnenia:

1. Zabezpečiť v budovách všetkých inštitúcií verejnej správy (štátnej správy a samosprávy) identifikáciu bariér, ktoré sú v rozpore s bezbariérovosťou a s platnými právnymi predpismi, ako aj vypracovanie časového plánu na 5 – ročné obdobie s určením priorít na postupné odstraňovanie identifikovaných bariér. *Pri prenájme a získavaní nových budov a pri rekonštrukcii existujúcich budov zohľadniť pravidlá prístupnosti.*

Spôsob plnenia:

2. Zabezpečiť možnosti finančného krytia odstraňovaných identifikovaných bariér v súlade s vypracovanými časovými plánmi. Po uplynutí 5-ročnej lehoty na realizáciu plánu zabezpečiť pravidelné monitorovanie dodržiavania bezbariérovosti vnútorným auditom inštitúcie, príp. iným povereným orgánom.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015 až 2020

Zodpovedný gestor: MDVRR SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR, MS SR, MPSVR SR, samospráva

Spolupracujúce subjekty: MVO

Navrhovateľ: MF SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Zabezpečilo bezbariérové vstupy do budov na Námestí slobody 6 a Lamačská cesta 8 v Bratislave. Zároveň zabezpečilo aj finančné krytie na odstránenie identifikovaných bariér a oslovilo všetky podriadené rozpočtové a príspevkové organizácie. Nakoľko organizácie v pôsobnosti ministerstva sídlia v prenajatých budovách, v ktorých nemôžu vykonávať odstránenie identifikovaných bariér, neboli predložené požiadavky na čerpanie finančných prostriedkov na predmetnú oblasť. Podmienka vlastníctva budovy pri hradení nákladov na jej rekonštrukciu zo štátneho rozpočtu vyplýva z platných právnych predpisov a je nutné ju rešpektovať.

MDVRR SR nemôže zasahovať do kompetencií iných organizácií a nariaďovať im zmenu nájmu, resp. vypovedanie nájomných zmlúv z dôvodu, že budova nespĺňa podmienku bezbariérovosti. Požiadavka na zabezpečenie bezbariérovosti v budovách v prenájme jednotlivých organizácií bola postúpená prenajímateľom budov.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Bariérami, ktoré sú v rozpore s podmienkami bezbariérovosti, sú hlavne všetky schody nachádzajúce sa v budovách, neexistencia výťahu pre osoby so zdravotným postihnutím, prahové vstupy do jednotlivých kancelárií a neprístupná už existujúca toaleta pre osoby so zdravotným postihnutím.

V nasledujúcom období plánuje ministerstvo zrekonštruovať dva osobné výťahy nachádzajúce sa v administratívnej budove na Kýčerského 1 v Bratislave a nahradiť ich jedným upraveným výťahom, ktorý bude spĺňať všetky požiadavky bezbariérovosti prístupu pre osoby so zdravotným postihnutím. Na rekonštrukciu je v registri investícií založená investičná akcia a sú na ňu plánované finančné prostriedky v rozpočte organizácie. MF SR má zabezpečený bezbariérový prístup do administratívnej budovy na úrovni komunikácie pre chodcov bez vyrovnávacích stupňov z Kýčerského ulice.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Na vybudovanie bezbariérového vstupu do administratívnej budovy na Dobrovičovej 12 v Bratislave vytvorilo v roku 2015 investičnú akciu a má vyčlenené kapitálové prostriedky v celkovej výške 15 tis. eur. Následne boli oslovené dotknuté úrady (stavebný a pamiatkový úrad). Keďže do konca roku 2015 ministerstvo neobdržalo vyjadrenie od oslovených úradov, investičná akcia na vybudovanie bezbariérového vstupu do budovy na Dobrovičovej 12 bola presunutá na rok 2016.

Vybudovanie bezbariérových vstupov ministerstvo plánuje priebežne budovať na všetkých budovách, ktoré má vo svojej správe, čo ale závisí od výšky pridelených finančných prostriedkov a od odstraňovania vzniknutých havarijných stavov na uvedených budovách, ktoré bude potrebné prednostne riešiť.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MH SR spĺňa štandardy bezbariérovosti a má zabezpečený bezbariérový prístup riešený rampou do každej z komplexu budov. Odbor hospodárskej správy neevidovalo žiadne podnety ani sťažnosti zo strany verejnosti v súvislosti s odstraňovaním bariér. Podriadená organizácia Múzeum obchodu Bratislava má vo svojej budove vytvorený bezbariérový prístup od roku 2006.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

MO SR v roku 2015 spracovalo zoznam dotknutých budov s identifikáciou bariér.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

V rámci objektov MV SR sú bariéry zabraňujúce vstupu do objektov a vestibulov a užívanie sociálnych zariadení. Ide najmä o miesta pre vybavovanie rôznych dokladov, dopravné inšpektoráty, ktoré sú občanmi najviac využívané a navštevované. Ich odstránenie sa rieši výstavbou nájazdových rámp, šikmými schodiskovými plošinami, schodolezmi, zriadením bezbariérových sociálnych zariadení a modernizáciou osobných výťahov. Vlastná realizácia bezbariérových vstupov sa v rámci finančných možností v každom roku rieši ako súčasť rekonštrukcií objektov, resp. ako samostatné akcie.

Zaraďovanie jednotlivých akcií do rozpisu investičnej výstavby sa riadi poradím dôležitosti stanoveným príslušnými centrami podpory ministerstva priebežne v rámci rozpisu úloh investičnej výstavby v nasledovnom členení: realizácia v rámci investičnej výstavby (zrealizované 2 opatrenia), budovanie klientskych centier (zrealizované 9 opatrení) a príprava stavieb za účelom realizácie opatrení pre zníženie energetickej náročnosti budov, spolufinancovaných z [Operačného programu Kvalita životného prostredia](#), v rámci ktorého sa rieši aj bezbariérový prístup do objektov (pripravovaných 58 opatrení). Z kompetencií MV SR vyplýva, že nie všetky budovy, v ktorých vykonáva

svoje činnosti, sú určené pre kontakt s občanmi. Podstatnou skutočnosťou je, že pri budovaní kontaktných miest pre občana v rámci reformy ESO a budovaní nových objektov MV SR zohľadňuje v plnom rozsahu všetky aspekty prístupnosti do príslušných budov pre osoby so zdravotným postihnutím v súlade s platnou legislatívou.

MV SR má v správe 1 320 budov, budovy nemajú bezbariérový vstup, nakoľko ide o budovy z rokov 70 a 80-tych. Bezbariérové vstupy sa budujú v rámci klientskych centier, ktorých je vybudovaných doposiaľ 52 a celkom ich má byť 82.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Hlavná budova na Nám. Ľ. Štúra 1 v Bratislave je čiastočne bezbariérová, nakoľko bezbariérový prístup výťahom je zabezpečený po 3. poschodie, s výnimkou 4. poschodia. Budova MŽP SR Karloveská 2 v Bratislave je plne bezbariérová, Nábrežie Ľ: Svobodu 5 v Bratislave a Bukureštská 4 v Bratislave sú čiastočne bezbariérové. Ostatné budovy patriace do správy ministerstva sú v nájme a čiastočne bezbariérové.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

V budovách MŠVVŠ SR na Stromovej 1 v Bratislave, na Hanulovej 5/B v Bratislave a na Lamačskej ceste 8/A v Bratislave sú zabezpečené bezbariérové prístupy. V dočasne prenajatej budove na Stromovej 9 v Bratislave je bariérový prístup.

Priebežne sa poskytujú v rámci možností rozpočtu z kapitoly MŠVVŠ SR a kapitoly MV SR finančné prostriedky na zabezpečenie bezbariérovosti v zmysle požiadaviek jednotlivých organizácií rezortu ministerstva školstva, útvarov ministerstva školstva, vyšších územných celkov, verejných vysokých škôl a okresných úradov. Za vecnú stránku zabezpečenia bezbariérovosti je zodpovedný konkrétny žiadateľ.

Zároveň sa zrealizovala výzva na predloženie žiadostí o financovanie rozvojového projektu pre školy regionálneho školstva „Odstránenie stavebných bariér - rovnosť príležitostí na vzdelávanie pre žiakov so zdravotným postihnutím 2015“ vo výške 300 tis. eur.

Ďalšími budovami s bezbariérovým prístupom sú: Agentúra na podporu výskumu a vývoja Mýtna 23, Bratislava, Antidopingová agentúra SR, Hanulova 5/C, Bratislava, Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky, Lamačská cesta 8/A, Bratislava, IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže, Karloveská 64, Bratislava, Medzinárodné laserové centrum, Ilkovičova 3, Bratislava, Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, Bratislava, Národné športové centrum, Trnavská cesta 39, Bratislava, Národný ústav celoživotného vzdelávania, Tomášikova 4, Bratislava, Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania, Žehrianska 9, Bratislava, Slovenský historický ústav v Ríme, Lamačská cesta 8/A, Bratislava, Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, Bratislava, Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bellova 54/a, Bratislava a Výskumná agentúra, Hanulova 5/B, Bratislava.

Bariérový prístup majú budovy Domov Speváckeho zboru slovenských učiteľov, Partizánska 11, Trenčianske Teplice, Štátny inštitút odborného vzdelávania, Stromová 9, Bratislava, Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, Bratislava a Štátna školská inšpekcia, Staré Grunty 52, Bratislava.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

V prílohe č. 1 Výnosu MZ SR o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno – technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení je uvedené, že zariadenia musia mať zabezpečený bezbariérový vstup a vo svojich priestoroch umožňovať pohyb pre pacientov s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie vodorovnou komunikáciou, rampou alebo výťahom.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Organizácie MK SR identifikovali bariéry v rámci svojich budov a poskytli informácie k ich odstraňovaniu. Kultúrne inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva poskytli podklady k 94 kultúrnym objektom – z toho 48 objektov je bezbariérových, 24 objektov je čiastočne bezbariérových a 22 objektov nemá bezbariérový vstup. Všetky inštitúcie, ktoré nemajú ukončený proces fyzickej debarierizácie sú, v prípade získania finančných prostriedkov, pripravené dobudovať bezbariérové vstupy a sprístupniť objekty osobám so zdravotným postihnutím v horizonte rokov 2016 – 2020 (ide o sprístupnenie vstupu do budovy, výťahy, rampy, schodolezy, bezbariérové hygienické zariadenia).

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

V budovách, v ktorých sídli MZVaEZ SR na Pražskej 1, Hlbokej 2 a v novostavbe na Pražskej 7 je vytvorený bezbariérový prístup do objektov, vyhradené parkovacie miesta pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj vybudované záchodové kabíny pre osoby na invalidnom vozíku.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Budovy Justičnej akadémie v Pezinku a v Omšeni sú zabezpečené bezbariérovými prístupmi (schodiskové plošiny) a v Detašovanom pracovisku akadémie v Omšeni je plne zriadená bezbariérová izba. V roku 2015 bol bezbariérový prístup riešený na pobočke Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici a pracovisku Okresného súdu Košice I.

Bezbariérový prístup je potrebné doriešiť aktuálne v budovách: Okresný súd Dunajská Streda, Rimavská Sobota a Michalovce (kde práve prebieha rekonštrukcia budovy), Okresný súd Galanta (kde prístup k pojednávacím miestnostiam na poschodí bude riešený obstaraním výťahu), Okresný súd Bardejov a Stará Ľubovňa (kde bude doriešený bezbariérový prístup drobnými stavebnými úpravami), Okresný súd Považská Bystrica a Žiar nad Hronom (umiestnené v prenajatých priestoroch), kde bude bezbariérový prístup zabezpečený tzv. schodolezom.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Budovy, ktoré sú v správe Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „UPSVAR“) a v užívaní úradov práce, sociálnych vecí a rodiny majú všetky zabezpečené bezbariérové prístupy, okrem budov, v ktorých prístupy nie je možné vybudovať z technických dôvodov. Podľa potreby sa vykonávajú opravy bezbariérových prístupov. Ak sa pri budovách nachádzajú parkoviská, každé má vyhradené parkovacie miesto pre osoby so zdravotným postihnutím. Hygienické a sociálne zariadenia sú vo väčšine budov vybudované. Budujú sa priebežne a to hlavne v prípadoch, keď ide o väčšie rekonštrukcie vnútorných priestorov.

V zmysle platnej [Konceptie zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012-2015 s výhľadom do roku 2020](#) sú všetky zariadenia

pre výkon opatrení SPODaSK v rámci plánu priestorovej transformácie a DI povinné implementovať bezbariérovosť do projektovej dokumentácie výstavby nových rodinných domov, resp. rekonštrukcie existujúcich rodinných domov.

Plán transformácie a DI zariadení pre výkon opatrení SPODaSK bol do roku 2015 realizovaný prostredníctvom štátneho rozpočtu a prostredníctvom Regionálneho operačného programu (ďalej len „ROP“), od roku 2016 bude platná nová Koncepcia zabezpečovania výkonu rozhodnutí súdu v zariadeniach SPODaSK pre roky 2016-2020, v rámci ktorej sa priestorová DI bude realizovať prostredníctvom štátneho rozpočtu a Integrovaného regionálneho operačného programu (ďalej len „IROP“).

Budovy a priestory, ktoré využívajú štátne detské domovy v SR sú bezbariérové iba čiastočne. Jedná sa najmä o priestory, ktoré slúžia pre deti umiestnené na špecializovaných samostatných skupinách pre deti so zdravotným postihnutím. Kompletne bezbariérové priestory má detský domov Remetské Hámre, keďže tieto priestory boli vystavané a financované v projekte v rámci operačného programu ROP, kde bezbariérovosť bola hlavným kritériom.

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Aktuálne priestory na Laurinskej 18 v Bratislave sú bezbariérové. Na žiadosť je možné zabezpečiť prístup autom až do objektu, priestory sú vybavené bezbarierovým výťahom, v rámci priestoru knižnice SNSLP a tzv. klientskej miestnosti je situovaná bezbarierová toaleta. Priestory a zariadenie kancelárií (šírka dverí, odstránenie prahov, nízke nábytky, dostatočný priestor a pod.) rovnako umožňuje zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím.

Únia miest Slovenska

Mestá postupne debarierizujú školské zariadenia, mestské úrady, zdravotnícke zariadenia, ďalšie budovy verejnoprávnych inštitúcií. Niektoré mestá iba pripravujú dokumentáciu, v niektorých prípadoch sú problémy s pamiatkovo chránenými budovami.

Banskobystrický samosprávny kraj

V roku 2014 boli odstránené architektonické bariéry v nasledovných ZSS: DD a DSS Senium v Banskej Bystrici (rekonštrukcia výťahu a interiéru), DD a DSS Žiar nad Hronom (nákup vakového zdviháku so stropným systémom), DD a DSS Klenovec (nákup stropného koľajnicového systému), DD a DSS Sušany (debarierizácia kúpeľne, WC), DSS LIBERTAS, Lučenec (nákup zdvíhacieho zariadenia). V roku 2015 bola odstránená bariéra v DD a DSS Krupina nákupom šikmej schodiskovej sedačky.

Na SŠ, kde študujú žiaci so zdravotným postihnutím, ktorí si vyžadujú bezbariérové prostredie, sa táto problematika riešila individuálne.

Bezbariérovosť budov (za kultúrne inštitúcie BBSK) bola riešená v predchádzajúcich rokoch; za roky 2014 – 2015 nebola bezbariérovosť budov samostatne riešená.

Bratislavský samosprávny kraj

Budova Úradu BSK je bezbariérová. V sledovanom období došlo k bezbariérovej úprave v ZSS: DSS Javorinská v Bratislave (debarierizácia hygienických zariadení), DSS Báhoň (montáž schodiskovej plošiny), GAUDEAMUS-

ZKR (montáž stropného zdvíhacieho a transportného zariadenia), DSS Javorinská (montáž šikmej schodiskovej sedačky) a DSS a zariadenie pre seniorov Bratislava - Rača (výmena vchodových dverí).

V objektoch škôl a školských zariadení neboli v sledovanom období realizované bezbariérové úpravy.

Košický samosprávny kraj

Úrad KSK sídli v debarierizovanej budove. Zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK (školské, kultúrne, sociálne a iné) sa postupne debarierizujú, a to z rozpočtu KSK alebo z iných zdrojov.

Nitriansky samosprávny kraj

NSK zrealizoval bezbariérové úpravy v ZSS: HARMÓNIA, Horné Štitáre (vytvorenie bezbariérovej kúpeľne), HARLEKÝN, Topoľčany (vytvorenie kúpeľne, bezbariérového vchodu a protišmykovej chodby), DUNAJ, Kováčov (obstaranie stoličkového výťahu) a BORINKA, Nitra (nákup motorového vozidla s hydraulickou zdvíhacou plošinou na prevoz imobilných prijímateľov sociálnych služieb).

V mesiacoch jún 2014 až október 2015 sa uskutočnila rekonštrukcia budovy a debarierizácia vstupu do Tribečskej knižnice Topoľčany (bezbariérový prístup – rampa, elektrické dvere a nový výťah).

Prešovský samosprávny kraj

Bol vybudovaný bezbariérový vstup do budovy Úradu PSK.

Trenčiansky samosprávny kraj

Úrad TSK sídli v debarierizovanej budove. Všetky zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK (zdravotnícke, školské, kultúrne, sociálne a iné) sa postupne debarierizujú, a to z rozpočtu TSK alebo z iných zdrojov.

Trnavský samosprávny kraj

Inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK ako Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, Žitnoostrovná knižnica v Dunajskej Strede, Divadlo Jána Palárika v Trnave, Galéria Jána Koniarka v Trnave, Západoslovenské múzeum v Trnave, Vlastivedné múzeum v Galante a Žitnoostrovné múzeum v Dunajskej Strede majú zabezpečené bezbariérové vstupy.

V roku 2015 prebehla rekonštrukcia Západoslovenského múzea v Trnave – kláštor klarisiek, Galérie Jána Koniarka v Trnave – Synagógy centra súčasného umenia, Žitnoostrovného múzea v Dunajskej Strede zo štrukturálnych fondov Európskej únie. V rámci rekonštrukcie a prestavby bola riešená aj debarierizácia objektov.

V prípade Západoslovenského múzea v Trnave išlo o výstavbu výťahu, nakoľko ide o viacpodlažnú budovu. U ostatných objektov bola debarierizácia riešená prostredníctvom bezbariérových rámp.

Žilinský samosprávny kraj

Bezbariérovosť bola riešená v budovách ZSS vo forme zabezpečenia prístupu do budov (v 9 zariadeniach ŽSK), zabezpečenia prístupu interiérov budov ZSS (v 10 zariadeniach ŽSK) a sprístupnením vonkajších priestranstiev osobám so zdravotným

postihnutím (v 1 zariadení ŽSK). Bezbariérovosť v kultúrnych zariadeniach je zabezpečovaná priebežne v súlade s platnou legislatívou a plánom investícií.

4.3.5. *Zabezpečiť prístupnosť nových stavieb a územia určených na používanie verejnosťou.

Spôsob plnenia:

V stavebnom zákone a vykonávacích vyhláškach zakotviť podmienky na aplikovanie princípov tvorby bezbariérového prostredia metódou univerzálneho navrhovania, tak ako sa uvádza v európskych dokumentoch a v súlade so Všeobecným komentárom Výboru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím č. 2 (2014) k prístupnosti.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: MDVRR SR

Spolupracujúci subjekt: fakulta architektúry STU

Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – nesplnené

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Návrh nového stavebného zákona prešiel medzirezortným pripomienkovým konaním, rokovaním vlády SR a v máji 2015 bol predložený na rokovanie Národnej rady SR. Dňa 22.9.2015 bol návrh nového stavebného zákona stiahnutý z rokovania Národnej rady SR, preto MDVRR SR mení časový harmonogram s dobou trvania do roku 2019. V tejto súvislosti bol zastavený aj proces prípravy vykonávacích vyhlášok k navrhovanému stavebnému zákonu, v ktorých malo byť toto opatrenie podrobnejšie upravené.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Národný projekt „Podpora univerzálneho navrhovania“, ktorého cieľom je navrhnúť spôsoby riešenia implementácie univerzálneho navrhovania budov a prostredia podľa čl. 2 dohovoru aj do legislatívy v podmienkach SR tak, aby ich mohli využívať v najväčšej možnej miere všetky osoby bez potreby úprav alebo špeciálneho dizajnu.

Výstupom národného projektu bude vypracovanie štandardov univerzálneho navrhovania budov a fyzického prostredia, odporúčaní s využitím univerzálneho navrhovania do praxe, spracovanie legislatívneho zámeru zameraného na implementáciu univerzálneho navrhovania do legislatívy SR, zvýšenie povedomia o využívaní univerzálneho navrhovania v praxi pre orgány verejnej správy, ako aj pre súkromnú sféru.

Výsledkom národného projektu budú odporúčania k legislatívnej úprave univerzálneho navrhovania v podmienkach SR (legislatívny zámer) ako nástroja na zmiernenie diskriminácie osôb so zdravotným postihnutím, seniorov, matiek s deťmi pri prístupe k tovarom, službám, fyzickému prostrediu a do budov.

4.3.6. Systematicky zvyšovať prístupnosť dopravných prostriedkov a dopravnej infraštruktúry.

Spôsob plnenia:

Zvýšiť počet bezbariérových vozidiel verejnej osobnej dopravy. Všetky nové vozidlá vybavovať informačnými systémami pre osoby so zrakovým postihnutím (hlasové oznamovanie zastávok) a informačnými systémami pre osoby so sluchovým postihnutím (vizuálne zobrazovače). Systematicky zvyšovať prístupnosť autobusových a železničných staníc a letísk.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: každoročne

Zodpovedný gestor: MDVRR SR

Navrhovateľ: MDVRR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Zvýšil sa počet bezbariérových vozidiel verejnej osobnej dopravy. Všetky nové vozidlá sú vybavované informačnými systémami pre osoby so zrakovým postihnutím (hlasové oznamovanie zastávok) a informačnými systémami pre osoby so sluchovým postihnutím (vizuálne zobrazovače). Systematicky sa zvyšuje prístupnosť letísk, autobusových a železničných staníc.

Problematika osôb so zdravotným postihnutím je riešená v Stratégii rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020, ktorá je prílohou Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020. Obsahuje priority ako napr. „Zabezpečenie nízkopodlažného alebo low-entry vozidlového parku v zodpovedajúcej kvalite a s vysokým komfortom pre cestujúcich, vysokou energetickou efektívnosťou a nízkymi emisiami“, „Dosiachnutie vysokej kvality terminálov, prestupných uzlov a zastávok s minimalizáciou bariér a maximalizáciou kompaktnosti a účelnosti“ alebo „Prevádzka na modernej železničnej infraštruktúre s krátkymi jazdnými dobami a potrebnou hustotou bezbariérových a kvalitne vybavených železničných zastávok a prestupných terminálov“.

V rámci Operačného programu integrovaná infraštruktúra 2014 - 2020 (ďalej len „OPII“) budú podporené projekty obnovy vozidlového parku verejnej osobnej dopravy nízkopodlažnými vozidlami. V rámci IROP budú podporené stavebné objekty (verejne prístupné priestory a budovy), ktoré budú plne bezbariérové v súlade s princípmi univerzálneho navrhovania.

V sledovanom období boli fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len „FO s ŤZP“), ktoré sú držiteľmi parkovacieho preukazu oslobodené od platenia úhrady za užívanie diaľnic a rýchlostných ciest.

Letiská a letecké spoločnosti mali povinnosť riadiť sa nadradeným [Nariadením](#), ktoré upravuje problematiku nediskriminácie a uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím v leteckej doprave. Gestorom uvedeného nariadenia je MH SR, ktoré rieši sťažnosti a reklamácie na plnenie záväzkov vyplývajúcich z nariadenia prostredníctvom Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len „SOI“).

Vo vodnej doprave mali dopravcovia povinnosť riadiť sa [Nariadením](#), ktoré rieši problematiku nediskriminácie a uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím. Gestorom uvedeného nariadenia je MH SR, ktoré rieši sťažnosti a reklamácie na plnenie záväzkov vyplývajúcich z nariadenia prostredníctvom SOI. Dopravcovia vo vodnej doprave mali zároveň povinnosť dodržiavať zákon o vnútrozemskej plavbe, ktorý ustanovuje povinnosť dopravcu vytvárať podmienky mimo iného aj na prepravu osôb so zdravotným postihnutím.

MDVRR SR v rámci podpory podávať informácie o možnostiach a spôsobe prepravy osôb so zdravotným postihnutím zaviazalo Železnice SR doplniť do vývesných cestovných poriadkov informáciu o získaní možnosti a spôsobe prepravy osôb so zdravotným postihnutím a to tým, že vývesné cestovné poriadky budú obsahovať aj kontakt na dopravcu v slovenskom a anglickom jazyku. Uvedená povinnosť vyplýva zo [Zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry na roky 2014 – 2016](#) (Príloha č. 3 - Štandardy železničných staníc). Kontrolami zameranými na plnenie štandardov železničných staníc bolo v roku 2014 zistené, že táto podmienka je splnená vo všetkých vybraných 57 staniciach, minimálne v slovenskom jazyku.

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

V oblasti prístupnosti a odstraňovania bariér SNSLP dlhodobo monitoruje okolnosti poskytovania služieb Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s., kauzu ťažko prístupnej Hlavnej pošty v Košiciach, ako aj okolnosti a podmienky poskytovania prepravných služieb pre FO s ŤZP v rámci Integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji. SNSLP v médiách pravidelne poukazuje na potrebu debarierizácie verejných priestranstiev a objektov, na úrovni urbanizmu a architektúry podporuje presadzovanie štandardov univerzálneho dizajnu.

4.3.7. Zabezpečiť prístup osobám so sluchovým postihnutím k číslu tiesňového volania 112.

Spôsob plnenia:

1. *Vytvoriť pracovnú skupinu so zástupcami relevantných organizácií osôb so sluchovým postihnutím a technické zabezpečenie systému tiesňového volania 112 pre osoby so sluchovým postihnutím, vrátane využívania formy SMS.*

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2016

Zodpovedný gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: *MDVRR SR, asociácia samaritánov SR, Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, organizácie občanov so sluchovým postihnutých, podniky poskytujúce verejnú elektronickú komunikačnú službu*

Navrhovateľ: MV SR

2. *Na základe výsledkov činnosti pracovnej skupiny vytvoriť systém prístupu osobám so sluchovým postihnutím k číslu tiesňového volania 112.*

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: *MDVRR SR, asociácia samaritánov SR, Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, organizácie občanov so sluchovým postihnutých, podniky poskytujúce verejnú elektronickú komunikačnú službu*

Navrhovateľ: MV SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Na základe podnetu Asociácie organizácií sluchovo postihnutých v SR sa uskutočnili 3 stretnutia k problematike zlepšenia prístupu tiesňových služieb z hľadiska potrieb osôb so sluchovým postihnutím, s poukázaním na problémy súčasného života osôb so sluchovým postihnutím. V oblasti toku informácií v súčasnosti existuje komunikačná a informačná bariéra, kedy v prípade ohrozenia života, zdravia, majetku alebo životného prostredia nie sú osoby so sluchovým postihnutím adekvátne varované.

V problematike kontaktovania čísel tiesňových volaní, konkrétne jednotného európskeho čísla tiesňového volania 112, sa ako najperspektívnejšou možnosťou javí zostavenie databázy sluchovo postihnutých osôb podľa evidencie zoznamu držiteľov preukazov ŤZP, ktorú vedie MPSVR SR. Táto by sa aplikovala do systému podpory riadenia a spracovania informácií. Telefóny týchto osôb by vysielali špecifický signál a mali by špecifický vyzváňací tón, pomocou ktorého by operátor čísla tiesňového volania 112 vedel, že volajúca sluchovo postihnutá osoba je v tiesni a na základe lokalizácie (Geografický informačný systém) by vedel vyslať sily a prostriedky. Na základe uvedených skutočností MV SR mení časový harmonogram s dobou trvania do roku 2018.

Vyrozumievanie formou SMS nie je zatiaľ dostatočne vhodnou formou, keďže SMS nie sú stanovené ako nástroj tiesňovej komunikácie a telekomunikační operátori nie sú viazaní okamžitým doručením správy pre prijímateľa.

4.3.8. Monitorovať zabezpečenie multimodálneho prístupu k televíznemu vysielaniu.

Spôsob plnenia:

Monitorovať dodržiavanie povinností vysielateľov vysielajúcich svoju televíznu programovú službu digitálnym spôsobom podľa § 18 až § 18c zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: RPVaR

Navrhovateľ: RPVaR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Rada pre vysielanie a retransmisiiu

RPVaR sa uloženým opatrením kontinuálne zaoberá a za týmto účelom vyhodnocuje štatistiky vysielateľov o odvysielanom programe televíznych programových služieb podľa § 16 ods. 3 písm. m) zákona o vysielaní a retransmisii, podiel programov vysielaných s multimodálnym prístupom, prijíma a prešetruje sťažnosti na porušenie uvedených zákonných ustanovení a vykonáva kontrolné monitorinky vysielania programových služieb vysielateľov.

RPVaR za sledované obdobie rozhodla o porušení príslušných zákonných ustanovení a uložila vysielateľom sankcie nasledovnými rozhodnutiami:

- Rozhodnutím č. RL/1/2016 zo dňa 12.1.2016 bola spoločnosti MAC TV, s.r.o. uložená sankcia – upozornenie na porušenie zákona za porušenie povinnosti ustanovenej v § 18b ods. 1 zákona o vysielaní a retransmisii v súvislosti s odvysielaním programu Súdna sieň, sprevádzaného skrytými titulkami nekorešpondujúcimi s dejom vysielaného programu,
- Rozhodnutím č. RP/026/2014 zo dňa 8.4.2014 bola spoločnosti MAC TV, s.r.o. uložená sankcia – pokuta vo výške 3 319 eur za porušenie povinnosti ustanovenej v § 18a písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii v súvislosti s tým, že v rámci digitálneho vysielania programovej služby JOJ PLUS nedosiahol v mesiacoch máj a jún 2012 zákonom stanovený 10%-ný podiel vysielania s multimodálnym prístupom formou skrytých alebo otvorených tituliek alebo tlmočenia do posunkového jazyka nepočujúcich alebo v posunkovom jazyku nepočujúcich.

4.3.9. Podporiť rovnaké príležitosti participácie pre osoby so zdravotným postihnutím pri realizovaní bohoslužieb a náboženských aktivít.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť prístup k plnej realizácii práva na slobodu vierovyznania vo formátoch dostupných osobám so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK SR

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Na svoje aktivity majú cirkvi zriadené špecifické inštitúcie - charitné domy a diakonické strediská. Významnú úlohu pri dostupnosti náboženských aktivít pre osoby so zdravotným postihnutím plnia Slovenská katolícka charita, Diakonia Evanjelickej cirkvi Augsburgského vyznania a Ústredie diakónie Reformovanej kresťanskej cirkvi. V 7 mestách Slovenska (Bratislava, Banská Bystrica, Kremnica, Nitra, Trenčín, Prešov, Žilina) sa pravidelne realizujú [bohoslužby pre nepočujúcich](#).

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku (ďalej len „ECAV“) poskytuje prostredníctvom 360 zamestnancov služby cca 800 klientom v 21 strediskách evanjelickej diakónie (ďalej len „SED“). Všetky ich zariadenia sú plne bezbariérové, t.j. aj osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sú umiestnené v zariadeniach majú bezproblémový prístup ku všetkým službám, ktoré im zariadenie poskytuje, vrátane bohoslužobných aktivít. Okrem vyššie uvedeného sa SED zúčastňujú aj cirkevného života a aktivít, ktoré vykonávajú miestne cirkevné zbory. V tomto prípade sú klienti dopravovaní na miesto podujatia autami. SED disponujú vlastnými autami vybavenými plošinami na prepravu imobilných osôb. Samotnú kapitolu v práci s osobami so zdravotným postihnutím tvoria chránené dielne, kde sa vytvára priestor pre zamestnanie týchto osôb. SED ECAV prevádzkuje chránené dielne v rámci niektorých SED ako doplnok, resp. podporu práce s klientmi, ktorí sú v zariadení umiestnení.

Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike (ďalej len „NSJS“) sa v rámci svojej činnosti zameriava aj na podporu rozvoja životných

podmienok osôb so zdravotným postihnutím. Pre nepočujúcich sa v slovenskom posunkovom jazyku: 2 krát týždenne konajú bohoslužby v 21 mestách na celom Slovensku (Bratislava, Žilina, Vranov nad Topľou, Tvrdošín, Topoľčany, Spišská Nová Ves, Nové Zámky, Martin, Košice, Banská Bystrica, Vlčany, Trnava, Rožňava, Považská Bystrica, Piešťany, Michalovce, Liptovský Mikuláš, Humenné, Galanta, Svidník, Prešov); 2 krát ročne organizuje celodenný krajský zjazd; raz ročne celonárodný regionálny zjazd. Zároveň v ústredí NSJS na Peknej ceste 17 v Bratislave pracuje prekladateľský tím, ktorý prekladá publikácie do slovenského posunkového jazyka. Doteraz bolo vydaných celkovo 12 publikácií (videa, brožúry a letáky) a pripravujú sa ďalšie. Na oficiálnej [webovej stránke](#) je možné nájsť krátke videá a materiály, ktoré boli zvlášť pripravené pre osoby so sluchovým postihnutím. Pre osoby so zrakovým postihnutím je prispôsobené webové rozhranie stránky (rtf súbory, ktoré im za pomoci špecializovaného hardwaru a softwaru sprístupňujú text tlačenej publikácie). Pre osoby s obmedzením pohybu sú prispôsobované prednáškové sály NSJS tak, aby mali bezbariérový vstup. V súčasnosti je takýto bezbariérový vstup na celom Slovensku v 32 prednáškových sálach.

4.3.10. *Zabezpečiť prevenciu, identifikáciu a odstraňovanie bariér pre osoby so zdravotným postihnutím brániacich prístupnosti k informáciám, informačným systémom a službám, vrátane komunikácie s verejnou správou a službami poskytovanými verejnosti.

Spôsob plnenia:

1. Systematicky rozširovať štandardizáciu na ďalšie oblasti informačno-komunikačných technológií vrátane *mobilných aplikácií* v súlade s aktuálnym stavom pripravenosti medzinárodných štandardov v týchto oblastiach, zohľadňujúc najmä relevantnú legislatívu Európskej únie.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015 a priebežne

Zodpovedný gestor: ÚPPVII

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

2. Systematicky motivovať subjekty v pôsobnosti zodpovedného gestora, ktoré nie sú subjektmi verejnej správy, aby uplatňovali štandardy v oblasti prístupnosti IKT, a to v súlade so štandardmi určenými pre informačné systémy verejnej správy.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015 a priebežne

Zodpovedný gestor: MDVRR SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR, MS SR, MPSVR SR, NBS, ÚVO, SOI, ÚPPVII

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

3. Zapracovať do programových manuálov operačných programov povinnosť zabezpečiť prístupnosť dokumentácie, informácií, informačných systémov, informačno-komunikačných technológií a výstupov projektov pre osoby so zdravotným postihnutím, vrátane stavebného prostredia, dopravy, služieb a tovarov, a zabezpečiť túto povinnosť aj v relevantných výzvach a žiadostiach o nenávratný finančný príspevok.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015

Zodpovedný gestor: riadiace orgány operačných orgánov

Spolupracujúce subjekty: sprostredkovateľské orgány pod riadiacim orgánom operačných programov, MF SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

4. Zaviesť požiadavky prístupnosti informačno-komunikačných technológií do verejného obstarávania tovarov a služieb, vrátane prístupnosti relevantných informácií o obstaraných tovaroch a službách aj pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: ÚVO

Spolupracujúci subjekt: ÚPPVII

Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – splnené

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Dňa 15.3.2014 nadobudol platnosť výnos o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy, ktorý úplne zharmonizoval slovenskú legislatívu so smernicami W3C WCAG 2.0 a zároveň podrobnejšie rozšíril požiadavky prístupnosti na oblasť používania a poskytovania súborov. Príslušnej oblasti sa dotkla aj novela vyhlášky o zaručenej konverzii, a to v samotnej prílohe č. 1, ktorá obsahovala len drobné presnenia.

2. Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015– čiastočne sa plní

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Uplatňuje zavedený Systém riadenia informačnej bezpečnosti. Zároveň realizovalo projekty „Jednotný informačný systém v cestnej doprave – Elektronické služby v doprave“ a „Národný systém dopravných informácií“. Pri predmetných projektoch bol rešpektovaný výnos o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy. Rešpektovaním tohto výnosu sa MDVRR SR zaviazalo, že realizované projekty nemôžu znevýhodňovať osoby so zdravotným postihnutím, ktoré pristupujú k službám pre občana. MDVRR SR nemá dosah na iné subjekty mimo verejnej správy. Úlohu plnilo len v rámci svojej pôsobnosti.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Poskytuje priebežné poradenstvo ostatným gestorom. MF SR zabezpečuje pravidelné monitorovanie štandardov pre informačné systémy verejnej správy. Do uvedených monitorovaní sa jednotlivé organizácie môžu prihlásiť aj sami. V prípade štandardov prístupnosti môžu o zaradenie požiadať aj organizácie, ktoré nepatria do sektora verejnej správy, ale patria do jednej zo skupín, ktoré sa v rámci ročného monitorovania prístupnosti hodnotia (zdravotníctvo, školstvo, súkromný sektor (banky, poisťovne, médiá, nákupné centrá a sprostredkovateľské služby, IT firmy, telekomunikační operátori, ostatné významné portály)). MF SR žiadosti vyhodnotí a rozhodne o zaradení najmä na základe zabezpečenia štatistickej vhodnosti. Ak organizácia žiadosť nepodá, to neznamená, že nebude zaradená - MF SR vytvára vzorku nezávisle od žiadostí, tieto slúžia na doplnenie tzv. flexibilnej časti vzorky, prípadne tých organizácií, s ktorými sa predbežne nepočítalo.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Pre zabezpečenie plnenia opatrenia sú v maximálnej miere uplatňované zásady prístupnosti webových stránok pre osoby so zdravotným postihnutím pri každej verzii webových stránok.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Webový portál SOI bol validovaný službou W3C pre XHTML 1.0 Transitional, ktorý vyhovuje požiadavkám Blind Friendly. Portál soi.sk dosiahol na základe monitorovania štandardov pre informačné systémy verejnej správy najlepší rating prístupnosti 98,9 % (január 2009) a údaj z roku 2013 je 95,1 %. Portál je prístupný po vypnutí zobrazovania obrázkov, kaskádnych štýlov (CSS), Java a JavaScript sekvencií. Veľkosť písma je definovaná v relatívnych jednotkách a text je možné jednoducho zväčšovať a zmenšovať pomocou štandardných nástrojov webových prehliadačov. Portál je navrhnutý ako responzívny, teda rozloženie prvkov sa prispôsobuje veľkosti zariadenia, na ktorom je stránka prezeraná.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

MO SR na svojich verejných portáloch dodržiava štandardy pre informačné systémy verejnej správy vyplývajúce zo zákona o informačných systémoch verejnej správy, čím zabezpečuje prístup k informáciám pre osoby so zdravotným postihnutím (slabozrakým).

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Systematicky presadzuje štandardy v oblasti prístupnosti informačno-komunikačných technológií pre subjekty, ktoré nie sú subjektmi verejnej správy a sú v jej vecnej pôsobnosti, ako napr. Stredná odborná škola Bratislava, Stredná odborná škola Košice, Stredná odborná škola Pezinok, Stredná odborná škola Požiarnej ochrany Žilina a Akadémia PZ.

MV SR dbá o uverejňovanie zásadných dokumentov na svojej webovej stránke vo formátoch umožňujúcich prístup osobám so zdravotným postihnutím. Pri budovaní klientskych miest pre občanov dodržiava zásady bezbariérovosti, pracovníci sú školení v zásadách komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím.

Z hľadiska problematiky elektronického občianskeho preukazu a prístupnosti prihlasovacieho dialógu v súlade so znením výnosu o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy MV SR realizuje po odstúpení Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby od projektu vo februári 2015 potrebné kroky k jeho implementácii, komunikuje aj s organizáciami osôb so zdravotným postihnutím pri definovaní a implementácii ich požiadaviek.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Presadzuje štandardy v oblasti prístupnosti informačno-komunikačných technológií prostredníctvom svojho webového sídla a naďalej sa bude systematicky pracovať na jeho plnení. V priebehu roka 2015 bolo webové sídlo www.minzp.sk kvôli súladu so štandardmi prístupnosti testované 2 krát. V januári 2015 s výsledkom 65% súladu, a opätovne v apríli a máji 2015 s výsledkom 82% súladu. Nedostatky, ktoré boli identifikované pri opakovanom teste súladu (6x mierne porušenie štandardov) budú odstránené v blízkej budúcnosti.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

K napĺňaniu opatrenia prispeli národné projekty ako: „Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva“ (DIGIŠKOLA, 2014-2015), „Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce“ - Celoživotné Vzdelávanie ako Nástroj Uplatniteľnosti (ďalej len „CVANU“) s vytvorenými multimediami verziami vzdelávacích programov a vytvorenie slovenskej verzie programu „EPALE“ – elektronickej platformy vzdelávania dospelých v Európe zastrešené Európskou komisiou, ktorá zahŕňa informácie o ďalšom vzdelávaní. Na rozvoji systémov a ich prispôsobovaní špecifickým požiadavkám sa neustále pracuje.

Požiadavka presadzovania štandardov v oblasti prístupnosti informačno-komunikačných technológií pre subjekty, ktoré nie sú subjektmi verejnej správy sa venuje za vysoké školy § 100 zákon o vysokých školách. Príslušná časť zákona definuje požiadavky na podporu študentov a uchádzačov o štúdium so špecifickými potrebami a konkrétne zaväzuje vysokú školu vytvárať všeobecne prístupné akademické prostredie a zodpovedajúce podmienky štúdia pre študentov so špecifickými potrebami bez znižovania požiadaviek na ich študijný výkon.

Okrem toho je MŠVVŠ SR zapojené do projektu „UNIALL“ - Sprístupnenie vysokoškolského prostredia pre študentov so špecifickými potrebami. Jeho výstupy budú relevantné pre tvorbu národnej politiky v oblasti sprístupňovania vysokoškolského prostredia pre študentov so špecifickými potrebami. Jeho výstupom má byť aj Akčný plán vytvárania prístupného akademického prostredia. V súvislosti s týmto projektom v súčasnosti prebieha prieskum zameraný na monitorovanie podmienok štúdia a prístupnosť akademického prostredia z pohľadu študentov so špecifickými potrebami (zdravotným postihnutím, s poruchami učenia, ...) na vysokých školách na celom Slovensku.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Projekt „Elektronické služby zdravotníctva“ je významnou súčasťou Programu implementácie eHealth. Zároveň je základom a nosným projektom prvej etapy Programu eHealth, ktorého cieľom je podpora poslania zdravotníctva prostredníctvom informačných a komunikačných technológií. Prioritami projektu sú: Národný portál zdravia, ePreskripcia a eMedikácia, Elektronická zdravotná knižka občana, eAlokácie a integrácia týchto aplikácií v jeden funkčný celok. Rok 2015 bol rokom pilotnej prevádzky eHealth.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

V rámci implementácie projektov OPIS, prioritná os č. 2 sú zverejňované zdigitalizované kultúrne objekty v súlade s platnými štandardmi k neobmedzenému prístupu k údajom v elektronickej prostredí. Služby s tým spojené sú vytvorené v rámci národného projektu „[Centrálne aplikačná infraštruktúra a legislatíva](#)“, ktorý realizovalo Národné osvetové centrum. Výsledkom projektu je budovanie portálu, prostredníctvom ktorého sa sprístupní širokej verejnosti zdigitalizované kultúrne dedičstvo (slovenskej a svetovej proveniencie).

Vláda SR schválila [Návrh stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 - 2020](#), ktorý obsahuje opatrenie podporovať zavádzanie a využívanie technických a technologických prostriedkov na sprístupnenie informácií znevýhodneným skupinám občanov.

Univerzitná knižnica v Bratislave (ďalej len „UKB“) v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR poskytuje prostredníctvom E-book on demand (e-kniha na objednávku) možnosť osobám so zdravotným postihnutím vyžiadať si zdigitalizovanie dokumentu z fondu UKB bez potreby návštevy knižnice (vyžiadanie aj platba za službu prebieha [cez portál služby](#)) a za zvýhodnených podmienok. UKB sa snaží o presadzovanie štandardov, ktoré zjednodušujú prijímanie informácií osôb so zdravotným postihnutím: podporou zavádzania a využívania technických a technologických prostriedkov na sprístupnenie informácií znevýhodneným skupinám občanov – mobilnú aplikáciu pre prístup k zdigitalizovaným dokumentom knižnice v Digitálnej knižnici Mediainfo (pre používateľov a občanov s mobilnými zariadeniami na platforme Apple (iPad, iPhone) dostupnú [na stiahnutie zdarma](#), používanie QR kódov s možnosťou stiahnutia základných informácií o službách a ich dostupnosti do mobilu. UKB taktiež podporuje pre používateľov vzdialený prístup k licencovaným [e-zdrojom a databázam](#), čím uľahčuje prístup k odbornej literatúre používateľom s niektorými druhmi zdravotných postihnutí.

Slovenská národná knižnica sprístupňovala osobám so zdravotným postihnutím okrem literatúry v printovej forme aj knihy a časopisy písané Braillovým a zväčšeným písmom, zvukové a audiovizuálne dokumenty a dokumenty v elektronickej a digitálnej forme. Podporovala aj prístup k licencovaným elektronickým informačným zdrojom prostredníctvom vzdialeného prístupu.

Digitálna knižnica SKN obsahuje 4 300 zvukových kníh a 397 zvukových časopisov. V roku 2015 sa v digitálnej knižnici zmenila technológia ochrany zvukových kníh a časopisov z WMA DRM 10 na súbory MP3 chránené zvukovou pečiatkou. Čitateľom so zdravotným postihnutím knižnica sprístupňuje okrem literatúry v printovej forme, kníh a časopisov písaných Braillovým, zväčšeným písmom aj zvukové, audiovizuálne dokumenty a dokumenty v elektronickej a digitálnej forme. Zabezpečuje aj prístup k licencovaným elektronickým informačným zdrojom prostredníctvom vzdialeného prístupu. Úlohou SKN je v zmysle jej základného poslania spolupracovať s externým prostredím pri spracovaní materiálov, ktoré rešpektujú európske štandardy a korešpondujú s pravidlami prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím, t. j. budú prístupné a použiteľné.

Aktivity SKN:

- spojené s inštruktážou a prezentácia knižnično-informačných služieb SKN (4 podujatia): Rehabilitačné stredisko pre zrakovo postihnutých v Levoči, Podtatranská knižnica v Poprade, Turčianska knižnica v Martine, Knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove.
- spojené s Predvádzanie digitálnej knižnice SKN (7 podujatí): Verejná knižnica J. Bocatia v Košiciach, Knižnica pre mládež mesta Košice, Zemplínska knižnica G. Zvonického v Michalovciach, Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou; Okresná knižnica D. Gutgessela v Bardejove, Podduklianska knižnica vo Svidníku, Ľubovnianska knižnica v Starej Ľubovni (napr. podujatia pre odbornú verejnosť pod názvom: Elektronické a zvukové knihy v knižniciach; E-výpožičky a digitálna knižnica SKN v Levoči; Konferencia Digitálna knižnica; Nový systém ochrany zvukových súborov v digitálnej knižnici SKN v Levoči. V rámci predmetnej témy SKN komunikuje s 30 oddeleniami pre osoby so zdravotným postihnutím vo verejných knižniciach v SR.

Štátna vedecká knižnica v Košiciach zabezpečuje sprístupňovanie knižničného fondu a informácií pre osoby so zrakovým postihnutím vďaka špeciálnemu softvéru JAWS & Fine Reader (zariadenie na sprístupnenie textu pomocou hlasu), ako aj prístup na internet. K dispozícii je počítač s pripojením na internet, skener, slúchadlá, MP3 a tlačiareň, ktoré môžu tieto osoby využívať podľa potreby. V roku 2015 vstúpil do platnosti novelizovaný zákon o knižniciach. Zákon o knižniciach v § 11 odsek 3 garantuje (v rámci SKN ako celoštátnej špeciálnej knižnice) „knižnično-informačné služby nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým v rozsahu odôvodnenom ich zdravotným postihnutím s cieľom zabezpečiť ich kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby“. V §16 odsek 3 zákon o knižniciach garantuje: „Knižnica je povinná poskytovať knižnično-informačné služby v súlade so svojím zameraním a špecializáciou a v rámci svojej pôsobnosti zabezpečiť všetkým používateľom rovnaký prístup ku knižnično-informačným službám“.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

Webové sídlo www.mzv.sk spĺňa ustanovenia dané Výnosom o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy³⁶. Stránky boli vytvorené s maximálnym ohľadom na prístupnosť pre osoby so zrakovým postihnutím a sú validované on-line nástrojom testovania prístupnosti TAW3.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

V súvislosti s odstraňovaním bariér pre osoby so zdravotným postihnutím brániacich prístupnosti k informáciám, informačným systémom a službami poskytovanými verejnosti nadobúda na význame projekt Slov-Lex. Vďaka projektu Slov-Lex majú všetci občania zadarmo k dispozícii záväzné znenia právnych predpisov publikovaných v Zbierke zákonov Slovenskej republiky od 1.1.2016, a to v elektronickej podobe. Ambíciou projektu Slov-Lex je najmä zefektívnenie a modernizácia procesu tvorby práva, ako aj zlepšenie využívania zdrojov práva. Snahou je predovšetkým uľahčiť občanom prístup k prameňom práva a umožniť rýchlejšiu a prehľadnejšiu orientáciu v právnom poriadku Slovenskej republiky. V rámci projektu Elektronická zbierka zákonov (Slov-Lex) bol spustený do prevádzky informačný systém e-legislatíva. Prostredníctvom tohto systému sa môže zúčastniť na pripomienkovom konaní priamo aj verejnosť. Používateľ môže pripomienkovať akýkoľvek materiál, a to buď formou individuálnych pripomienok alebo formou vytvorenia hromadnej pripomienky verejnosti. Používateľovi je k dispozícii komplexné riešenie umožňujúce sledovanie legislatívneho procesu podľa zvolených kritérií s možnosťou elektronického zapájania sa do tohto procesu.

Účast' verejnosti na tvorbe právnych predpisov sa podľa novej právnej úpravy nezužuje len na možnosť uplatňovať pripomienky počas pripomienkového konania. Ale ide najmä o prípravnú fázu pred začatím pripomienkového konania. Tomuto zámeru slúži najmä nový inštitút predbežnej informácie. Jeho cieľom je vytvoriť možnosť pre verejnosť a orgány verejnej správy zapojiť sa do procesu tvorby paragrafového znenia právneho predpisu ešte pred začatím pripomienkového konania, t.j. v čase kedy sa tvorí ideový zámer, alebo dochádza k jeho rozpracovaniu. Podľa § 9 zákona o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov SR „predkladateľ pred spustením tvorby návrhu právneho predpisu, v záujme informovania verejnosti a orgánov verejnej správy, zverejní na portáli (Slov-Lex) predbežnú informáciu o pripravovanom návrhu právneho predpisu. V predbežnej informácii predkladateľ najmä stručne uvedie základné ciele a tézy pripravovaného návrhu právneho predpisu,

zhodnotenie súčasného stavu a predpokladaný termín začatia pripomienkového konania.“

Justičná akadémia Slovenskej republiky rešpektuje vo všetkých svojich interných riadiacich aktoch príslušné ustanovenia zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Webová stránka akadémie www.ja-sr.sk je pripravená a plne spôsobilá poskytnúť plnohodnotné informácie aj osobám so zrakovým postihnutím, čo umožňuje osobitná funkcionálna internetovej stránky a jej nastavenia.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Webová stránka www.employment.gov.sk spĺňa štandardy v zmysle výnosu o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy, zároveň zverejňuje tlačové besedy na svojej webovej stránke, v sekcii video, aj s titulkami pre sluchovo postihnutých. Noví zamestnanci dostávajú základné informácie o štandardoch na vstupnom vzdelávaní.

Úrad pre verejné obstarávanie

Všetky relevantné informačné systémy ÚVO v oblasti prístupnosti informačných a komunikačných technológií pre iné subjekty spĺňajú štandardy pre informačné systémy verejnej správy.

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Aktuálny dizajn webovej stránky www.snspl.sk je v procese prestavby na tzv. „Blind friendly“ štandard.

3. Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – splnené

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Programové dokumenty OPIS obsahujú povinnosť dodržiavať zákon o informačných systémoch verejnej správy, ako aj výnos o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy. Špecificky je v rámci písomných vyzvaní/výziev v rámci Prioritnej osi 1 OPIS, definovaná povinnosť dodržiavať štandardy, ktoré zabezpečia prístupnosť webových stránok a aplikácií osobám so zdravotným postihnutím.

Do OPII prioritná os 7 bol zapracovaný špecifický cieľ 7.6: Zlepšenie digitálnych zručností a inklúzie znevýhodnených jednotlivcov do digitálneho trhu, prostredníctvom ktorého sa pre znevýhodnených občanov zabezpečí dostatočná ponuka služieb pre zapojenie sa do diania v digitálnom svete. Členom Monitorovacieho výboru OPII je zástupca Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR.

4. Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Úrad pre verejné obstarávanie

[Webové sídlo ÚVO](#), na ktorej sú zverejňované informácie o obstaraných tovaroch, umožňuje využívanie aj osobám so zdravotným postihnutím.

ÚVO ako gestor transpozície nových európskych smerníc vo verejnom obstarávaní zakotvil v § 42 nového zákona o verejnom obstarávaní všeobecnú povinnosť, aby technické požiadavky na predmet zákazky zohľadňovali požiadavky dostupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím a riešenia vhodné pre všetkých

užívateľov okrem náležite odôvodnených prípadov; ak právne záväzné akty EÚ ustanovujú záväzné požiadavky dostupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím alebo riešenia vhodné pre všetkých užívateľov. V technických požiadavkách verejný obstarávateľ a obstarávateľ uvedú odkaz na príslušné právne záväzné akty EÚ. Znamená to, že bez ohľadu na to, či je verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ osobou podliehajúcou zákonu o informačných systémoch verejnej správy je povinný (aj) pri obstarávaní IKT zohľadňovať požiadavky prístupnosti. V prípade, ak sú požiadavky na prístupnosť IKT štandardizované právne záväzným aktom EÚ, v konkrétnom verejnom obstarávaní musia technické špecifikácie obsahovať aj odkaz na tento akt, t. j. každý potenciálny uchádzač sa dozvie o ich existencii a má možnosť sa s nimi oboznámiť.

Smernica 2014/24/EÚ bola do slovenského právneho poriadku prebratá novým zákonom o verejnom obstarávaní, ktorý nadobudne účinnosť dňom 18.4.2016.

4.3.11. *Zabezpečiť parkovacie miesta pri školách a školských zariadeniach.

Spôsob plnenia:

Zriaďovať parkovacie miesta pre držiteľov parkovacieho preukazu osoby so zdravotným postihnutím pri školách a školských zariadeniach.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: zriaďovateľ školy a školské zariadenia, VÚC

Spolupracujúci subjekt: MV SR, MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

4.3.12. *Podporiť horizontálne princípy rovnosť mužov a žien a nediskriminácia pre roky 2014 – 2020 v rámci EŠIF v zmysle Partnerskej dohody SR na roky 2014-2020.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť rovnosť príležitostí na trhu práce a v príprave naň pre programy ESF a zabezpečiť rovnosť príležitostí v prístupe a vo využívaní infraštruktúry a služieb pre ostatné programy EŠIF s osobitným dôrazom na vytváranie podmienok prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2016 – 2020

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

4.3.13. *Pripraviť Konceptiu mestského rozvoja Slovenskej republiky.

Spôsob plnenia:

Pomenovať a analyzovať súčasný stav miest a ich rozvoj v súlade s cieľom udržateľného rozvoja.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: MDVRR SR

Navrhovateľ: MDVRR SR

4.4. Rovnaké zaobchádzanie, prístup k spravodlivosti a ochrana pred diskrimináciou

Strategický cieľ:

Zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím rovnaké zaobchádzanie vo všetkých oblastiach života a zaručiť osobám so zdravotným postihnutím rovnakú a účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou. Zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými, a to aj poskytnutím procesných a veku primeraných úprav s cieľom uľahčiť im účinné plnenie ich úlohy priamych a nepriamych účastníkov vrátane úlohy svedkov, vo všetkých súdnych konaniach, a to aj vo fáze vyšetrovania a predbežného konania.

4.4.1. Odstrániť existujúce výkladové nejasnosti, ako aj problémy, ktoré sa vyskytujú v aplikačnej praxi, spružniť a zrýchliť súdne konania, odstrániť prietahy v konaniach o spôsobilosti na právne úkony.

Spôsob plnenia:

Rekodifikácia Občianskeho súdneho poriadku.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015

Zodpovedný gestor: MS SR

Spolupracujúce subjekty: Komisia pre rekodifikáciu Občianskeho súdneho poriadku
Navrhovateľ: MS SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – splnené

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) schválila 21.5.2015 návrhy procesných kódexov, ktoré nadobudnú účinnosť dňom 1.6.2016 (Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok, Správny súdny poriadok). V konaní o spôsobilosti na právne úkony dôjde k posilneniu postavenia osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná:

- Osoba, o ktorej spôsobilosti sa rozhoduje, má v tomto súdnom konaní plnú procesnú spôsobilosť, aj keď jej bola skorším rozhodnutím obmedzená.
- Na ochranu jej práv koná zákonný zástupca, prípadne procesný opatrovník a v prípade, ak sú ich procesné úkony v rozpore, posúdi súd, ktorý úkon je v záujme tejto osoby.
- Rozhodnutie v samotnej veci bude súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručovať aj danej osobe, o ktorej spôsobilosti sa rozhoduje. Ak o to požiada, súd jej bude doručovať všetky písomnosti z tohto procesu. Pri rozhodovaní o spôsobilosti súd vždy vypočuje osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Ak by bol však takýto „výsluch“ na ujmu jej zdravotného stavu, súd takúto osobu vzhľadne. Inštitút vzhliadnutia slúži na to, aby sa súd reálne oboznámil s osobou, o ktorej spôsobilosti na právne úkony práve rozhoduje. Dokonca, ak takýto človek na tom trvá, vypočutie zo strany súdu je povinné.
- Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby sa zúčastňoval konania jej dôverník, ktorý nie je jej zástupcom.

- Konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka.
- Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

4.4.2. *Pripraviť návrh nového Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou bude aj nová koncepcia spôsobilosti na právne úkony a možnosti jej obmedzenia, ako aj inštitúty opatrovníctva a poručníctva.

Spôsob plnenia:

Rekodifikácia Občianskeho zákonníka.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MS SR

Spolupracujúce subjekty: Komisia pre rekodifikáciu Občianskeho zákonníka

Navrhovateľ: MS SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Pôvodný termín rok 2014 bol prolongovaný na predloženie návrhu nového Občianskeho zákonníka do legislatívneho procesu do konca roka 2015. V novembri 2015 bola ministrom spravodlivosti vymenovaná nová Komisia pre rekodifikáciu súkromného práva zložená z expertov na vybrané právne oblasti, ktorá by mala pokračovať v príprave nového Občianskeho zákonníka aj v novom volebnom období. Úloha je stále v procese priebežného plnenia, a preto sa mení časový harmonogram s dobou trvania do roku 2018.

4.4.3. *Pripraviť novelu Občianskeho zákonníka.

Spôsob plnenia:

V rámci novely Občianskeho zákonníka upraviť podporované rozhodovanie v súlade s čl. 12 Dohovoru.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2017

Zodpovedný gestor: MS SR

Spolupracujúce subjekty: *Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím, Komisia pre rekodifikáciu Občianskeho zákonníka*

Navrhovateľ: KOZP

4.4.4. *Novelizovať antidiskriminačný zákon tak, aby v sebe inkorporoval odporúčania Výboru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím č. 13 – 18.

Spôsob plnenia:

Novelizácia § 2a ods. 1 antidiskriminačného zákona.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2020

Zodpovedný gestor: MS SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, MVO, Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím

Navrhovateľ: MS SR

4.5. Nezávislý spôsob života, začlenenie do spoločnosti a osobná mobilita

Strategický cieľ:

Prijať účinné a primerané opatrenia, ktoré osobám so zdravotným postihnutím umožnia plné využívanie nezávislého spôsobu života a začlenenia do spoločnosti. Prijať účinné opatrenia na zabezpečenie osobnej mobility s najväčšou možnou nezávislosťou pre osoby so zdravotným postihnutím.

4.5.1. Podporiť realizáciu procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb.

Spôsob plnenia:

Aktualizovať a realizovať jednotlivé úlohy v Národnom akčnom pláne prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb 2016 – 2020 v súlade s odporúčaniami Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím. Národné projekty modelujú a overujú jednotný postup zásadných zmien prechodu z inštitucionálnej sociálnej starostlivosti na komunitnú. Riešia dopad negatívnych vplyvov inštitucionalizácie vytvorením možností pre prechod klientov zariadení sociálnych služieb do prirodzeného prostredia komunity obce a umožní im plne a rovnoprávne sa začleniť do spoločnosti. Život v komunite obce im otvorí nové možnosti pre osobnostný rozvoj a kvalitatívnu zmenu ich životného štýlu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2020

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS, MPRV SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Novela zákona o sociálnych službách účinná od 1.1.2014 zaviedla do praxe viaceré opatrenia na podporu procesu DI. Podporuje sa vznik zariadení rodinného typu tým, že sa upravuje obmedzenie kapacity pri zriaďovaní nových ZSS. V zariadení podporovaného bývania sa špecifikuje poskytovanie sociálnej služby v byte alebo rodinnom dome, obmedzuje sa kapacita poskytovania služby najviac pre šesť prijímateľov sociálnej služby v jednom byte a najviac dve bytové jednotky na každý samostatný vchod s orientačným číslom. Stanovuje sa tiež veková hranica pre pobyt v tomto zariadení a v zariadení pre seniorov, obmedzuje sa možnosť celoročného pobytu v domove sociálnych služieb na týždennú pobytovú alebo ambulantnú formu. Podrobne sa upravili podmienky kvality sociálnych služieb a systém ich hodnotenia.

Zmena systému poskytovania celoročných pobytových sociálnych služieb na komunitné služby bola hlavným cieľom projektu „Podpora procesu DI a transformácie systému sociálnych služieb“, ktorý sa začal realizovať 20.3.2013 a bol úspešne

ukončený k dátumu 31.12.2015. Realizácia pilotného projektu priniesla cenné informácie a skúsenosti, ktoré budú aplikované aj v novom Národnom projekte, ktorého príprava práve prebieha a jeho hlavným cieľom bude systematická podpora nielen transformačných tímov ZSS zapojených do pilotného projektu, ale aj nových pribúdajúcich ZSS, vzdelávanie manažmentu zariadení, ich zriaďovateľov a pomoc pri tvorbe transformačných plánov ako aj systematická práca s komunitami zapojených do projektu.

Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby je efektívnym nástrojom podpory na zabezpečenie zotrvania občanov v prirodzenom domácom prostredí na komunitnej úrovni v súlade s princípmi DI. Jedným z efektívnych spôsobov podpory uvedeného bol národný projekt „Podpora opatrovateľskej služby“ realizovaný v čase od januára 2014 do decembra 2015. Realizáciou tohto projektu sa zvýšil počet klientov, ktorým sa doteraz neposkytovala opatrovateľská služba o 3 842 osôb a na druhej strane sa vytvorili nové pracovné miesta pre opatrovateľov v počte 3 620. Záujem o projekt v predchádzajúcom programovom období zo strany poskytovateľov a hlavne zo strany osôb odkázaných na pomoc inej osoby potvrdil predpoklad, že terénna forma sociálnej služby v domácom prostredí je žiadanou sociálnou službou a efektívnym nástrojom podpory na zabezpečenie zotrvania občanov v prirodzenom domácom prostredí, preto sa poskytovanie opatrovateľskej služby podporí aj v novom programovom období. Projekt sa bude realizovať po dobu 33 mesiacov, jeho implementácia sa začala v novembri 2015.

Banskobystrický samosprávny kraj

Proces transformácie SS je zahrnutý v Koncepcii rozvoja sociálnych služieb na roky 2011-2017. Do procesu DI je aktívne zapojené DSS Slatinka Lučenec a s DI sa počíta aj v DSS Ladomerská Vieska.

Bratislavský samosprávny kraj

Zamestnanci 3 zariadení SS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK (DSS a zariadenie pre seniorov Kaštieľ, DSS a zariadenie podporovaného bývania MEREMA, DSS a zariadenie pre seniorov Bratislava - Rača) a zamestnanci odboru sociálnych vecí Úradu BSK v roku 2015 absolvovali vzdelávací program zameraný na proces DI a transformácie sociálnych služieb realizovaný v rámci národného projektu „Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb v BSK“.

Košický samosprávny kraj

Do procesu DI sa zapojilo zariadenie DSS LIDWINA, Strážske a DSS Jasanima, Rožňava bude zaradené do ďalšieho pripravovaného národného projektu DI.

Nitriansky samosprávny kraj

V rámci regionálnej integrovanej územnej stratégie NSK sú zaradené do procesu DI 3 ZSS a v súčasnosti je regionálna integrovaná územná stratégia v procese schvaľovania.

Prešovský samosprávny kraj

ZSS, ktoré sa zapojilo do procesu DI je Centrum SS Zátiešie v Osadnom.

Trenčiansky samosprávny kraj

Vytvoril projektovú radu s názvom „Vytvorenie podmienok pre Deinštitucionalizáciu“, ktorá sa v priebehu roka 2015 sedemkrát stretla a riešila problémy súvisiace s prechodom inštitucionalizovaných poskytovateľov SS v zriaďovateľskej pôsobnosti na komunitnú úroveň. DSS Adamovske Kochanovce sa zapojil do procesu DI (na začiatku procesu so schválenou kapacitou 95 prijímateľov SS).

Trnavský samosprávny kraj

Ako zriaďovateľ DSS v Okoči – Opatovskom Sokolci v rámci prípravnej fázy pilotného projektu DI zabezpečil prípravnú a projektovú dokumentáciu, nákup pozemkov a budov. Zároveň sa pripravujú ďalšie dva projekty na transformáciu ZSS.

Žilinský samosprávny kraj

Rešpektuje a uplatňuje princíp DI a transformácie v plánovaní SS. Priamo sa nezapojil do pilotného (národného) projektu modelovania a overovania jednotného postupu zásadných zmien prechodu z inštitucionálnej sociálnej starostlivosti na komunitnú, ale podporil ho. Rešpektuje a podľa možností uplatňuje princípy DI v existujúcich ZSS a pri plánovaní SS.

4.5.2. Podporovať zachovanie zliav vo verejnej hromadnej doprave osôb so zdravotným postihnutím (železničná doprava).

Spôsob plnenia:

Cestujúcim, ktorí sú držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. poskytuje zľavu 50 % z obvyčajného cestovného v 2. vozňovej triede vlakov osobnej dopravy. Držiteľ preukazu ŤZP-S (s červeným pruhom) má nárok aj na bezplatnú prepravu svojho sprievodcu, invalidného vozíka a vodiaceho psa.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, jednotlivé železničné spoločnosti

Navrhovateľ: MDVRR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Cestujúcim, ktorí sú držiteľmi preukazu FO s ŤZP, Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. poskytuje zľavu 50 % z obvyčajného cestovného v 2. vozňovej triede vlakov osobnej dopravy. Držiteľ preukazu FO s ŤZP so sprievodcom (s červeným pruhom) má nárok aj na bezplatnú prepravu svojho sprievodcu, invalidného vozíka a vodiaceho psa.

4.5.3. Podporovať zavádzanie a udržiavanie jednotlivých zliav vo verejnej autobusovej doprave osobám so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Cestujúcim, ktorí sú držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, resp. preukazu fyzickej osoby s ŤZP-S (so sprievodcom) sa poskytuje zľavnená alebo bezplatná preprava. Dopravcovia poskytujúci služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave poskytujú zľavnenú prepravu na základe zmluvných podmienok, uzatvorených s príslušným mestom, resp. VÚC pri uzatváraní zmlúv o službách vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: VÚC

Spolupracujúce subjekty: ÚMS, ZMOS

Navrhovateľ: ÚMS

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Únia miest Slovenska

V niektorých mestách existuje nový cenový výmer. Ceny nie sú regulované. Rozhodnutie obsahuje sadzby a tarifné podmienky cestovného Mestskej hromadnej dopravy, vrátane bezplatnej prepravy. V niektorých mestách sa realizovali dohody so Slovenskou autobusovou dopravou (ďalej len „SAD“).

Banskobystrický samosprávny kraj

Za jednosmerné zľavnené cestovné sa prepravujú držitelia preukazov FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom (vrátane ich sprievodcov ako napr. rodičov na návštevu detí so zdravotným postihnutím, ktoré sú umiestnené v sociálnych a zdravotníckych zariadeniach na území SR). Bezplatne sa prepravuje detský kočík, invalidný vozík a vodiaci pes držiteľa preukazu FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom.

BBSK má zazmluvnených dvoch dopravcov - SAD Lučenec, a.s., ktorému poskytla v roku 2014 dotáciu 152 358 eur a v roku 2015 dotáciu 144 041 eur a SAD Zvolen, a.s., ktorému poskytla v roku 2014 dotáciu 276 861 eur a v roku 2015 dotáciu 275 972 eur.

Bratislavský samosprávny kraj

Úrad BSK poskytuje zľavy na cestovnom podľa platného Cenníka v Integrovanom dopravnom systéme Bratislavského kraja.

Košický samosprávny kraj

Zľavy pre FO s ŤZP a ich sprievodcov sú zachované a nezmenené. Ročne je vyčíslená a preukázaná zľava poskytnutá v sume 355 000 eur. Okrem uvedeného sa v roku 2015 zvýšil počet nízkopodlažných autobusov o 2 ks v prímestskej pravidelnej autobusovej doprave.

Nitriansky samosprávny kraj

Držitelia preukazov FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom, ako aj ich sprievodca sa prepravujú so zľavneným cestovným. Bezplatne sa na prímestských autobusových linkách prepravujú: detské kočíky, invalidné vozíky a vodiaci pes osôb, ktoré sú držiteľmi preukazu FO s ŤZP alebo FO s ŤZP so sprievodcom.

Prešovský samosprávny kraj

Má podpísané Zmluvy o službách vo verejnom záujme na roky 2009 – 2018 so SAD Prešov, a.s., SAD Humenné, a.s., SAD Poprad, a.s., BUS Karpaty, spol. s r.o. v rámci ktorých sú definované tarifné podmienky pre jednotlivé kategórie cestujúcich, ktorí sú držiteľmi preukazu FO s ŤZP alebo FO s ŤZP so sprievodcom. Tarifné podmienky boli naposledy upravené k 01.01.2014 a sú platné v zmysle zmluvy.

Trenčiansky samosprávny kraj

Prepravu osôb so zdravotným postihnutím upravuje Prepravný poriadok SAD Trenčín, a. s. a SAD Prievidza a. s.. Za jednosmerné zľavnené cestovné sa prepravujú osoby, ktoré sú držiteľmi preukazu FO s ŤZP alebo FO s ŤZP so sprievodcom (napr. rodičia alebo iní zákonní zástupcovia, ak sprevádzajú deti so zdravotným postihnutím do školských, sociálnych alebo zdravotníckych zariadení na území SR, v ktorých sú umiestnené, príp. ak cestujú na návštevu týchto detí do uvedených zariadení).

Trnavský samosprávny kraj

Od r. 2011 je v platnosti Výmer cestovného č. 1/2011, ktorý ustanovuje zľavnené cestovné pre vybrané skupiny cestujúcich, ktoré sú držiteľmi preukazu FO s ŤZP alebo FO s ŤZP so sprievodcom (napr. rodičov na návštevu detí so zdravotným postihnutím, ktoré sú umiestnené v sociálnych a zdravotníckych zariadeniach na území SR).

V rámci finančných možností je v oblasti prímestskej autobusovej dopravy snaha zavádzať do prevádzky nízkopodlažné vozidlá na prepravu cestujúcich s obmedzenou schopnosťou pohybu.

Žilinský samosprávny kraj

Zľavy na cestovnom a ich rozsah sú zachované od roku 2006 a týkajú sa prímestskej autobusovej dopravy zabezpečovanej SAD Žilina, a. s. a ARRIVA Liorbus, a. s.. Zľavy sú poskytované pre žiakov, študentov, deti a osoby, ktoré sú držiteľmi preukazu FO s ŤZP alebo FO s ŤZP so sprievodcom (napr. aj pre rodičov na návštevu detí so zdravotným postihnutím v školskom, sociálnom alebo zdravotníckom zariadení a pre občanov po dovŕšení 70., resp. 65. roku veku).

Okruh poskytovaných zliav bol rozšírený o jednosmerné osobitné cestovné pre občanov vo veku 65 – 70 rokov (v sobotu, nedeľu, vo sviatok a deň pracovného pokoja, v pracovný deň od 16.00 do 24.00 hod.), symbolické (evidenčné) cestovné pre osoby, ktoré sú držiteľmi preukazu FO s ŤZP alebo FO s ŤZP so sprievodcom; pre dieťa do 6. roku veku, jednosmerné obyčajné a osobitné cestovné platené z dopravnej karty. V roku 2014 bolo refundovaných prepravcom na zľavnenom cestovnom cca 6,083 mil. eur, čo predstavuje okolo 42 % celkovej úhrady poskytnutej dopravcom za služby vo verejnom záujme.

4.5.4. Rozvoj prepravnej služby na účely integrácie osôb so zdravotným postihnutím, vrátane detí so zdravotným postihnutím do komunity, za účelom prístupu ku všetkým druhom verejných služieb.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť prepravnú službu v rámci miest a obcí.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR
Spolupracujúce subjekty: Mestá, obce
Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Rozvoj prepravnej služby, resp. preprava osôb so zdravotným postihnutím MPSVR SR podporilo prostredníctvom dotácií (zákon o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR), keď v roku 2014 poskytlo 17 subjektom a v roku 2015 poskytlo 20 subjektom dotáciu na účely kúpy osobného motorového vozidla pre potreby prepravnej služby a na účely kúpy osobného motorového vozidla pre zabezpečenie prepravy osôb s ŤZP v ZSS.

Únia miest Slovenska

Väčšina miest informovala, že úloha je splnená, čiastočne splnená, alebo sa priebežne plní. V niektorých mestách prepravnú službu poskytuje neverejný poskytovateľ SS za zľavnené cestovné. V niektorých mestách osoby so zdravotným postihnutím neprejavili záujem o takúto službu.

4.5.5. *Zabezpečiť rozvoj tlmočnickej služby za účelom integrácie osôb so sluchovým postihnutím v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Rozšíriť kapacity tlmočníkov a vzdelávacie programy pre tlmočníkov posunkového jazyka.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MPSVR SR, MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, ESF

Navrhovateľ: MPSVR SR

4.5.6. *Vytvoriť podmienky pre rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Stanovenie mechanizmu spolufinancovania/financovania sociálnych služieb na komunitnej úrovni.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS

Navrhovateľ: MPSVR SR

4.5.7. *Podporiť rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporiť rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni v rámci celého Slovenska v súlade s potrebami cieľových skupín v regiónoch.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

4.5.8. *Prehodnotiť povahu, účel, vecný obsah a financovanie služby včasnej intervencie v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Zriadiť pracovnú skupinu za účelom prehodnotenia potreby vytvorenia podmienok na podporu rozvoja a udržateľnosti služby včasnej intervencie podľa oprávnených potrieb cieľových skupín.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2017

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS, MŠVVŠ SR, MZ SR, ESF

Navrhovateľ: MPSVR SR

4.6. Rešpektovanie domova a rodiny**Strategický cieľ:**

Odstrániť diskrimináciu osôb so zdravotným postihnutím vo všetkých záležitostiach týkajúcich sa manželstva, rodiny, rodičovstva a partnerských vzťahov na rovnakom základe s ostatnými. Zabezpečiť práva a povinnosti osôb so zdravotným postihnutím s prihliadnutím na opatrovníctvo, poručníctvo, zverenectvo, adopciu detí alebo podobné inštitúty. Poskytnúť osobám so zdravotným postihnutím primeranú pomoc pri výkone ich povinností spojených s výchovou detí. Zabezpečiť, aby deti so zdravotným postihnutím mali rovnaké práva, pokiaľ ide o život v rodinnom prostredí.

4.6.1. *Pri prijímaní dieťaťa alebo žiaka so zdravotným postihnutím do internátu v súvislosti s jeho vzdelávaním zaviesť povinnosť zaznamenať jeho názor.

Spôsob plnenia:

V dikcii školského zákona stanoviť povinnosť skúmať vôľu dieťaťa (žiaka) so zdravotným postihnutím pred jeho prijatím do internátu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – nesplnená

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Na základe redukovaného plánu legislatívnych úloh MŠVVŠ SR s obmedzením obsahu noviel jednotlivých zákonov pre rezort školstva bude plnenie úlohy naplánované do ďalšieho plánu legislatívnych úloh MŠVVŠ SR.

4.7. Vzdelávanie

Strategický cieľ:

Zabezpečiť právo osobám so zdravotným postihnutím na vzdelanie bez diskriminácie a na základe rovnosti príležitostí zabezpečiť začleňujúci vzdelávací systém na všetkých úrovniach a celoživotné vzdelávanie. Umožniť osobám so zdravotným postihnutím získať zručnosti v oblasti bežného života a sociálne zručnosti s cieľom uľahčiť ich plné a rovnoprávne zapojenie do systému vzdelávania a do života spoločnosti. Prijat' príslušné opatrenia na zamestnávanie učiteľov, ktorí ovládajú posunkový jazyk alebo Braillovo písmo, vrátane učiteľov so zdravotným postihnutím, a na prípravu odborníkov a pracovníkov, ktorí pôsobia na všetkých stupňoch vzdelávania.

4.7.1. *Sprístupniť obsah vzdelávania pre deti a žiakov s jednotlivými druhmi zdravotného postihnutia inovatívnymi alternatívnymi formami a metódami.

Spôsob plnenia:

Sledovať a rozširovať podiel takýchto programov v rámci programov pre bežné vzdelávanie z hľadiska ich použiteľnosti pre inkluzívne vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Prebieha celoročná spolupráca so Spojenou školou pre zrakovo postihnuté deti a žiakov v Levoči, Spojenou školou pre zrakovo postihnuté deti a žiakov v Bratislave, s oddelením edičnej činnosti sekcie regionálneho školstva MŠVVŠ SR a SKN s cieľom zabezpečovania učebníc a učebných textov v Braillovom písme (CD alebo DVD).

Metodicko-supervízne stretnutia škôl a školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie prispeli k výmene skúseností a inšpirácie z príkladov úspešnej praxe v školách a školských zariadeniach. Uskutočnila sa odborná tyflopédická konferencia „Výdobytky techniky pomáhajú pri modernizácii vzdelávania zrakovo postihnutých“ (Levoča 15. – 16.5.2014).

V rámci realizovaných projektov (digitalizácia učebných textov a využívanie informačno - komunikačných technológií na sprístupnenie vzdelávania zdravotne postihnutým žiakom) sa zriaďujú multimedialne učebne s využívaním digitálnych

učebníc, testovacích PC programov TAP, interaktívnych programov ACTIVISPIRE, ALF, edukačných softvérov s pracovnými listami, čítacími lupami pre žiakov so zrakovým postihnutím, špeciálne klávesnice pre žiakov s telesným postihnutím. Špecifiká výchovy a vzdelávania detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením sú stanovené vo Vzdelávacích programoch pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ako súčasť ŠVP na jednotlivých stupňoch vzdelávania.

4.7.2. Novelizovať zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Spôsob plnenia:

Prostredníctvom novelizácie zákona odstrániť legislatívne ustanovenia predpokladajúc možnosť porušovania práv intaktných detí a žiakov pri inkluzívnom spôsobe výchovy a vzdelávania.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Znenia ustanovení pre MŠ a ZŠ, s nejasným významom vo vzťahu k právam detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením pri inkluzívnom vzdelávaní, boli zrušené (v novelizovanom školskom zákone boli zrušené pôvodné texty § 27 ods. 13 a § 29 ods. 11). V rámci metodického vedenia poradenského systému prebieha informovanie odborníkov o zmenách v cieľoch a procesoch diagnostiky a následných opatrení v súvislosti so zavádzaním inkluzívneho školstva v zmysle dohovoru. Zmeny v obsahu práce odborníkov z poradenského systému obsahuje aj Návrh koncepcie Systému poradenstva a prevencie.

V súčasnosti sa experimentálne overuje efektívnosť tzv. obrátenej alebo preventívnej integrácie, kedy sa spolu vzdelávajú intaktné deti a deti so zdravotným postihnutím na pôde špeciálnej školy, ktorá poskytuje pre inkluzívne vzdelávanie detí s ťažkými a kombinovanými poruchami vhodnejšie prostredie ako školy hlavného vzdelávacieho prúdu (menší počet žiakov v triede, odborná erudícia učiteľov, priama a pravidelná logopedická a psychologická starostlivosť i materiálno-technické zabezpečenie).

4.7.3. Zabezpečiť väčšiu mieru individualizovanej podpory pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím v rámci všeobecného systému vzdelávania.

Spôsob plnenia:

Podpora zamestnávania pedagogických asistentov, školských psychológov a školských špeciálnych pedagógov a liečebných pedagógov v školách a školských zariadeniach.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúci subjekt: MPSVR SR, MZ SR
Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočít plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR vyčlenilo s účinnosťou od 1.1.2014 pre rok 2014 na asistentov učiteľa (ďalej len „AU“) pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním nenormatívne finančné prostriedky v sume 5 740 800 eur pre 736 AU. Od 1.9.2014 došlo k navýšeniu počtu AU o 905 a na konci roka 2014 bolo financovaných celkom 1 641 AU. Upravený rozpočet v roku 2014 na AU bol 8 084 828 eur. Konečný upravený rozpočet na AU v roku 2015 bol 13 504 364 eur a stav AU k poslednému dňu kalendárneho roka 2015 bol 1 673 AU.

V MŠ v roku 2014 (bez dotácie z MŠVVŠ SR) bolo vytvorených 239 miest AU, v roku 2015 bolo vytvorených 286 miest AU.

V roku 2015 je v ZŠ evidovaných 164 školských psychológov a 536 školských špeciálnych pedagógov ako zamestnancov škôl. Pravidelnú odbornú pomoc ďalším školám poskytujú tiež špeciálni pedagógovia a psychológovia, ktorí sú zamestnancami centier poradenstva rezortu školstva (bez štatistického zisťovania).

Počty psychológov, špeciálnych pedagógov, liečebných pedagógov a sociálnych pedagógov v centrách pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie za roky 2014/2015 (pozn.: údaje sa zisťujú za predchádzajúci školský rok t.j. údaje za rok 2014/2015 sa zisťovali k 15.9.2015):

2013/2014:

Psychológovia: FO 455 (prepočítané 406,72) Špeciálni pedagógovia: FO 190 (prepočítané 158,43)

Liečební pedagógovia: FO 20 (prepočítané 15,51) Sociálni pedagógovia: FO 74 (prepočítané 67,26)

2014/2015:

Psychológovia: FO 468 (prepočítané 415,51) Špeciálni pedagógovia: FO 189 (prepočítané 156,17)

Liečební pedagógovia: FO 17 (prepočítané 13,13) Sociálni pedagógovia: FO 88 (prepočítané 78,49)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Nezaznamenalo v rokoch 2014 a 2015 do praxe premietnutý návrh na podporu zamestnávania zdravotníckych pracovníkov na pozíciu liečebný pedagóg.

4.7.4. Podporiť rozvíjanie služieb špeciálnych pedagógov, zdrojové centrá a celoživotné vzdelávanie osôb so zdravotným postihnutím. Podporovať celoživotné vzdelávanie a osobitne vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Tvorba nových, na potreby trhu orientovaných vzdelávacích programov, resp. sprístupňovanie prebiehajúcich aktivít v rámci CŽV pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, ŠIOV, MVO, UPSVAR, zástupcovia zamestnávateľských zväzov a združení pôsobiacich v SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa**Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky**

MŠVVŠ SR realizovalo národný projekt „Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí“ so zapojením špeciálnych pedagógov a výchovných poradcov so zameraním najmä na pomoc žiakom so špeciálne výchovno-vzdelávacími potrebami, v oblasti zamerania na výber povolania v súlade s ich záujmami, možnosťami a reálnym trhom práce.

Zároveň realizovalo zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb so zdravotným postihnutím prostredníctvom celoživotného poradenstva, s odbornou poradenskou podporou zamestnancov systému výchovného poradenstva a prevencie. Poskytovalo aj poradenskú pomoc pri zvládaní sociálno-patologických javov žiakov pri ich sociálnej integrácii, podpore študijno-profesijných záujmov, primeraných vzdelanostných aspirácií a efektívnej príprave žiakov na vstup na trh práce.

V rámci vzdelávania dospelých v národnom projekte CVANU bolo vytvorených 40 odborných štandardizovaných vzdelávacích programov a 4 špecifické štandardizované vzdelávacie programy pre získanie kvalifikácie pre lepšie uplatnenie sa na trhu práce. Tieto vzdelávacie programy boli realizované bezplatne a zúčastnili sa ich aj osoby so zdravotným postihnutím s ohľadom na druh a rozsah ich postihnutia.

Ďalej sa uskutočnili: experimentálne overovanie vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím so žiakmi s narušenou komunikačnou schopnosťou Strednej odbornej školy pre žiakov so sluchovým postihnutím v Kremnici, experimentálne overovanie učebného odboru Gastronomické služby a odboru Stavebná výroba na Odbornom učilišti v Snine.

Podľa § 50 zákona o odbornom vzdelávaní a príprave sa môže praktické vyučovanie žiaka odborného učilišťa vykonávať na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracovisku praktického vyučovania za splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom pre praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa alebo pre praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania. V súčasnosti neevidujeme žiadnych zamestnávateľov, ktorí by prejavili záujem o zapájanie špeciálnych škôl do duálneho vzdelávania.

Sprístupňovaniu vzdelávacích programov žiakom so zdravotným postihnutím je venovaná časť v ŠVP „Osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami“, vypracovaná v spolupráci s VÚDPaP. ŠVP sú záväzným východiskom pri tvorbe ŠVP škôl, vrátane škôl, kde sa odborná príprava a

vzdelávanie poskytuje v systéme duálneho vzdelávania. Štátny inštitút odborného vzdelávania pri usmerňovaní škôl v rámci tvorby ich ŠVP kladie dôraz na zabezpečenie prístupu vzdelávacích aktivít pre žiakov so zdravotným postihnutím.

4.7.5. Podporiť terénnych špeciálnych pedagógov a zdrojové centrá špeciálno-pedagogického poradenstva poskytujúcich podporné služby pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím v školách bežného typu.

Spôsob plnenia:

Poskytovať podporné služby pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím a pedagogických pracovníkov v školách bežného typu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

V ZŠ je za rok 2015 evidovaných 536 školských špeciálnych pedagógov, ako zamestnancov škôl a pravidelnú odbornú pomoc ďalším školám poskytujú tiež terénni špeciálni pedagógovia a špeciálni pedagógovia, ktorí sú zamestnancami centier poradenstva rezortu školstva (t. č. bez štatistického zisťovania).

K napĺňaniu opatrenia prispel projekt: „Mobilný pedagóg pre rodiny s deťmi so sluchovým postihnutím vo veku od 0-6 rokov“, ktorý realizuje VÚDPaP v spolupráci s Nadáciou PONTIS a je zameraný na rannú intervenciu priamo v rodinách v rámci celej SR.

V spolupráci s Centrom špeciálno - pedagogického poradenstva pre sluchovo postihnutých v Bratislave a v Nitre sa pracovníci VÚDPaP podieľajú na diseminácii najnovších vedecko-výskumných poznatkov z oblasti rannej intervencie a integrovaného vzdelávania pre deti a žiakov so sluchovým postihnutím do poradenskej praxe.

4.7.6. Zabezpečiť poskytovanie podporných služieb centrami špeciálno-pedagogického poradenstva aj deťom a žiakom chorým a zdravotne oslabeným.

Spôsob plnenia:

Legislatívne poskytovanie komplexnej starostlivosti centrami špeciálno-pedagogického poradenstva aj deťom a žiakom chorým a zdravotne oslabeným.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Riešenie presunu poradenských kompetencií voči príslušnej klientele z centra pedagogicko-psychologického poradenstva na Centrum špeciálne - pedagogického poradenstva je plánované formou postupného prechodu.

4.7.7. *Schváliť Národný akčný plán vytvárania prístupného akademického prostredia a zodpovedajúcich podmienok štúdia študentov so špeciálnymi potrebami

Spôsob plnenia:

Schválenie a plnenie Národného akčného plánu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2017 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: Rada ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR na podporu štúdia študentov so špeciálnymi potrebami

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR v spolupráci so Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave v súčasnosti pripravuje podklady pre národný akčný plán na sprístupnenie vysokoškolského prostredia pre študentov so špecifickými potrebami. MŠVVŠ SR mení časový harmonogram s dobou trvania do roku 2017, kedy sa predpokladá predloženie a schválenie národného akčného plánu.

4.7.8. Systematicky podporovať sieťovanie a vzdelávanie univerzitných koordinátorov pre študentov so špeciálnymi potrebami

Spôsob plnenia:

Príprava vzdelávacích materiálov a organizovanie pravidelných stretnutí koordinátorov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: Rada ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR na podporu štúdia študentov so špeciálnymi potrebami

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR v spolupráci s Univerzitou Komenského v Bratislave každoročne pripravuje seminár pre koordinátorov vysokých škôl, ktorý býva zameraný na riešenie problematiky štúdia študentov so špecifickými potrebami. Okrem uvedeného seminára pripravila Technická univerzita v Košiciach a Univerzita Komenského v Bratislave vzdelávacie aktivity pre koordinátorov vysokých škôl.

4.7.9. *Implementovať odporúčania Výboru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v oblasti odbornej prípravy zamestnancov justície, štátnej správy a trestného konania

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť odbornú prípravu

- a) v oblasti práv obsiahnutých v Dohovore vrátane účasti na rovnakom základe s ostatnými bez ohľadu na ich spôsobilosť na právne úkony,
- b) procesných úprav v súdnom konaní,
- c) primeraných úprav,
- d) boja proti škodlivým rodovým stereotypom a stereotypom na základe zdravotného postihnutia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2017

Zodpovedný gestor: MS SR, MV SR

Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR, MDVRR SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR

Spolupracujúce subjekty: MVO, Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím

Navrhovateľ: MPSVR SR

4.7.10. *Zriadiť národnú autoritu pre štandardizáciu Braillovho písma

Spôsob plnenia:

Zriadiť pracovnú skupinu za účelom hľadania najvhodnejšieho spôsobu riešenia ustanovenia národnej autority pre štandardizáciu Braillovho písma.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MK SR, MVO

Spolupracujúce subjekty: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, Štátny pedagogický ústav, ÚNSS

Navrhovateľ: MPSVR SR

4.8. Zdravotníctvo

Strategický cieľ:

Zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím uplatnenie práva na dosiahnutie najlepšieho možného zdravia bez diskriminácie na základe zdravotného postihnutia. Prijímať všetky príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím prístup k zdravotnej starostlivosti vrátane liečebnej rehabilitácie a ktoré zohľadňujú rodový aspekt.

4.8.1. Zaviesť Medzinárodnú klasifikáciu funkčnosti, dizability a zdravia do Programu implementácie elektronického zdravotníctva – eHealth pre potreby posudkového lekára a lekárov špecialistov.

Spôsob plnenia:

Pilotnými projektmi v rámci eHealthu pripraviť pre potreby posudkových lekárov a lekárov špecialistov možnosť elektronického prístupu do zdravotných záznamov a dosiahnuť široké nasadenie telemedicínskych služieb.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2017 a priebežne
Zodpovedný gestor: MZ SR
Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, MVO
Navrhovateľ: MZ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

V roku 2008 sa začalo s prípravou projektu „eHealth“ a pôvodný termín spustenia bol stanovený na rok 2013. Neskôr sa termín splnenia odložil na jún 2014 a v súčasnej dobe bol posunutý na rok 2017. Spustenie pre pilotných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bol rok 2015.

4.8.2. Zabezpečovať dispenzárnú starostlivosť a liečebnú starostlivosť vojnovým veteránom po návrate z výkonu štátnej služby mimo územia SR.

Spôsob plnenia:

Poskytovať vyšetrenia a kontroly zdravotného stavu v zdravotníckych zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva obrany SR.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: úloha vypustená 2016

Zodpovedný gestor: MO SR

Navrhovateľ: MO SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

V roku 2014 bola poskytnutá zdravotná starostlivosť v súvislosti s výkonom štátnej služby mimo územia SR 652 profesionálnym vojakom vo Vysokošpecializovanom ústave pre pľúcne choroby Nová Polianka.

V roku 2015 bola poskytnutá dispenzárná starostlivosť 10 príslušníkom misie a liečebná starostlivosť 141 príslušníkom misie.

Postavenie vojnového veterána je definované v § 1 zákona č. 463/2003 Z. z. o vojnových veteránoch a o doplnení zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že postavenie vojnového veterána nie je rovnocenné s postavením osoby so zdravotným postihnutím. Z tohto pohľadu je problematika plnenia opatrení týkajúcich sa vojnových veteránov mimo problematiky osôb so zdravotným postihnutím, a preto navrhujeme vyššie uvedené opatrenia z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 vypustiť.

4.8.3. *Zabezpečovať kúpeľnú starostlivosť vojnovým veteránom.

Spôsob plnenia:

Poskytovať kúpeľnú starostlivosť v prírodných liečebných kúpeľoch a kúpeľných liečebniach určených Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: úloha vypustená 2016

Zodpovedný gestor: MO SR

Spolupracujúce subjekty: Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia

Navrhovateľ: MO SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

V roku 2014 bola poskytnutá kúpeľná starostlivosť 65 vojnovým veteránom. V roku 2015 bola poskytnutá kúpeľná starostlivosť 21 vojnovým veteránom. Postavenie vojnového veterána je definované v § 1 zákona o vojnových veteránoch. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že postavenie vojnového veterána nie je rovnocenné s postavením osoby so zdravotným postihnutím. Z tohto pohľadu je problematika plnenia opatrení týkajúcich sa vojnových veteránov mimo problematiky osôb so zdravotným postihnutím, a preto navrhujeme vyššie uvedené opatrenia z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 vypustiť.

4.8.4. Program prevencie zdravotného postihnutia v dôsledku oneskoreného psychomotorického vývoja a podpora preventívnej práce detí s vrodeným zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

1. Dokončiť proces prípravy absentujúceho, legislatívou požadovaného štandardizovaného skriningového nástroja so slovenskými normami pre vyšetrenia psychomotorického vývinu detí pri 2.-11. preventívnej prehliadke, vykazovanými ako zdravotné výkony pod kódom 950 a 953 – overenie v praxi finálnych verzií skriningov.

Spôsob plnenia:

2. Longitudinálne sledovať vybrané klinické skupiny detí s cieľom overiť reliabilitu a prediktívnu validitu pripravovanej metódy.

Spôsob plnenia:

3. Pripraviť štandardy k postupu včasnej identifikácie vývinových odchýlok od fyziologickej normy, s cieľom zjednotiť a zefektívniť tento proces, a uľahčiť prístup rizikových detí k včasným preventívnym a liečebno-terapeutickým intervenciám.

Spôsob plnenia:

4. Poznatkami získanými po štatistickom preskúmaní vzťahov medzi rizikovými anamnestickými a sociodemografickými faktormi a aktuálnym vývinovým stavom detí, ktoré boli získané v celoslovenskom výskume z januára-marca 2013 s cieľom identifikovať oblasti účinných preventívnych zásahov.

Spôsob plnenia:

5. Aktualizovať, doplniť a podporovať študijný program sústavného vzdelávania pre lekárov vo forme e-learningu pod názvom "Vyšetrenia psychomotorického vývinu vo všeobecnej starostlivosti o deti a dorast", akreditovaného MZ SR pod č.Z25150-2012-0ZdV o metodický postup administrácie a vyhodnocovania pripravovaných skriningov

pre preventívne prehliadky detí v ranom veku (do 3 rokov) s cieľom zvýšiť najmä praktické zručnosti lekárov pri včasnej identifikácii rizikových detí.

Spôsob plnenia:

6. Vytvoriť a vydať manuál v tlačenej podobe pripravovaných skrínigov pre 2.-11.preventívnu prehliadku.

Spôsob plnenia:

7. Zabezpečiť celý postup , vrátane získania práv na preklad a štandardizáciu najvýznamnejšej a najpoužívanejšej metódy v zdravotníctve na celkové funkčné vývinové vyšetrenie detí raného veku – Bayley škála-III, s cieľom získať celosvetovo používanú metodiku umožňujúcu výsledky vyšetrení porovnávať s medzinárodnými štúdiami a doplniť klasifikáciu zdravotného stavu detí so zdravotným postihnutím o vyšetrenie funkčnosti a spôsobilosti, t.j. ako dieťa zodpovedá bežným požiadavkám na schopnosti, zručnosti, aktivity očakávané od vrstovníkov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 – 2017

Zodpovedný gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: DFNSP Bratislava, MŠVVŠ SR, FF UK

Navrhovateľ: MZ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – splnené

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Slovenská vývinová diagnostika potrebovala vytvoriť moderný nástroj, ktorý by umožnil zachytiť deti s rizikom oneskoreného alebo narušeného vývinu (na Slovensku sa používa predovšetkým Vývinový skrínig z roku 1979) a z toho dôvodu bol spustený pilotný projekt. Skrínig psychomotorického vývinu je určený pre deti vo veku 24 až 36 mesiacov, ktorým by mali byť vyšetrené v rámci povinnej 11. preventívnej prehliadky v ambulancii pediatra. Ide o vyšetrenie vývinu vo forme dotazníka, ktorý vyplňa rodič (alebo opatrojúca osoba) na základe poznania vlastného dieťaťa. Ambulancia všeobecného lekára pre deti a dorast je ideálnym miestom, keďže je v nej poskytnutá zdravotná starostlivosť každému dieťaťu bez výnimky a ošetrojúci lekár má odborné poznatky o celkovom zdravotnom stave a vývine dieťaťa od narodenia. Včasným zachytením rizika môžeme predchádzať závažnejším dôsledkom nefyziologického vývinu.

V nadväznosti na žiadosť prof. MUDr. Ľ. Podrackej, CSc, prednostky 1. Detskej kliniky LF UK a DFNSP Bratislava ako zodpovedného riešiteľa projektu „Štandardizácia psychomotorického vývinu v pediatrickej populácii na Slovensku“, bola koncom roku 2015 schválením dotácie MZ SR podporená časť projektu, ktorou je vytvorenie štandardizovanej metodiky a skrínigového nástroja pre 11. preventívnu prehliadku. Cieľom uvedeného projektu je vytvoriť štandardizovanú metódu včasnej identifikácie odchýlok psychomotorického vývinu detí realizovanú v rámci zdravotných výkonov č. 950-952, vykazovaných zdravotným poisťovňami pri 2. – 10. preventívnej prehliadke. Výsledok uvedeného projektu prináša a bude prinášať pre pediatrickú prax benefit v zjednotení postupov, zvýšení efektivity včasného záchytu vývinovej odchýlky v rannom veku dieťaťa v rámci preventívnej zdravotnej starostlivosti a získaní jednotných údajov pre plánovanie následnej starostlivosti.

4.8.5. *Navrhnutí konštituovanie poradní pri Detských fakultných nemocniciach s poliklinikou v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach s pracovným názvom „Raná intervencia a poradenstvo pre deti do 3 rokov so zdravotným postihnutím“.

Spôsob plnenia:

Rozpracovať a priebežne plniť Národný program starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2020

Zodpovedný gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: DFNSP Bratislava, DFNSP Banská Bystrica, DFNSP Košice

Navrhovateľ: ZPMP v SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

V uvedených zariadeniach s pracovným názvom „Raná intervencia a poradenstvo pre deti do 3 rokov so zdravotným postihnutím“, je kompetentné MZ SR garantovať iba poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Za predpokladu, že by malo byť poskytovanie zdravotnej starostlivosti uvedených zariadeniach (poradniach) hradené z prostriedkov verejného zdravotného poistenia, môže tak byť iba na základe predložených kódov zdravotných výkonov zdravotným poisťovňam.

Spôsob plnenia predmetnej úlohy je zadaný v „Národnom programe rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020“ až na základe rozpracovania a následného priebežného plnenia v novo kreovanom „Národnom programe starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike na roky .....“.

MZ SR nerealizovalo v rokoch 2014 a 2015 žiadne kroky pre konštituovanie poradní z dôvodu alokácie finančných prostriedkov na plnenie úlohy národných programov zdravia.

4.9. Habilitácia a rehabilitácia

Strategický cieľ:

Prijať účinné a primerané opatrenia, aby umožnili osobám so zdravotným postihnutím dosiahnuť a udržať si maximálnu možnú samostatnosť, uplatniť v plnej miere telesné, duševné, sociálne a profesijné schopnosti a dosiahnuť plné začlenenie a zapojenie do všetkých oblastí života.

4.9.1. *Zabezpečiť poskytovanie habilitačných a sociálno -rehabilitačných služieb

Spôsob plnenia:

Podporovať a rozširovať komplexné habilitačné a rehabilitačné služby a programy pre osoby so zdravotným postihnutím s cieľom dosiahnuť a udržať individuálne schopnosti pre samostatnosť a zapojenie sa do všetkých oblastí života.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR, MŠVVS SR

Spolupracujúce subjekty: UMS, ZMOS, ESF

Navrhovateľ: UMS

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky**

Viacere zmeny v novele zákona o sociálnych službách sa zamerali na zavedenie nových druhov SS, ako napr. včasná intervencia pre deti so zdravotným postihnutím a podpora samostatného bývania, v rámci ktorých je možné napĺňať ciele predmetného opatrenia a to udržanie si individuálnej schopnosti pre samostatnosť a zapojenie sa do všetkých oblastí života.

Služba včasnej intervencie je financovaná v súlade s princípom, ktorý je upravený zákonom o sociálnych službách. V zákone o sociálnych službách nie je zakotvená obligatórna povinnosť obce alebo vyššieho územného celku poskytovať príspevok na uvedený druh sociálnej služby. Obec a vyšší územný celok môže poskytovať finančný príspevok z verejných zdrojov neverejnému poskytovateľovi, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

ŠPÚ vydal publikáciu, ktorá je určená učiteľom, špeciálnym pedagógom, logopédom v školách a školských zariadeniach a rodičom detí s ťažkým narušením komunikačnej schopnosti „Augmentatívna a alternatívna komunikácia v špeciálnej ZŠ“.

Únia miest Slovenska

UMS uviedla, že opatrenie sa plní nedostatočne, mestá sa spoliehajú iba na rehabilitačné služby poskytované zdravotníckymi zariadeniami. V niektorých mestách sa sociálna rehabilitácia uskutočňuje v denných Centrách pre seniorov, resp. v Centrách pre rodiny.

4.10. Zamestnávanie**Strategický cieľ:**

Napomáhať prostredníctvom aktívnych opatrení trhu práce, najmä zvyšovaním dostupnosti a kvality informačných a odborných poradenských služieb, začleňovaniu osôb so zdravotným postihnutím na trh práce. Osobitne podporovať zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce a motivovať zamestnávateľov k zamestnávaniu osôb so zdravotným postihnutím.

4.10.1. *Podporiť zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím a sprostredkovať zamestnávanie, odborné poradenské služby poskytované úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, resp. inými špecializovanými inštitúciami.

Spôsob plnenia:

Zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti modernizáciou tradičných a podporou nových nástrojov a metód sprostredkovania zamestnania, informačno-poradenských a odborných poradenských služieb a podpora 3-zónového systému služieb zamestnanosti, aktívne podporovať informovanosť o zamestnávaní a sprostredkovaní zamestnania.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: UPSVAR

Spolupracujúci subjekt: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Plnenie úlohy je zabezpečované informačno-poradenskými službami a odbornými poradenskými službami poskytovanými úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny v súlade so zákonom o službách zamestnanosti, ako aj poskytovaním služieb osobám so zdravotným postihnutím na uľahčenie získania zamestnania alebo udržanie zamestnania a zamestnávateľom na uľahčenie získania zamestnanca z radov osôb so zdravotným postihnutím agentúrami podporovaného zamestnávania.

4.10.2. Podporiť rozvoj kariérneho poradenstva pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť medzirezortnú spoluprácu pri zvyšovaní zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím. Finančné, personálne a materiálno-technické zabezpečenie poradenstva pre osoby so zdravotným postihnutím, príp. aj ich zákonných zástupcov, v oblasti voľby povolania a prípravy na povolanie vo všetkých fázach.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR a MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

V rámci národného projektu CVANU bolo vytvorených 25 poradenských centier pre dospelých, kde kvalifikovaní tútori poskytovali kariérové poradenstvo či vo vzťahu k trhu práce alebo k ďalšiemu vzdelávaniu. Zároveň boli poradenské centrá vybavené informačnými technológiami, ktoré umožňovali všetkým záujemcom vyhľadávanie informácií o trhu práce samostatne alebo za pomoci tútora. Takisto sa realizovali malé

vzdelávania, kde sa jednotlivci naučili ako správne napísať životopis, efektívne komunikovať, vedieť správne sa správať pri pohovore so zamestnávateľom. Služby centier boli prístupné všetkým bezplatne. V prípade, že jednotlivec nemohol prísť do poradenského centra osobne, tútori prišli za ním.

V rámci národného projektu „Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí“ boli vypracované pre jednotlivé zdravotné postihnutia metodicko - informačné materiály v printovej i elektronickej podobe so zameraním na výber povolania v súlade so záujmami a možnosťami žiakov so zdravotným postihnutím a reálnymi požiadavkami trhu práce. Materiály boli vypracované špeciálne pre rodičov, žiakov, výchovných poradcov a pre odborných zamestnancov CPPPaP a Centra špeciálno - pedagogického poradenstva.

Odborní zamestnanci boli vyškolení v intervenčných postupoch a dostali k dispozícii súbor metodík. Zároveň majú k dispozícii [webové sídlo KOMPOSYT](#), na ktorom sú prístupné všetky potrebné informácie, ktoré sa priebežne aktualizujú.

4.10.3. Kontrolovať úroveň ochrany zdravia na pracoviskách, kde sú zamestnané osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

V rámci štátneho zdravotného dozoru vykonať kontrolu pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk. Zistenia uplatniť pri usmernení zamestnávateľa na prijatie preventívnych, ochranných opatrení.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: ÚVZ SR, RÚVZ SR

Navrhovateľ: MZ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MZ SR v spolupráci s odborom preventívneho pracovného lekárstva Úradu verejného zdravotníctva SR vypracoval správu na základe kontroly „Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách - vyhodnotenie plnenia úlohy v r. 2014“.

Východiskom štátneho zdravotného dozoru je dodržiavanie požiadaviek nariadenia o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko aplikované vo vzťahu k zdravotnému obmedzeniu zamestnancov so zdravotným postihnutím, ako aj dodržiavanie pracovných podmienok a pracovného režimu určených rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva o uvedení priestorov pracoviska do prevádzky. Štátny zdravotný dozor sa ďalej zameriava na zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov so zdravotným postihnutím na pracoviskách v súvislosti s osobitným režimom práce (skrátенý pracovný čas, nočná práca, práca na zmeny) a na zabezpečovanie zdravotného dohľadu na chránených pracoviskách vrátane lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

V r. 2015 bolo v chránených dielňach a na chránených pracoviskách vykonaných 1115 kontrol u zamestnávateľov a boli preverené pracovné podmienky u 2197 zamestnancov.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že zamestnávatelia chránených dielní a chránených pracovísk prispôbovali pracovné podmienky charakteru zdravotného postihnutia zamestnancov. Pre zamestnancov vytvorili vhodné pracovné podmienky zodpovedajúce ich zdravotnému stavu a dodržiavali osobitný režim práce. Pred zaradením na výkon pracovnej činnosti bola u zamestnancov v rámci lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci posúdená zdravotná spôsobilosť na výkon ich konkrétnej činnosti.

Zamestnanci chránených dielní a chránených pracovísk vykonávali činnosti bez fyzickej záťaže a priamej expozície rizikovým faktorom pracovného prostredia, najčastejšie práce výrobného charakteru (napr. výroba kancelárskych potrieb, drobných predmetov, reklamných predmetov, výroba drobných pekárenských výrobkov, drobné skladacie práce – výroba obálok, balenie darčkových predmetov, práce v sklade), práce v oblasti služieb a obchodu (napr. masárske služby, kadernícke a kozmetické služby, šitie odevov, maloobchodný predaj) a administratívne práce (ekonomické a účtovnícke služby, IT práce)

Z vykonaných kontrol vyplynulo, že počty osôb so zdravotným postihnutím sa na pracoviskách menia a od vydania súhlasného rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky sa chránené pracoviská alebo dielne väčšinou do 2 rokov zrušia.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR zistili nedostatky u zamestnávateľov v 3 krajoch (Trenčiansky, Žilinský a Košický kraj). Na základe zistených nedostatkov v zmysle platnej legislatívy uložili opatrenia (zabezpečiť zdravotný dohľad, hodnotiť zdravotné riziká a kategorizovať práce, viesť evidenciu zamestnancov podľa kategórií prác) u niekoľkých zamestnávateľov v Trenčianskom kraji. Iné zistené nedostatky boli v stanovenom termíne odstránené.

Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách - vyhodnotenie plnenia úlohy za r. 2015

	Počet nových posúdení		Počet kontrolovaných CHP	Počet kontrol	Počet zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP v danom roku (spolu)
	rozhodnutí	stanovísk			
SPOLU	602	413	1 102	1 115	2 197

Zdroj: Regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR

CHP = chránené pracoviská

ZP = zdravotné postihnutie

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR majú v pláne aj v nasledujúcom období zameriavať štátny zdravotný dozor na úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách.

4.10.4. *Implementovať novelizované nástroje podpory a pomoci určené pre osoby so zdravotným postihnutím, osobitne s dôrazom na zamestnávanie na otvorenom trhu práce.

Spôsob plnenia:

Vypracovať návrh postupu na realizáciu plnenia odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím vrátane vytvorenia Akčného plánu, ktorým sa zintenzívni úsilie o prechod od chránených dielní k otvorenému trhu práce pre všetkých.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018 - 2019

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: IVPR, UPSVAR

Spolupracujúci subjekt: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Aktívne opatrenia na trhu práce (ďalej len „AOTP“) zamerané na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím sa realizujú v súlade so zákonom o službách zamestnanosti. Priebežná implementácia je zabezpečovaná v rámci Operačného programu Ľudské zdroje na programové obdobie 2014 – 2020 (ďalej len „OP ĽZ“), Prioritná os 3 Zamestnanosť, Investičná priorita 3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobozamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily, Špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobozamestnaných, nízko kvalifikovaných starších a zdravotne postihnuté osoby - programy na podporu zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím vrátane podporovaného zamestnávania.

Cieľom opatrenia je implementovať, t. j. realizovať novelizované AOTP určené pre osoby so zdravotným postihnutím. V zmysle uvedeného sa v súlade so zákonom o službách zamestnanosti realizujú AOTP podľa § 55 až § 60, ktoré sú financované prostredníctvom OP ĽZ na programové obdobie 2014 - 2020. Okrem toho sa aj prostredníctvom § 54 realizujú osobitné projekty – novelizované nástroje podpory a pomoci pre znevýhodnené skupiny na trhu práce, ku ktorým patria aj osoby so zdravotným postihnutím. Tieto projekty sú určené na podporu zamestnávania najmä znevýhodnených skupín na trhu práce, vrátane osôb so zdravotným postihnutím a ich prostredníctvom sa podporuje uplatnenie týchto skupín na otvorený trh práce (napr. národné projekty „Šanca na zamestnanie“, „Chceme byť aktívni na trhu práce (50+)“, „Cesta z kruhu nezamestnanosti“).

4.10.5. Zabezpečiť podmienky na podporu samostatnej zárobkovej činnosti osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporiť osoby so zdravotným postihnutím formou poskytovania príspevkov na samostatnú zárobkovú činnosť.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne
Zodpovedný gestor: MPSVR SR
Spoluzodpovedný gestor: UPSVAR
Spolupracujúci subjekt: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny
Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Samozamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím sa realizuje formou poskytovania príspevku občanovi so zdravotným postihnutím na samostatnú zárobkovú činnosť podľa § 57 zákona o službách zamestnanosti. Príspevok môže poskytnúť úrad práce, sociálnych vecí a rodiny občanovi so zdravotným postihnutím, ktorý je uchádzačom o zamestnanie vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 3 mesiace, na čiastočnú úhradu preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie, povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a na úhradu nájomného. Podmienkou je, že občan so zdravotným postihnutím je povinný samostatnú zárobkovú činnosť prevádzkovať na chránenom pracovisku nepretržite najmenej 2 roky.

K tomu poznamenávame, že v rámci štatistického porovnania v roku 2014 bol pomer medzi počtom žiadostí a poskytnutie príspevku a počtom uzatvorených dohôd 73,74 %.

4.10.6. Zavádzať v rámci školskej prípravy žiakov a študentov so zdravotným postihnutím inovatívne podperne programy a opatrenia zamerané na požiadavky budúceho sveta práce (osobitne formou praxe a tréningov realizovaných predovšetkým na otvorenom trhu práce), s cieľom zvýšiť ich celkovú zamestnateľnosť.

Spôsob plnenia:

V štátnych vzdelávacích programoch na jednotlivých stupňoch vzdelávania zavedené inovatívne podperne programy a opatrenia zamerané na získanie pracovných zručností žiakov a študentov so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne
Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR
Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR
Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Školy realizovali vzdelávacie aktivity v rámci národného projektu VÚDPaP „[Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí](#)“.

Poradenstvo pre žiakov so zdravotným postihnutím sa zabezpečuje najmä prostredníctvom výchovných poradcov a podpora ich prípravy na túto činnosť sa

uskutočnila v rámci tohto projektu, so zameraním sa na výber povolania v súlade so záujmami, možnosťami týchto žiakov a reálnym trhom práce. Okrem priamych vzdelávacích akcií boli vydané printové a elektronické Informačné príručky k voľbe povolania pre žiakov s jednotlivými druhmi zdravotného postihnutia.

Prioritná kompetencia v oblasti vzdelávania žiakov so zdravotným postihnutím prislúcha ŠPÚ. Pri tvorbe vzdelávacích programov spolupracuje Štátny inštitút odborného vzdelávania (ďalej len „ŠIOV“) formou odborných stanovísk k odbornej zložke vzdelávania. Počas sledovaného obdobia ŠIOV predložil odborné stanovisko k inovovaným vzdelávacím programom pre skupiny trojročných učebných odborov odborných učilíšť (24 Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba, 27 Technická chémia silikátov, 29 Potravinárstvo, 31 Textil a odevníctvo, 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby, 33 Spracúvanie dreva, 45 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo) pre žiakov s mentálnym postihnutím. Uvedené vzdelávacie programy budú prerokované v príslušných pracovných skupinách Rady vlády pre odborné vzdelávanie a prípravu v SR.

Vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením pre stredné vzdelávanie sú súčasťou ŠVP pre odborné vzdelávanie a prípravu príslušných skupín študijných a učebných odborov. Špeciálne stredné odborné školy pre žiakov so sluchovým, zrakovým a telesným postihnutím plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci stredných odborných škôl. Vzdelávacie programy pre trojročné učebné odbory odborných učilíšť pre žiakov s mentálnym postihnutím sa aktualizujú podľa potrieb trhu práce a príslušných regiónov. Nové učebné odbory, ktoré si vyžiadala prax sa experimentálne overujú, potom sa zaradia do siete škôl.

Uvedené vzdelávacie programy boli prerokované v príslušných pracovných skupinách Rady vlády Slovenskej republiky pre odborné vzdelávanie a prípravu.

4.10.7. Vytvoriť a zaviesť špecifické programy podpory z prechodu zo škôl na trh práce osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Vytvorenie a realizovanie špecifických programov pre podporu osôb so zdravotným postihnutím po skončení štúdia z prechodu zo škôl na trh práce.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: MŠVVŠ SR, UPSVAR

Spolupracujúci subjekt: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, IVPR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Pripravuje v spolupráci s Implementačnou agentúrou MPSVR SR v OP ĽZ, Prioritnej osi 2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí výzvu „Podpora vstupu vybraných skupín mladých ľudí na trh práce“. Cieľom výzvy je aj zavedenie špecifických programov na podporu zamestnávania mladých osôb so zdravotným postihnutím vo veku do 29 rokov za účelom zmierniť bariéry vstupu tejto skupiny

mladých ľudí na trhu práce a zvýšiť ich účasť na trhu práce prostredníctvom vypracovania individuálnych akčných plánov, poradenstva a sťaží u zamestnávateľa.

4.11. Účasť na politickom a verejnom živote

Strategický cieľ:

Umožniť osobám so zdravotným postihnutím podieľať sa účinne a plne na politickom a verejnom živote na rovnakom základe s ostatnými, a to priamo alebo prostredníctvom slobodne zvolených zástupcov vrátane práva a možnosti osôb so zdravotným postihnutím voliť a byť zvolený.

4.11.1. Vykonávať poradenskú a metodickú činnosť pri zriaďovaní mimovládnych neziskových organizácií zvlášť občianskych združení, nadácií, organizácií s medzinárodným prvkom ako i neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, neinvestičných fondov, združení obcí, záujmových združení právnických osôb a spoločenstiev vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

Spôsob plnenia:

Osobné konzultácie, písomné konzultácie, elektronická komunikácia so štatutárnymi zástupcami mimovládnych neziskových organizácií.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: Odbor všeobecnej vnútornej správy, oddelenie vnútorných vecí a vojnových memoárov v spolupráci s okresnými úradmi v sídle kraja

Navrhovateľ: MV SR, UMS

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Pri právnej forme neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby, neinvestičného fondu, združenia obcí, záujmového združenia právnických osôb a spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorých registrovým úradom je okresný úrad v sídle kraja, MV SR vykonáva metodickú činnosť smerom k okresným úradom v sídle kraja, ktoré následne písomne alebo elektronicke komunikujú so štatutárnymi zástupcami. Pri právnej forme občianskeho združenia a nadácie ministerstvo písomne alebo elektronicke komunikuje so štatutárnymi zástupcami mimovládnych neziskových organizácií.

Únia miest Slovenska

Väčšina miest o plnení opatrenia vôbec neinformovala, niektoré mestá podporujú aktivity miestnych MVO aj finančne, resp. bezplatným poskytovaním priestorov pre činnosť.

4.11.2. Zabezpečiť, aby volebné postupy, zariadenia, priestory a materiály, vrátane elektronických volieb, boli vhodné, prístupné a ľahko zrozumiteľné a použiteľné osobami so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

1. Umožňovať osobám so zdravotným postihnutím hlasovať v tajnom hlasovaní vo voľbách a vo verejných referendách.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MV SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

2. Odporúčať politickým stranám a nezávislým kandidátom registrovaných vo voľbách zabezpečiť prístupnosť svojich webových sídiel a zverejňovať na svojich webových sídlach volebné programy, informácie a dokumenty v prístupných formátoch.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MV SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

3. Odporučiť RTVS sprístupňovať volebné vystúpenia a diskusie občanom so sluchovým postihnutím prostredníctvom skrytých alebo otvorených titulkov alebo prekladom do posunkovej reči a občanom so zrakovým postihnutím prostredníctvom hlasového komentovania, vizuálnych prezentácií a programov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: rada RTVS

Navrhovateľ: NROZPvSR

1. Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Dňom 1.7.2015 nadobudol účinnosť zákon o podmienkach výkonu volebného práva, ktorý nahradil dovtedy platné zákony, ktoré upravovali voľby a referendum konané na území SR. Na osoby so zdravotným postihnutím sa vzťahujú všetky zásady volebného práva – všeobecnosť, rovnosť, priamosť a tajnosť hlasovania, ako aj možnosť asistencie iného voliča pri úprave hlasovacieho lístka a pri vložení obálky s hlasovacím lístkom do schránky na to určenej. Osoby so zdravotným postihnutím sa nemusia za účelom výkonu volebného práva dostaviť do volebnej miestnosti, ale môžu hlasovať prostredníctvom hlasovacieho preukazu do prenosnej volebnej schránky priamo v domácnosti, v zdravotníckom zariadení alebo v zariadení sociálnej starostlivosti. Významnou zmenou je ustanovenie, ktoré zaväzuje starostov obcí pri určovaní volebných miestností prihliadať špeciálne na túto skupinu voličov a volebné miestnosti určovať tak, aby boli prístupné aj voličom so zdravotným postihnutím.

Vo voľbách do NR SR a vo voľbách do Európskeho parlamentu zabezpečuje ministerstvo pre osoby so zrakovým postihnutím osobitné zoznamy kandidátov a zvukové nosiče takýchto kandidátov.

2. Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Spolu s volebných zákon nadobudol dňom 1.7.2015 účinnosť aj zákon o volebnej kampani, ktorý upravuje aj financovanie volebnej kampane vedenej politickými stranami, kandidátmi na funkciu prezidenta a nezávislými kandidátmi vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov a vo voľbách do orgánov samosprávy obcí. Podľa tohto zákona sú politické strany povinné zverejňovať na svojom webovom sídle záverečnú správu o nákladoch na volebnú kampaň. Na regionálnej úrovni sa určuje okruh nezávislých kandidátov, ktorí sú povinní zriadiť si webové sídlo, na ktorom zverejnia správu o prostriedkoch, ktoré vynaložili na svoju volebnú kampaň. Formáty v akých majú byť jednotlivé informácie zverejňované zákon neupravuje, ale aj tu platí, že by to mal byť formát, ktorý umožní jeho zrozumiteľnosť čo najširšiemu okruhu používateľov webového sídla.

3. Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Rozhlas a televízia Slovenska

Všetky volebné diskusie, ktoré RTVS vysiela na základe zákonných povinností boli opatrené skrytými titulkami a rovnako boli opatrené audiokomentárom, respektíve boli vo forme ľahko zrozumiteľnej pre osoby so zdravotným postihnutím.

4.11.3. *Zaviest' mechanizmus systematického financovania strešných mimovládnych organizácií, ktoré vystupujú ako partneri vlády a iných organizácií pri tvorbe relevantných politík.

Spôsob plnenia:

Zavedenie finančného mechanizmu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Spolupracujúce subjekty: MDVRR SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR, MS SR, MPSVR SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – čiastočne sa plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

V roku 2015 sa uskutočnilo pracovné stretnutie so zástupcami Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ďalej len „ÚSVROS“) za účelom hľadania riešenia vo veci zavedenia finančného mechanizmu systematického financovania strešných MVO.

V súvislosti s realizáciou tohto opatrenia bude nevyhnutné zadefinovať najmä všeobecne prospešné aktivity MVO, ktoré sú nepriamo upravené vo viacerých právnych predpisoch (o nadáciách, o neinvestičných fondoch, o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, o verejných zbierkach, o dani z príjmov...).

Vzhľadom na potrebné zmeny legislatívy sa mení časový harmonogram s dobou trvania do roku 2019.

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

ÚSVROS inicioval stretnutie so zástupcami MPSVR SR, cieľom ktorého bolo vzájomné informovanie sa o aktivitách a tiež hľadanií riešení súvisiacich s plnením predmetnej úlohy. ÚSVROS zároveň informoval o pripravovanom akčnom pláne „Konceptie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2016 – 2018“, v rámci ktorého sú navrhnuté úlohy týkajúce sa financovania MVO a tiež potreby nastavenia funkčných procesných pravidiel v dotačných programoch.

4.11.4. *Dôsledne konzultovať s reprezentatívnymi organizáciami osôb so zdravotným postihnutím pri vytváraní a uplatňovaní zákonodarstva a politiky zameraných na vykonávanie Dohovoru a pri rozhodovaní o otázkach týkajúcich sa osôb so zdravotným postihnutím a vytvárať podmienky pre kvalifikovanú účasť organizácií osôb so zdravotným postihnutím na tomto procese.

Spôsob plnenia:

Prizývať organizácie osôb so zdravotným postihnutím ku konzultáciám, týkajúcim sa prípravy, tvorby a implementácie právnych predpisov priamo súvisiacich s osobami so zdravotným postihnutím, ako aj potenciálne ovplyvňujúcich ich účasť na živote spoločnosti. *V rámci prípravy návrhov právnych predpisov prizývať reprezentatívne organizácie osôb so zdravotným postihnutím, ktoré predložili zásadné pripomienky k návrhom všeobecne záväzných právnych predpisov, na rozporové konania.*

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MS SR, MF SR, MDVRR SR, MH SR, MO SR, MPRV SR, MPSVR SR, MK SR, MŠVVŠ SR, MV SR, MZVAEZ SR, MZ SR, MŽP SR

Spolupracujúce subjekty: ostatné ústredné orgány štátnej správy

Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

V rámci svojej pôsobnosti neevidovalo žiadne konkrétne dokumenty upravujúce explicitne opatrenia vyplývajúce z dohovoru.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MŽP SR pripravuje množstvo právnych predpisov ovplyvňujúcich kvalitu života v širšom zmysle všetkých obyvateľov Slovenskej republiky a teda aj osôb so zdravotným postihnutím. Nejde však o predpisy, ktoré by primárne riešili vykonávanie dohovoru, ako aj otázky týkajúce sa osôb so zdravotným postihnutím.

Medzirezortné pripomienkové konanie o návrhoch MŽP SR je otvorené komukoľvek, kto podá pripomienky. V prípade, ak podá k návrhu právneho predpisu pripravovaného MŽP SR organizácia občanov so zdravotným postihnutím, alebo organizácia zaoberajúca sa právami osôb so zdravotným postihnutím, týmito pripomienkami sa ministerstvo zaoberá a v prípade zásadných pripomienok prizýva danú organizáciu na rokovanie o právnom predpise. Záujmom MŽP SR ostáva aktívna

spolupráca s občanmi a organizáciami osôb so zdravotným postihnutím tak, aby v maximálnej možnej miere boli splnené ich požiadavky aj v predpisoch environmentálneho práva.

V súčasnosti ministerstvo nepripravuje ani neplánuje legislatívne návrhy alebo zmeny v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Rekodifikačná komisia pre Občiansky súdny poriadok v roku 2015 aktívne spolupracovala s mimovládnu organizáciou – Združením na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím. Táto rekodifikačná komisia sa prostredníctvom zamestnancov odboru rekodifikácie občianskeho práva MS SR aktívne zúčastňovala aj „tzv. okrúhlych stolov“ (20.2.2015 a 22.4.2015), kde zúčastneným subjektom predstavila návrh paragrafového znenia úpravy konania o spôsobilosti na právne úkony a zároveň ich vyzvala na doručenie prípadných pripomienok.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Dotknuté organizácie, najmä Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, sa priamo zúčastňujú na tvorbe štandardov pre informačné systémy verejnej správy a ministerstvo presadzuje princípy zahrnutia osôb so zdravotným postihnutím aj do novely zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MDVRR SR prizýva zástupcov organizácií osôb so zdravotným postihnutím k tvorbe legislatívy. Ministerstvo v rámci verejnej diskusie a pripomienkového konania k návrhu stavebného zákona umožnilo uplatnenie pripomienok Úradu Splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, ako aj organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím (napr. Národnú radu občanov so zdravotným postihnutím). Pripomienky boli priebežne vyhodnocované a podľa ich akceptovateľnosti zapracovávané do návrhu zákona.

MDVRR SR spolupracovalo aj so zástupcami Slovenskej Humanitnej Rady pri príprave štúdie „Analýza súčasného stavu a návrh koncepcie zabezpečenia úloh vyplývajúcich z charty práv cestujúcich a TSI PRM“ a následne aj pri realizácii „Projektu zabezpečenia prístupu osôb s obmedzenou mobilitou k službám osobnej železničnej dopravy“.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

K návrhom všeobecne záväzných právnych predpisov spracovaných v pôsobnosti ministerstva neboli zo strany reprezentatívnych organizácií osôb so zdravotným postihnutím predložené zásadné pripomienky, a preto neboli s týmito organizáciami uskutočnené rozporové konania.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

V rámci medzirezortného pripomienkového konania sa ku každému návrhu právneho predpisu môže vyjadrovať i verejnosť a organizácie, vrátane organizácií zastupujúce osoby so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Na príprave noviel zákonov, tvorbe všeobecno-záväzných predpisov a strategických materiálov pravidelne participujú aj osoby so zdravotným postihnutím

a mimovládne organizácie chrániace práva osôb so zdravotným postihnutím, napr.: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Národná rada občanov so zdravotným postihnutím SR, občianske združenie Effeta, občianske združenie Myslím, Národná rada občanov so sluchovým postihnutím, Trnka, n. o., Asociácia nepočujúcich Slovenska, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR, občianske združenie Inklúzia, občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia a tiež nezávislí experti na predchádzanie diskriminácii a odstraňovanie bariér v živote osôb so zdravotným postihnutím (desiatky konzultácií a 4 stretnutia na pôde MK SR).

Osoby so zdravotným postihnutím a inštitúcie, ktoré ich zastupujú, participovali na príprave nasledujúcich legislatívnych noriem a strategických materiálov v kompetencii MK SR: zákon o vysielaní a retransmisii, zákon o knižniciach, zákon o kultúrno-osvetovej činnosti, Stratégia rozvoja múzeí a galérií v Slovenskej republike do roku 2018, Stratégia rozvoja kultúry na roky 2014 – 2020 a Akčný plán na roky 2015 – 2017 k Stratégii rozvoja kultúry 2014 - 2020, Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 – 2020, Koncepcia starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru do roku 2020.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

V súčasnosti pripravuje zákon o celoživotnom vzdelávaní. Jeho vecný zámer bol predstavený a prediskutovaný na viacerých workshopoch, z ktorých jeden bol organizovaný výlučne pre zástupcov osôb so zdravotným postihnutím. Zúčastnili sa na ňom zástupcovia Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR, Slovenského paralympijskeho výboru, Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave, Lekárskej fakulty, Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Spoločenstva psoriatikov a atopikov (SPOSA, Spoločnosti na pomoc osobám s autizmom, Združenie občanov AURA mali možnosť vyjadriť svoje pripomienky k navrhnutému vecnému zámeru zákona). Odbor celoživotného vzdelávania participuje na riešení problematiky ďalšieho vzdelávania tlmočníkov vykonávajúcich tlmočenie v rámci tlmočnickej služby pre osoby so sluchovým postihnutím a osobnej asistencie. Momentálne sa pracuje na paragrafovom znení zákona o celoživotnom vzdelávaní. Po jeho dokončení sa znova predpokladá jeho predstavenie a pripomienkovanie aj so zástupcami osôb so zdravotným postihnutím tak, aby sa vytvorili predpoklady pre bezproblémovú účasť týchto osôb na ďalšom vzdelávaní.

Ministerstvo spolupracovalo aj s organizáciou sluchovo postihnutých pedagógov SNEPEDA, s občianskym združením MYSLÍM – centrom kultúry Nepočujúcich, so Súkromným centrom špeciálne - pedagogického poradenstva Effeta a občianskym združením Svet ticha.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Na dokumentoch ako zmena a doplnenie Legislatívnych pravidiel vlády SR, zmena Smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR a zmena a doplnenie Metodického pokynu vedúceho Úradu vlády SR č. 11 zo dňa 30.11.2015 participovalo aj MV SR v rámci medzirezortného pripomienkového konania.

Opatrenie sa dôsledne plní v rámci zásady verejnosti, ktorá patrí k základnej zásade legislatívneho konania. Pri tvorbe všetkých právnych predpisov a nelegislatívnych materiálov sa rešpektuje zásada, nielen vo vzťahu k opatreniu a

organizáciám zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím, ale aj k celkovej verejnosti.

Odbor všeobecnej vnútornej správy sekcie verejnej správy MV SR poskytuje poradenskú i konzultačnú činnosť 761 občianskym združeniam a 13 nadáciám s predmetom činnosti starostlivosti o osoby so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

Ak počas medzirezortného pripomienkového konania predložia osoby so zdravotným postihnutím zásadné pripomienky k materiálu predkladanému MZVaEZ SR, potom sú prizývané na rozporové konania.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MZ SR prizýva reprezentatívne organizácie osôb so zdravotným postihnutím na stretnutia, týkajúce sa prípravy, tvorby a implementácie právnych predpisov priamo súvisiacich s osobami so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Pri vytváraní a uplatňovaní zákonodarstva a politik MPSVR SR dôkladne konzultuje a aktívne spolupracuje s osobami so zdravotným postihnutím prostredníctvom ich reprezentatívnych organizácií (napr.: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR, Občianske združenie Život s autizmom – LTK atď.).

Príkladom dobrej praxe je participácia reprezentatívnych osôb so zdravotným postihnutím na tvorbe zákona o komisárovi pre deti a o komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím (zriadený podľa čl. 33 ods. 2 dohovoru), na ktorom sa podieľali reprezentatívne organizácie osôb so zdravotným postihnutím ešte pred začiatkom legislatívneho procesu.

Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím proaktívne zdieľa informácie s osobami so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich členov, ktorými sú zástupcovia komory za verejnú správu a zástupcovia komory za mimovládne organizácie. Na zasadnutiach výboru sú prerokovávané materiály, ktoré sú v procese prípravy a tvorby a ktoré priamo súvisia s osobami so zdravotným postihnutím.

Upozorňujeme, že reprezentatívne organizácie osôb so zdravotným postihnutím by sa mali podľa čl. 4 ods. 3 dohovoru prizývať na pracovné stretnutia ešte pred začiatkom legislatívneho procesu a aktívne sa podieľať na príprave všeobecne záväzných právnych predpisov. Uvedeným postupom a spoluprácou sa eliminujú možné zásadné pripomienky a následné rozporové konania so zástupcami reprezentatívnych organizácií osôb so zdravotným postihnutím.

4.12. Účasť na kultúrnom živote, rekreácii, záujmových aktivitách a športe

Strategický cieľ:

Vytvárať osobám so zdravotným postihnutím podmienky pre účasť na rovnakom základe s ostatnými na kultúrnom živote, na rozvoj a využívanie svojho tvorivého, umeleckého a intelektuálneho potenciálu nielen na svoj vlastný prospech, ale aj

na obohatenie celej spoločnosti. Podporiť osobitnú kultúru a jazykovú identitu vrátane používania posunkového jazyka a kultúry nepočujúcich osôb. Vráťane účasti na rekreačných a turistických a športových činnostiach osôb so zdravotným postihnutím.

4.12.1. Vytvárať podmienky na zviditeľňovanie a prezentáciu špecifickej kultúry osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

1. Podporovať prístup osôb so zdravotným postihnutím k aktívnej kultúre s cieľom rozvíjať ich talent a tvorivosť.

Spôsob plnenia:

2. Podporovať oblasť kultúry osôb so zdravotným postihnutím s cieľom zabezpečiť informácie o kultúre a umení pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj zvyšovanie informovanosti majority o živote a kultúre osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

3. Podporovať kultúrne aktivity osôb so zdravotným postihnutím a pre osoby so zdravotným postihnutím v oblasti živej kultúry (festivaly, súťažné prehliadky, tvorivé dielne a pod.).

Spôsob plnenia:

4. Podporovať publikačnú činnosť pre osoby so zdravotným postihnutím (vydávanie periodickej a neperiodickej tlače, čiastkové webové stránky, CD a DVD).

Spôsob plnenia:

5. Podporovať neformálne vzdelávacie aktivity v oblasti kultúry pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK SR

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

V dotačnom programe Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva MK SR podporilo v roku 2014 celkom 124 projektov, z toho bolo 75 projektov pre osoby so zdravotným postihnutím vo výške 246 500 eur a celkový objem finančných prostriedkov v roku 2014 bol 375 300 eur.

V roku 2015 bolo podporených 132 projektov, z toho 71 projektov pre osoby so zdravotným postihnutím v celkovej výške 220 900 eur a celkový objem finančných prostriedkov v roku 2015 bol 375 300 eur.

Podprogram 6.4. neformálne vzdelávanie v oblasti kultúry osôb so zdravotným postihnutím, ktorý je určený len pre osoby so zdravotným postihnutím bolo v roku 2014 podporených 9 projektov v objeme 30 500 eur, v roku 2015 bolo podporených 15 projektov v celkovej sume 39 300 eur. Išlo o neformálno-vzdelávacie aktivity v oblasti sprístupňovania kultúrnych formátov osobám so zdravotným postihnutím napr.: semináre, konferencie, tvorivé dielne a pod.

Z toho na kultúru osôb so zdravotným postihnutím bola podľa jednotlivých typov zdravotného postihnutia vyčlenená nasledovná suma/počet projektov:

- osoby so zrakovým postihnutím/8 projektov v celkovej výške 42 000 eur (v roku 2015 išlo o 8 projektov v sume 38 300 eur),
- osoby so sluchovým postihnutím/14 projektov v celkovej výške 46 500 eur (v roku 2015 išlo o 6 projektov v sume 21 600 eur),
- osoby s mentálnym postihnutím/11 projektov v celkovej výške 37 300 eur (v roku 2015 išlo o 9 projektov v sume 38 500 eur),
- osoby s telesným postihnutím/4 projekty v celkovej výške 14 500 eur (v roku 2015 išlo o 8 projektov v sume 32 500 eur),
- osoby s psychickými ochoreniami/4 projekty v celkovej výške 11 500 eur (v roku 2015 išlo o 2 projekty v sume 3 500 eur),
- osoby so zdravotným postihnutím - viacero typov postihnutia a inkluzívne aktivity s inými cieľovými skupinami napr. seniormi a marginalizovanými deťmi – išlo o 34 projektov v celkovej výške 94 700 eur (v roku 2015 išlo o 19 projektov v sume 47 200 eur).

Podmienky na zviditeľňovanie a prezentáciu špecifickej kultúry osôb so zdravotným postihnutím zabezpečovala rozmanitými aktivitami aj organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, najmä Národné osvetové centrum (festivaly, celoštátne súťaže, prehliadky v oblasti zájmovo-umeleckej činnosti - 9 podujatí), na ktorých sa zúčastňovali osoby so zdravotným postihnutím.

4.12.2. Zvyšovať dostupnosť kníh a časopisov pre osoby so zrakovým postihnutím prostredníctvom aktivít Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť dostupnosť kníh a časopisov ako aj kultúrnych aktivít vo formátoch prístupných osobám so zrakovým postihnutím a rozvíjať aktivity v rámci digitálnej knižnice.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Úlohou SKN je v zmysle jej základného poslania spolupracovať s externým prostredím pri spracovaní materiálov, ktoré rešpektujú európske štandardy a korešpondujú s pravidlami prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím, t.j. budú prístupné a použiteľné. Čitateľom so zdravotným postihnutím knižnica sprístupňuje okrem literatúry v printovej forme, kníh a časopisov písaných Braillovým a zväčšeným písmom aj zvukové a audiovizuálne dokumenty a dokumenty v elektronickej a digitálnej forme a tiež zabezpečuje prístup k licencovaným elektronickým informačným zdrojom prostredníctvom vzdialeného prístupu.

Knižničný fond SKN obsahuje 6 200 zvukových kníh a 2 950 kníh v Braillovom písme. Využíva ho 2 000 používateľov zo Slovenska, ale aj zahraničia. Digitálna

knižnica obsahuje 4 300 zvukových kníh a 397 zvukových časopisov, ako aj archív slepeckých časopisov v textovej forme s plnotextovým vyhľadávaním s 8 800 článkami. V roku 2015 sa v digitálnej knižnici zmenila technológia ochrany zvukových kníh a časopisov z WMA DRM 10 na súbory MP3 chránené zvukovou pečiatkou. K dispozícii je aj vzácny fond ručne prepisovaných braillovských kníh, ktorý obsahuje viac ako 1 000 zväzkov. Ročná produkcia kníh v Braillovom písme je cca 120 titulov, ročná produkcia zvukových kníh sa pohybuje okolo 160 titulov. Knižnica vydáva 17 titulov časopisov v šiestich alternatívnych formátoch.

Aktivity SKN spojené s „Inštruktážou a prezentáciou knižnično-informačných služieb SKN“ (4 podujatia): Rehabilitačné stredisko pre zrakovo postihnutých v Levoči, Podtatranská knižnica v Poprade, Turčianska knižnica v Martine, Knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove.

Aktivity SKN spojené s „Predvádzanie digitálnej knižnice SKN“ (7 podujatí): Verejná knižnica J. Bocatia v Košiciach, Knižnica pre mládež mesta Košice, Zemplínska knižnica G. Zvonického v Michalovciach, Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou; Okresná knižnica D. Gutgessela v Bardejove, Podduklianska knižnica vo Svidníku, Ľubovnianska knižnica v Starej Ľubovni.

Ďalšími aktivitami sú podujatia pre odbornú verejnosť: Elektronické a zvukové knihy v knižniciach, E-výpožičky a digitálna knižnica SKN, Konferencia Digitálna knižnica, Nový systém ochrany zvukových súborov v digitálnej knižnici SKN.

4.12.3. Podporovať iniciatívy zamerané na sprístupňovanie audiovizuálnych diel, divadelných predstavení, výtvarných expozícií pre osoby so zrakovým a sluchovým postihnutím.

Spôsob plnenia:

Rozširovať zbierkové fondy inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR o komentované filmy pre nevidiacich a titulkované filmy pre nepočujúcich s cieľom priblížiť nevidiacim neverbálne a nepočujúcim auditívne prejavy potrebné pre porozumenie audiovizuálneho diela (audiokomentáre, titulkovanie filmových predstavení a pod.). Sprístupňovať divadelné predstavenia (titulkovanie dramatických predstavení) Prostredníctvom dotačného systému MK SR napomáhať sprístupňovanie expozícií s cieľom odbúrať bariéry týkajúce sa obrazovej, zvukovej respektíve hmatovej nedostupnosti umenia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, VÚC

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Novelou zákona o vysielaní a retransmisii bol do právneho poriadku zavedený nový pojem „titulky pre osoby so sluchovým postihnutím“. Na základe splnomocňovacieho ustanovenia novely zákona o vysielaní a retransmisii následne

MK SR vydalo vyhlášku o titulkoch pre osoby so sluchovým postihnutím, ktorá špecifikuje technické a iné požiadavky na titulky pre osoby so sluchovým postihnutím.

Pokiaľ ide o problematiku Marakéšskej zmluvy, doposiaľ nie je objasnené jej uzavretie (ratifikácia) v rámci EÚ, konkrétne či Marakéšsku zmluvu má uzavrieť (ratifikovať) EÚ vo svojej výlučnej kompetencii alebo bude umožnené, aby ju popri EÚ uzavreli (ratifikovali) aj členské štáty v zmysle tzv. zmiešanej kompetencie. V súčasnosti sa k tejto otázke očakáva aj stanovisko Súdneho dvora EÚ, o ktoré požiadala Európska komisia.

Zároveň Európska komisia plánuje v priebehu roku 2016 zverejniť legislatívny návrh na implementáciu Marakéšskej zmluvy do práva EÚ. Podľa oznámenia Európskej komisie by mal byť tento návrh zverejnený ako prvý krok v rámci úpravy autorskoprávných výnimiek a obmedzení.

Slovenský filmový ústav vydáva DVD vybavené komentárom pre nevidiacich a slabozrakých. K dispozícii má DVD nosiče so slovenskými titulkami (11 DVD) a DVD, pre ktoré bol nahovorený audiotext (33 DVD).

Sprístupňovanie dramatických diel realizoval Divadelný ústav projektom „Periférne videnie“ a Štúdio 12 projektom „Priestor pre novú drámu“, ktoré ponúkajú platformu na prezentáciu umeleckej činnosti marginalizovaných skupín rôzneho zamerania (ľudia bez domova, osoby so zdravotným postihnutím, národnostné menšiny, ľudia s inou sexuálnou orientáciou atď.).

Slovenské národné divadlo poskytuje na požiadanie titulky pre sluchovo postihnuté osoby alebo audiokomentár a vie zabezpečiť aj špeciálny a odborný výklad k inscenácii.

Slovenská filharmónia spolupracuje so špeciálnymi ZŠ a SŠ, najmä pre deti s telesným postihnutím v rámci výchovného projektu „Hudobná akadémia“ a projektu „Koncert bez bariér“. Slovenská filharmónia je aj partnerom vysokoškolským študentom z odborov psychológia a sociálna práca, ktorí sa zaoberajú témou pôsobenia hudby a umenia na človeka - podpora vzdelávacích aktivít – arteterapia (3 podujatia).

Aktivity divadiel pre osoby so zdravotným postihnutím sú pravidelne podporované aj z dotačného systému – programu Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva (v rokoch 2014 - 2015 bolo podporených 9 divadelných projektov v celkovej sume 41 000 eur).

Historické múzeum má k dispozícii hmatom dostupnú výstavu „Príbeh Bratislavského hradu a pamiatky svetového kultúrneho dedičstva“, Slovenské národné múzeum - Archeologické múzeum má k dispozícii expozíciu „Najstaršie dejiny Slovenska pre zrakovo postihnutých návštevníkov“.

Medzinárodný dom pre deti Bibiana sprístupnil expozície interaktívnych výtvarných iniciatív pre intaktné deti a deti so zdravotným postihnutím (6 podujatí).

Slovenské národné múzeum - Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku zabezpečuje v kaštieli Imre Madácha dostupnosť obsahovej časti expozície pre osoby so zrakovým postihnutím pomocou audioguidov.

Banskobystrický samosprávny kraj

Bábkové divadlo na Rázcestí v Banskej Bystrici realizovalo divadelné predstavenia pre deti MŠ so zrakovým postihnutím, pre deti špeciálnych MŠ so zdravotným postihnutím, pre združenie OZ SANARE – na podporu duševného zdravia.

Divadlo Štúdio tanca pravidelne organizovalo pohybový Workshop pre klientov DSS (s mentálnym a iným postihnutím), realizovalo tanečné prestavenie pre žiakov ZŠ so sluchovým postihnutím v Kremnici.

V múzeách napr.: Pohronské múzeum v Novej Bani, Novohradské múzeum a galéria v Lučenci sú pre sluchovo a zrakovo postihnutých návštevníkov lektorské výklady prispôbené ich požiadavkám s individuálnym a ľudským prístupom, s možnosťou hmatového vnemu niektorých voľne vystavených exponátov. V Novohradskom múzeu a galérii v Lučenci je výstava súčasnej keramickej tvorby prístupná hmatom.

Taktiež BBSK dlhodobo spolupracuje pri príprave podujatia „Biela pastelka“ a tvorivých dielní. Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK poskytujú osobám so zdravotným postihnutím zľavu na vstupnom.

Bratislavský samosprávny kraj

Malokarpatské múzeum v Pezinku osadilo popisky k zbierkovým predmetom v Braillovom písme.

Divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti uskutočnili príležitostné predstavenia s využitím titulkovacieho zariadenia pre osoby so sluchovým postihnutím. Divadlo Aréna disponuje titulkami a možnosťou ich zobrazenia na titulkovacom zariadení pre nasledovné divadelné predstavenia: „Boh masakra“, „Perfect Days“, „Closer“, „Kukura“, „November“, „S brokovnicou na manžela“ a „Holokaust“. Použitie titulkovacieho zariadenia je realizované na základe požiadavky návštevníkov predstavenia.

Košický samosprávny kraj

Divadlo Thália má pri predstaveniach zabezpečené titulky aj simultánny preklad pre osoby so sluchovým postihnutím a osoby so zrakovým postihnutím.

Ďalšie takéto iniciatívy budeme zavádzať v nových expozíciách rekonštruovaných zariadení, podľa finančných možností kraja.

Nitriansky samosprávny kraj

V rámci zvyšovania informovanosti verejnosti o živote, právach a schopnostiach osôb so zdravotným postihnutím dňa 14.5.2015 zorganizoval NSK celokrajskú prehliadku dramatickej tvorby „OSKAR“, na ktorej sa prezentovali klienti zo 14-tich ZSS.

Prešovský samosprávny kraj

Tatranská galéria Poprad a Divadlo Jonáša Záborského Prešov má zabezpečený bezbariérový prístup pre osoby so zdravotným postihnutím.

Ľubovnianske múzeum Stará Ľubovňa osadilo popisky pri výstavných exponátoch v Braillovom písme.

Trenčiansky samosprávny kraj

Osobám so zdravotným postihnutím sa poskytujú knižnično-informačné služby bezplatne, nevidiacim a slabozrakým občanom sa poskytujú audio knihy, komentované filmy a periodiká v Braillovom písme. Považská knižnica v Považskej Bystrici dlhodobo spolupracuje so SKN.

Trnavský samosprávny kraj

Divadlo Jána Palárika v Trnave sprístupňuje divadelné predstavenia pre osoby so sluchovým postihnutím prostredníctvom využívania indukčných slučiek.

V roku 2015 realizovala Trnavská asociácia sluchovo postihnutých – TASPO v spolupráci s múzeami v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK projekt, prostredníctvom ktorého boli sprístupnené vybrané expozície múzeí osobám so sluchovým postihnutím. Do projektu boli zapojené Západoslovenské múzeum v Trnave, Vlastivedné múzeum v Hlohovci, Vlastivedné múzeum v Galante, Balneologické múzeum v Piešťanoch a Záhorské múzeum v Skalici. TASPO na realizáciu projektu získalo finančné prostriedky z grantu MK SR.

Žilinský samosprávny kraj

Osobám so zdravotným postihnutím je zabezpečený bezproblémový vstup do hľadiska divadla aj do expozícií galérie v Župnom dome.

Slovenské komorné divadlo Martin ponúka aj možnosť dopravy jednotlivým organizáciám zoskupujúcim osoby so zdravotným postihnutím na predstavenia a iné kultúrne aktivity vlastným divadelným autobusom.

Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v rokoch 2014 a 2015 neboli vyzvané na spoluprácu pri podpore týchto iniciatív.

4.12.4. Zabezpečovať možnosti zmysluplného trávenia voľného času pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporiť mimoškolské a voľno časové aktivity prístupné aj pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: CVČ, obce, MVO

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

V rámci špeciálnych škôl je zriadených 6 Centier voľného času, ktoré v maximálnej miere realizujú aktivity pre žiakov so zdravotným postihnutím. V ostatných Centrách voľného času môžu aj žiaci so zdravotným postihnutím vyvíjať voľnočasové aktivity primerane k svojim možnostiam.

Záujmové vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít sa realizuje formou krúžkov, mimoškolskej činnosti v školskej družine, brigád s rodičmi a žiakmi

(skrášľovanie areálov škôl), Vianočných trhov (predaj výrobkov žiakov škôl), spoločných celodenných výletov žiakov s rodičmi a taktiež možnosťou využívania počítačovej miestnosti rodičmi žiakov.

4.12.5. *Zabezpečiť rekreačnú starostlivosť vojnovým veteránom.

Spôsob plnenia:

Rekreačná starostlivosť v akciových spoločnostiach s majetkovou účasťou štátu, ktorých je MO SR zakladateľom.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: úloha vypustená 2016

Zodpovedný gestor: MO SR

Navrhovateľ: MO SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

V roku 2014 bola poskytnutá rekreačná starostlivosť 294 vojnovým veteránom. V roku 2015 bola poskytnutá rekreačná starostlivosť 26 vojnovým veteránom.

Postavenie vojnového veterána je definované v § 1 zákona o vojnových veteránoch. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že postavenie vojnového veterána nie je rovnocenné s postavením osoby so zdravotným postihnutím.

Z tohto pohľadu je problematika plnenia opatrení týkajúcich sa vojnových veteránov mimo problematiky osôb so zdravotným postihnutím, a preto navrhujeme vyššie uvedené opatrenia z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 vypustiť.

4.12.6. Vytvárať podmienky na prístup osobám so zdravotným postihnutím k službám poskytovaným verejnosti v oblasti rekreačných, turistických, záujmových a športových aktivít.

Spôsob plnenia:

V súlade so Stratégiou rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 a v rámci Národného systému kvality služieb cestovného ruchu zohľadňovať potreby osôb so zdravotným postihnutím v zariadeniach cestovného ruchu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015 a priebežne

Zodpovedný gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: MH SR, MŽP SR, MPRV SR, ZMOS, Unia miest – Slovenska, SOI

Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MDVRR SR v nadväznosti na spoluprácu s Fakultou architektúry STU (Výskumné a školiace centrum bezbariérového navrhovania – CEDA) predložilo k návrhu nového stavebného zákona pripomienky, resp. riešenia smerujúce k

debarierizácii stavieb. Takouto úpravou sa zabezpečí bezbariérové sprístupnenie a užívanie stavieb v súlade s nárokmi osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Návrh nového stavebného zákona bol stiahnutý z rokovania NR SR.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Jednou z hlavných úloh bolo v súlade so Stratégiou rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 a v rámci Národného systému kvality služieb cestovného ruchu zohľadňovanie potrieb osôb so zdravotným postihnutím v zariadeniach cestovného ruchu. Na plnení tejto úlohy sa podieľala SOI v rámci kontrolnej akcie zameranej na úroveň a vybavenosť ubytovacích zariadení. SOI uskutočnila kontrolnú akciu v 288 ubytovacích zariadeniach zameranú na úroveň a vybavenosť ubytovacích zariadení z hľadiska zabezpečenia bezbariérového prístupu osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie do ubytovacích zariadení, ako aj z hľadiska vybavenia týchto zariadení výťahmi. V rámci kontrolnej akcie bolo zistené, že z 288 prekontrolovaných ubytovacích zariadení nemalo zabezpečený bezbariérový prístup do zariadenia 94 prevádzkových jednotiek.

V porovnaní s minulými rokmi dochádza k stálemu poklesu zistených nedostatkov (v roku 2010 nebolo bezbariérovo zabezpečených 47,7% ubytovacích zariadení, v roku 2011 nebolo bezbariérovo zabezpečených 45,6 % ubytovacích zariadení, v roku 2012 nebolo bezbariérovo zabezpečených 43,1% ubytovacích zariadení, v roku 2014 nebolo bezbariérovo zabezpečených 24,7% ubytovacích zariadení a v roku 2015 nebolo bezbariérovo zabezpečených 32,6 % ubytovacích zariadení).

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Odborná organizácia v riadení MŽP SR, Zoologická záhrada v Bojniciach, vytvára priebežne predpoklady pre bezbariérový prístup návštevníkov. V roku 2015 dobudovala nové Centrum environmentálnej výchovy a Informačné centrum NATURA 2000 v rámci projektu spolufinancovaného z Operačného programu Životné prostredie. Budova nového environmentálneho centra je predovšetkým určená pre vzdelávanie širokej verejnosti, pričom celá táto budova je bezbariérová. Vďaka novým priestorom sa rozšírila ponuka vzdelávacích podujatí pre všetky vekové a spoločenské skupiny, čím sa pre osoby so zdravotným postihnutím sprístupnili viaceré aktivity a ďalšie podujatia v oblasti starostlivosti o životné prostredie.

Únia miest Slovenska

Väčšina miest sa od plnenia opatrenia dištancuje, považuje to za priamu povinnosť príslušných rekreačných zariadení a zariadení cestovného ruchu. Iba malý počet miest vytvára podmienky pre športové aktivity osôb so zdravotným postihnutím, cyklotrasy, bezplatný, resp. zľavnený vstup do plaveckých bazénov.

4.12.7. **Rozšíriť ponuku dokumentov v prístupných formátoch prostredníctvom zlepšenia ich dostupnosti na medzinárodnej úrovni.*

Spôsob plnenia:

1. Ratifikácia Marakéšskej zmluvy Slovenskou republikou za predpokladu, že bude umožnené členským štátom EÚ ratifikovať Marakéšsku zmluvu aj jednotlivo (t.j. bude povolená tzv. zmiešaná kompetencia EÚ a jej ČS na ratifikáciu zmluvy).

ALT.

2. Transpozícia príslušnej legislatívy EÚ k Marakéšskej zmluve (po jej schválení na úrovni EÚ) do právneho poriadku SR.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: pravdepodobne 2019 (v závislosti od trvania legislatívneho procesu na úrovni EÚ - návrhov na implementáciu Marakéšskej zmluvy do právneho rámca EÚ, ako aj od následného možného legislatívneho procesu v SR).

Zodpovedný gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: MZVEZ SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

4.12.8. *Zabezpečiť podmienky na šport detí a mládeže so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporovať projekty a programy špeciálnych pohybových aktivít určené pre deti a mládež so zdravotným postihnutím v spolupráci so Slovenským paralympijským výborom a inými uznanými národnými športovými organizáciami pre deaflympijský šport a šport špeciálnych olympiád.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: Občianske združenie Myslím – centrum kultúry Nepočujúcich, o.z.

4.13. Ženy so zdravotným postihnutím

Strategický cieľ:

Prijať opatrenia, ktoré zabezpečia ženám so zdravotným postihnutím plné a rovnaké využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd.

4.13.1. Zabezpečiť dostupnosť poradenských služieb pre zdravotne postihnuté ženy a ich deti, ktoré sú ohrozené domácim alebo rodovo podmieneným násilím.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť bezbariérovosť poskytovaných poradenských služieb pre obeť domáceho násillia vrátane dostupnosti informácií o týchto službách pre ženy a deti so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násillia na deťoch zriadilo [internetovú stránku](#), ktorá spĺňa štandardy pre osoby so zrakovým postihnutím a poskytuje široký okruh kontaktov pomoci v rámci jednotlivých regiónov

pozostávajúcich zo štátnych (úradu práce, sociálnych vecí a rodiny) ako aj neštátnych (krízové centrá, centrá pre matky s deťmi, poradenské centrá pre ženy s deťmi) subjektov. Súčasne obsahuje aj priame odkazy na poradenstvo na telefonických linkách pomoci a online poradňu IPčko.

MPSVR SR spolupráci s MS SR a MV SR a ďalšími spolupracujúcimi subjektmi pripravilo návrh zákona o prevencii rodovo podmieneného násillia a domáceho násillia a ochrane pred rodovo podmieneným násillím a domácim násillím a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o násillí na ženách), ktorý bol v roku 2015 predložený na verejnú diskusiu.

Zároveň je zriadené Koordinačno – metodické centrum (ďalej len „KMC“). KMC vzniklo v rámci preddefinovaného projektu programu „Domáce násillie“ podporeného Finančným mechanizmom EHP a Nórskym finančným mechanizmom. Správcom programu je Úrad vlády SR. Expertný tím KMC je zodpovedný za odbornú koordináciu a supervíziu systémovej prevencie a intervencie a poskytovania služieb v oblasti násillia páchaného na ženách a domáceho násillia.

V rámci Operačného programu [Zamestnanosť a sociálna inklúzia](#) (ďalej len „OP ZaSI“) sa realizovali multicieleové projekty „Prevencia a eliminácia násillia na ženách“ a „Podpora prevencie a eliminácie násillia na ženách“, ktoré implementuje Inštitút pre výskum práce a rodiny a odborným garantom a iniciátorom je MPSVR SR. V rámci projektu bola zriadená národná bezplatná nonstop linka pre ženy zažívajúce násillie: 0800 212 212. Národná linka je zároveň miestom prvého kontaktu, kde sú ženám poskytnuté všetky dôležité informácie o násillí páchanom na ženách, poradkyne odpovedajú taktiež na základné otázky týkajúce sa právnej pomoci a asistujú ženám pri hľadaní ďalšej pomoci v regióne. Pri akútnom ohrození alebo v istých presne vymedzených situáciách, poradkyne so súhlasom ženy kontaktujú políciu, záchrannú zdravotnú službu alebo inú inštitúciu, ktorá im môže pomôcť.

4.13.2. Implementovať programy zamerané na zvýšenie participácie žien so ZP na trhu práce.

Spôsob plnenia:

Pri projektoch zameraných na zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím venovať pozornosť dodržiavaniu rodovej rovnosti a rovnakej participácie žien v nich.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Implementuje sa projekt súťaže „Zamestnávateľ ústretový k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí“ a členkou Komisie na vyhodnotenie súťaže je predsedníčka Výkonnej rady Asociácia zamestnávateľov občanov so zdravotným postihnutím v SR. V rámci kritérií súťaže sa dbá aj na podmienky, ktoré pripravujú zamestnávateľa na zabezpečenie nediskriminácie osôb so zdravotným postihnutím pri

uplatňovaní práva na prácu a na podporu vymožitelnosť práv súvisiacich so zamestnávaním osôb so zdravotným postihnutím garantovaných legislatívou SR, ako aj na zabezpečenie prístupu k zamestnaniu vo verejnom a súkromnom sektore, podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce, v chránených dielňach a na chránených pracoviskách, vrátane vytvárania podmienok pre prácu doma. Napr. v roku 2014 bola ocenená chránená dielňa Wellnea s.r.o., Senec s „podnikovou“ škôlkou a jasľami, ktorá zamestnávala 8 viacnásobne znevýhodnených žien (so zdravotným postihnutím, absolventky bez praxe, ženy v pred dôchodkovom veku).

4.14. Deti so zdravotným postihnutím

Strategický cieľ:

Zabezpečiť deťom so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými deťmi právo slobodne vyjadrovať svoje názory vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ich dotýkajú, pričom sa ich názorom musí venovať náležitá pozornosť, zodpovedajúca ich veku a zrelosti, a v záujme uplatňovania tohto práva im poskytnúť pomoc primeranú ich veku a zdravotnému postihnutiu.

Zabezpečovať včasnú diagnostiku a terapiu u detí so zdravotným postihnutím s cieľom vytvárať rovnaké príležitosti a integráciu detí so zdravotným postihnutím. V špecializovaných skupinách detského domova poskytovať starostlivosť len tým deťom, ktorých zdravotný stav vyžaduje neustály lekársky dohľad a upravené podmienky, ktoré nemožno zabezpečiť v bežnej samostatnej skupine, alebo v profesionálnej rodine.

4.14.1. Analyzovať posudzovanie zdravotného stavu detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou v detských domovoch za účelom potreby ich zaradenia do špecializovanej samostatnej skupiny.

Spôsob plnenia:

Zisťovanie počtu vyjadrení, či zdravotný stav dieťaťa vyžaduje osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: každoročne k 31.12.

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: UPSVAR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

V roku 2014 MS SR v spolupráci s MPSVR SR pripravilo návrh novely zákona o rodine, ktorá vstúpila do účinnosti dňa 1.1.2016. K jedným z významných prínosov novely patrí zakotvenie zásady záujmu dieťaťa do základných zásad zákona. Úprava tak neponúka definíciu najlepšieho záujmu dieťaťa, ale nehierarchicky usporiadané kritéria pre jeho objektívne posúdenie. Jedným z kritérií zohľadňujúcim najlepší záujem dieťaťa je aj posúdenie okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo

so zdravotným postihnutím dieťaťa. Novela zákona o rodine tak transponovala čl. 7 ods. 2 dohovoru, v ktorom sa uvádza, že prvoradým hľadiskom pri každej činnosti týkajúcej sa detí so zdravotným postihnutím je zohľadniť najlepší záujem dieťaťa. Pri navrhovaní zariadenia súdu, v ktorom má byť dieťa so zdravotným postihnutím umiestnené, je tak okrem iného zohľadňovaná aj profilácia a špecializácia odborného tímu zariadenia, aby boli zohľadnené potreby detí.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „UPSVR,“) spracoval stratégiu zabezpečovania starostlivosti o deti umiestnené v špecializovaných samostatných skupinách v Konceptii zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012 – 2015 s výhľadom do roku 2020 - plán transformácie a DI náhradnej starostlivosti. Konceptia obsahuje úlohy na zabezpečenie optimálnej starostlivosti o deti vyžadujúce osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou, o deti s duševnou poruchou, s mentálnym postihnutím, telesným postihnutím, kombináciou postihnutí, o deti s poruchami správania, ktorým je nevyhnutné poskytnúť starostlivosť s režimovými prvkami.

V rámci OP ZaSI sa realizoval národný projekt „Podpora DI náhradnej starostlivosti“, kde sa realizovala aj aktivita, ktorá bola zameraná na podporu tvorby a implementácie transformačných a DI plánov štátnych detských domov. V súčasnosti má každý štátny detský domov vytvorený individuálny transformačný plán, v ktorom sú okrem iného zohľadnené aj potreby detí so zdravotným postihnutím. V rámci transformačných plánov detských domov sa prihliada na potreby detí so zdravotným postihnutím, vrátane bezbariérovosti pri zakupovaní nových nehnuteľností (rodinných domov), v ktorých má byť zabezpečovaná starostlivosť o deti pobytovou formou.

UPSVAR prostredníctvom odboru vykonávania opatrení SPODaSK v zariadeniach zrealizovalo v roku 2015 audit poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti pre deti v detských domovoch, ktorým sa v špecializovaných skupinách poskytuje osobitá starostlivosť. Závety auditu sú spracované v záverečnej správe.

4.14.2. Vytvárať podmienky na zvyšovanie kvalifikácie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov detských domovov, ktorí vykonávajú starostlivosť o deti so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Vykázanie počtu vzdelávacích aktivít, ktorých sa zúčastnia pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci detských domovov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: každoročne k 31.12.

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: UPSVAR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Prostredníctvom UPSVAR sa v rámci OP ZaSI realizoval národný projekt „Podpora DI náhradnej starostlivosti“. Súčasťou tohto projektu sú aj aktivity zamerané

na podporu profesionality výkonu, vzdelávania pedagogických a nepedagogických zamestnancov detských domovov pracujúcich s deťmi so zdravotným postihnutím.

V roku 2014 boli zrealizované aktivity, ktoré boli zamerané na psychologov a sociálnych pracovníkov, ktorí prichádzajú do kontaktu s cieľovou skupinou. V roku 2015 sa realizovali aj ďalšie aktivity, ktoré boli zamerané na cieľovú skupinu pedagogických zamestnancov, ktorí vykonávajú starostlivosť o deti so zdravotným postihnutím. Ďalej boli zrealizované aktivity: podpora tvorby a implementácie transformačných a DI plánov, transformácia a skvalitnenie starostlivosti o deti a mladých dospelých a metódy a formy práce s deťmi a mladými dospelými.

UPSVAR prostredníctvom odboru vykonávania opatrení SPODaSK v zariadeniach okrem iného zabezpečuje aj vzdelávanie zamestnancov detských domovov, najmä prostredníctvom metodických stretnutí, ktoré sú tematicky zamerané na odborné postupy práce, čo tvorí súčasť sústavného vzdelávania zamestnancov detských domovov. Detské domovy taktiež vytvárajú podmienky pre svojich zamestnancov za účelom vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie, a to vrátane pedagogických zamestnancov, ktorí vykonávajú starostlivosť o deti so zdravotným postihnutím.

V mesiacoch jún až september 2015 Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch realizovalo v rámci celej SR školenia k inštitucionálnemu násiliu (s dôrazom na sekundárnu viktimizáciu detských obetí), ktorých sa zúčastnili aj pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci detských domovov, ktorí sa zúčastňujú koordinačných stretnutí k problematike násilia na deťoch.

4.15. Rizikové situácie a núdzové humanitárne situácie

Strategický cieľ:

Prijať všetky nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách vrátane ozbrojených konfliktov, núdzových humanitárnych situácií a živelných pohrôm.

4.15.1. **Vytvárať podmienky na zvyšovanie dostupnosti kurzov prvej pomoci a postupov v prípade núdzových situácií pre osoby so zdravotným postihnutím.*

Spôsob plnenia:

Podporovať vzdelávacie a informačné podujatia o spôsoboch ochrany a poskytovania pomoci v núdzových situáciách osobám so zdravotným postihnutím a pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne.

Zodpovedný gestor: SČK

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, MZ SR, MŠVVŠ SR, MO SR a MV SR

Navrhovateľ: IVPR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Slovenský červený kríž

V rámci programu prebiehajú rokovania s predstaviteľmi organizácií združujúcich osoby so zdravotným postihnutím. Účelom rokovaní je zabezpečiť školiteľov z týchto organizácií pre dobrovoľníkov SČK, ktorí sa budú starať v krízových situáciách o osoby so zdravotným postihnutím. Doškoloňovanie dobrovoľníkov bude špecificky zamerané na prácu s osobami so zdravotným postihnutím. Výber dobrovoľníkov bude z radov tých, ktorí absolvovali 33 hodinový kurz prvej pomoci. SČK má v rámci celého Slovenska 38 územných spolkov a predpokladá vyškoliť 4 dobrovoľníkov v každom územnom spolku (spolu 152 dobrovoľníkov na prácu s osobami so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách).

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Boli zabezpečené besedy žiakov so zdravotníckym personálom, exkurzie k hasičom, krúžok mladých záchranárov, účelové cvičenia ako ochrana človeka a zdravia, prvá pomoc pri zraneniach a úrazoch, bezpečnosť na cestách, pri športovaní, plávaní. Taktiež aj teoretická časť a praktické nacvičovania predlekárskej pomoci, transportu a používania ochrannej masky.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Jednotlivé zložky Integrovaného záchranného systému (ďalej len „IZS“) vo svojej kompetencii zabezpečujú informovanosť osôb so zdravotným postihnutím a ich poučenie o ochrane v krízových situáciách a v stave tiesne. Policajti a hasiči sú v rámci vzdelávania v postupoch poskytovania prvej pomoci upozorňovaní aj na špecifika komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím. Postupy v prípade vzniku mimoriadnych udalostí alebo stavu v tiesni v prípade osôb so zdravotným postihnutím sú operatívne vytvárané a aktualizované priebežne, podľa nových informácií týkajúcich sa napr.: aj komunity osôb so sluchovým postihnutím s dôrazom na množstvo organizácií, ktoré ich zastupujú a nemajú stanovený jednotný postup. Osoby so zdravotným postihnutím sú informované o opatreniach na zabezpečenie ich ochrany a bezpečnosti, taktiež o možných ohrozeniach, vzniknutých mimoriadnych udalostiach a správania sa pri stave tiesne nárazovými informačnými akciami pri príležitosti Európskeho dňa 112 a Národného dňa 112, informáciami na stránke MV SR a okresných úradov, obcí a občianskych združení, venujúcich sa uvedenej komunite.

4.15.2. Zabezpečiť informovanosť, vzdelávanie zamestnancov pracujúcich v záchranných zložkách (Policajný zbor, Hasičský a záchranný zbor, ozbrojené sily Slovenskej republiky a iné) ako komunikovať a zachádzať s osobami so zdravotným postihnutím pri zabezpečení ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách.

Spôsob plnenia:

Podporovať vzdelávacie a informačné podujatia zamestnancom pracujúcich v záchranných zložkách o spôsoboch komunikácie a zaobchádzania s osobami so zdravotným postihnutím v núdzových situáciách.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne.

Zodpovedný gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: MZ SR, MO SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Stredné odborné školy PZ majú vypracované viaceré školské vzdelávacie programy základnej policajnej prípravy pomaturitného kvalifikačného štúdia a špecializovanej policajnej prípravy pomaturitného zdokonaľovacieho štúdia. V školských vzdelávacích programoch sú v predmete právo zapracované témy "Dodržiavanie základných ľudských práv pri výkone policajnej praxe, predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných prejavov intolerancie". V priebehu výučby tematického celku Ústavné právo SR predmetu Základný policajný výcvik sú poslucháči v úvode štúdia oboznámení so základnými právami a slobodami občanov a s dodržiavaním zásady rovnakého zaobchádzania. So zásadou rovnakého zaobchádzania sú v rámci medzipredmetových vzťahov oboznamovaní a dôrazne upozorňovaní na jej uplatňovanie aj v predmete služba poriadkovej polície resp. služba hraničnej a cudzineckej polície pri vykonávaní služobnej činnosti a pri vykonávaní služobných zákrokov. O taktickom postupe policajta pri vykonávaní služobnej činnosti a služobných zákrokoch proti osobám so zdravotným postihnutím sú poslucháči oboznamovaní v tematickom celku „Služobné zákroky“ pri výučbe témy „Služobné zákroky proti tehotným ženám, osobám vysokého veku, osobám so zjavnou telesnou chybou alebo chorobou“ a „Služobné zákroky proti osobám duševne chorým“. S taktickým spôsobom komunikácie pri výsluchoch s osobami so zdravotným postihnutím sú poslucháči oboznamovaní taktiež v predmete kriminalistika v tematickom celku „Kriminalistická taktika“ v téme „Zvláštnosti výsluchov maloletých, mladistvých, chorých, zranených, výsluch svedka, výsluch podozrivého, obvineného“. V predmete etika a psychológia policajnej práce sa v tematickom celku „Psychológia výsluchu, sociálno-psychologický výcvik“ v téme „Výsluch ako kriminalisticko – psychologická metóda“ zaoberajú zvláštnosťami výsluchu maloletého, dospelého, starého a chorého jedinca a nadviazanie kontaktu s týmito osobami. Tej istej problematike sa venujú v tematickom celku „Psychologické prvky vo výsluchu“.

Zákon o Policajnom zbore upravuje postup príslušníkov PZ v prípade zákrokov proti osobám so zjavnou telesnou chybou. Policajti a zamestnanci Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ (ďalej len „ÚHCP PPZ“) pri zabezpečovaní ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím postupujú v súlade s dohovorom, v súlade so zákonom o Policajnom zbore a v zmysle etického kódexu príslušníka PZ. Na útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov v podriadenosti ÚHCP PPZ sú v prípade cudzincov so zdravotným postihnutím vytvorené podmienky počas zaistenia takejto osoby po stránke ekonomickej, materiálnej a personálnej, nakoľko tieto útvary disponujú vyškolenými zdravotnými sestrami, ktoré sa pravidelne zúčastňujú školení zameraných na rozvoj životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím.

Realizujú sa vzdelávania zamestnancov záchranných zložiek formou odborných prednášok, praktických výcvikov, tréningov a cvičení s cieľom na odovzdanie odborných informácií a poznatkov pre prax. Vzdelávanie je zamerané na spôsob krízovej komunikácie a poskytovanie včasnej intervencie s dôrazom na psychologickú prvú pomoc a podporu osôb so zdravotným postihnutím v tiesni a v núdzových situáciách.

MV SR v r. 2015 ukončilo realizáciu projektu „Národný program vzdelávania pre IZS vo väzbe na podporu človeka v tiesni a úlohy v oblasti bezpečnostného systému štátu“. V rámci uvedeného projektu boli aktivity pre účastníkov kurzov zamerané aj na preškolenie a precvičenie príslušníkov záchranných zložiek na spôsob komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím, ktorým je poskytovaná pomoc v tiesni a počas mimoriadnej udalosti. Osobitne bola venovaná pozornosť komunikácii medzi osobami so zdravotným postihnutím a príjemcom volania v tiesni na čísla tiesňového volania a spôsobu usmerňovania volajúceho, aby poskytol najnevyhnutnejšie informácie o vzniknutej udalosti, o jej rozsahu a následkoch.

Realizované taktické cvičenia (názov cvičenia):

1. Likvidácia mimoriadnej udalosti v dopravnom systéme so zameraním na nasadzovanie potrebných síl a prostriedkov. Cvičenie realizovalo Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru (ďalej len „KR HaZZ“) v Trnave dňa 30.10.2014,
2. Mimoriadna udalosť – dopravná nehoda viacerých vozidiel s hromadným postihnutím cestujúcich na ceste pre motorové vozidlá R1- zrážka autobusu prevážajúceho deti a autobusu Zboru väzenskej a justičnej stráže. Cvičenie realizovalo KR HaZZ v Nitre dňa 27.9.2014,
3. Riešenie mimoriadnej udalosti – hromadná nehoda v priestore ľavej tunelovej rúry s následkom požiaru. Cvičenie realizovalo KR HaZZ v Bratislave dňa 27.9.2014,
4. Precvičenie nasadenia a riadenia síl a prostriedkov pri zdolávaní požiarov a záchrane osôb v dome sociálnych služieb. Cvičenie realizovalo KR HaZZ v Žiline dňa 22.10.2015.

4.16. Koordinácia a monitorovanie

Strategický cieľ

V súlade s právnym a správnym systémom zachovať, posilniť, zriadiť alebo ustanoviť na vnútroštátnej úrovni systém zahrňujúci jeden prípadne viac nezávislých mechanizmov na presadzovanie, ochranu a monitorovanie dohovoru.

4.16.1 *Zriadiť nezávislý mechanizmus na presadzovanie, ochranu a monitorovanie vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Príprava zákona o verejnej ochrane osôb so zdravotným postihnutím. Vytvoriť podmienky pre aktívnu a systematickú účasť organizácií osôb so zdravotným postihnutím na monitorovaní plnenia dohovoru a realizácií činností súvisiacich s uplatňovaním práv deklarovaných v Dohovore.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015 a priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovední gestori: MS SR

Spolupracujúci subjekt: MZVAEZ SR, MVO

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – čiastočne sa plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MPSVR SR na podnet Výboru pre deti mládež Rady vlády pre ľudské práva národnostné menšiny a rodovú rovnosť a Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím prevzalo na seba úlohu v spolupráci s MS SR a s MZVAEZ SR pripraviť návrh riešenia inštitucionálneho zabezpečenia verejnej ochrany práv detí a verejnej ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím.

NR SR dňa 25.6.2015 schválila zákon o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím, pričom zákon nadobudol účinnosť dňom 1.9.2015. Tento zákon rieši inštitucionálne zabezpečenie verejnej ochrany práv detí a verejnej ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím. Jedným z ďalších motívov prijatia tohto zákona sú záväzky Slovenskej republiky vyplývajúce z medzinárodných dohovorov Organizácie spojených národov, konkrétne Dohovoru OSN o právach dieťaťa a Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich opčných protokolov.

Dňa 2.12.2015 bola za komisárku pre deti hlasovaním č. 409 zvolená Viera Tomanová a za komisárku pre osoby so zdravotným postihnutím hlasovaním č. 410 Zuzana Stavrovská.

MPSVR SR v roku 2015 nenaplnil rolu gestora opatrenia v druhej časti a nevytvoril podmienky pre aktívnu a systematickú účasť organizácií osôb so zdravotným postihnutím na monitorovaní plnenia dohovoru a realizácií činností súvisiacich s uplatňovaním práv deklarovaných v dohovore.

4.17. Štatistika, zhromažďovanie údajov a výskum

Strategický cieľ:

Zhromažďovať informácie, vrátane štatistických a výskumných údajov, aby sa mohli formulovať a následne uplatňovať politiky a opatrenia prispievajúce k zlepšovaniu životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, ako aj opatrenia na vykonávanie Dohovoru a tohto programu. Informácie budú zhromažďované tak, aby bolo možné systematicky vyhodnocovať zmeny vo všetkých oblastiach života z pohľadu osôb so zdravotným postihnutím.

4.17.1. **Spracovať materiál obsahujúci Informácie o vývoji vybraných indikátorov sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím.*

Spôsob plnenia:

Publikovanie prehľadových štúdií.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: raz ročne

Zodpovedný gestor: ŠÚ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, Sociálna poisťovňa, UPSVAR, zdravotné poisťovne, IVPR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Spracoval prehľadovú štúdiu pod názvom „Vybrané indikátory sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím“, ktorá je zverejnená v prístupnej forme [na webovom sídle ŠÚ SR pod názvom](#).

4.17.2. *Monitorovať využívanie finančných zdrojov zo štrukturálnych fondov pre potreby realizácie opatrení NPRŽPOZP.

Spôsob plnenia:

Publikovanie monitorovacích správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: raz ročne

Zodpovedný gestor: UPPVII

Spolupracujúce subjekty: ústredné orgány štátnej správy

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Úrad vlády Slovenskej republiky

Európska komisia schválila 20.6.2014 [Partnerskú dohodu Slovenskej republiky na roky 2014 - 2020](#). Tento strategický dokument definuje na úrovni SR stratégiu a priority pre efektívne a účinné využitie Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) v programovom období 2014 – 2020. Dokument okrem iného reflektuje na záväzky vyplývajúce z ratifikácie dohovoru. Ide predovšetkým o odstránenie diskriminácie osôb so zdravotným postihnutím najmä v nasledovných oblastiach: prístup ku vzdelávaniu, zamestnanosť, doprava, infraštruktúra a budovy otvorené pre verejnosť, zlepšenie účasti na politickom živote a zabezpečenie plnej spôsobilosti na právne úkony pre všetky osoby so zdravotným postihnutím.

V súvislosti s realizovaním aktivít, ktorých súčasťou je aj posilnenie rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, je v rámci národnej priority „Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce“ stanovené nasledovné:

- v tematickom ciele 8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily - investície Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“) budú zamerané na zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti ohrozených skupín, najmä nízko kvalifikovaných, mladých, starších, osôb so zdravotným postihnutím, marginalizovaných rómskych komunít a ich začlenenie na trh práce.

- v tematickom ciele 9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii – v prípade zdravotného postihnutia, staroby a detí v náhradnej starostlivosti často dochádza k sociálnemu vylúčeniu, spôsobenému nedokonalým systémom poskytovania sociálnych služieb. Sprievodným znakom chudoby a sociálneho vylúčenia je úroveň zdravotného stavu obyvateľstva. Zlý zdravotný stav obyvateľov (chronické ochorenie, zdravotné postihnutie) je jednou z príčin sociálneho vylúčenia a chudoby (najmä z dôvodu následnej straty zamestnania a príjmu).

Napĺňanie uvedených tematických cieľov je predmetom najmä OP ĽZ, ktorého riadiacim orgánom je MPSVR SR, resp. vybraných prioritných osí IROP, ktorého riadením bolo poverené MPRV SR. Na monitorovanie napĺňania uvedených tematických cieľov boli na úrovni oboch operačných programov zadané ukazovatele, prostredníctvom ktorých budú získavané informácie o priebežnom stave dosahovania cieľov o čom bude riadiaci orgán informovať v rámci Výročných správ o vykonávaní programu.

Monitorovanie využívania finančných prostriedkov a napĺňania cieľov v predmetnej oblasti naprieč všetkými operačnými programami EŠIF programového obdobia 2014 – 2020 vykonáva gestor horizontálnych princípov Rovnosť mužov a žien a Nediskriminácia (ďalej len „HP RMŽaN“) zriadený na MPSVR SR. Pre operačné programy financované z prostriedkov ESF je nevyhnutné vytvárať podmienky pre uplatňovanie rovnosti príležitostí, prijímania opatrení na prevenciu a prekonávanie rôznych foriem znevýhodnení a boja proti diskriminácii. Pre ostatné programy EŠIF je prioritou zabezpečiť rovnosť príležitostí v prístupe a využívaní infraštruktúry a služieb, pričom osobitný dôraz si vyžadujú osoby so zdravotným postihnutím, pre ktoré je potrebné vytvorenie mimoriadnych podmienok prístupnosti. Bez takto vytvorených podmienok nie je možné osoby so zdravotným postihnutím začleniť do spoločnosti a do pracovného procesu. Gestor HP RMŽaN je povinný v zmysle Systému riadenia EŠIF pre programové obdobie 2014 – 2020 monitorovať a informovať o prograse a napĺňaní stanovených cieľov v uvedenej oblasti prostredníctvom Výročných správ o implementácii HP RMŽaN. Súčasťou výročných správ bude aj vyhodnotenie napĺňania ukazovateľov, ktoré sú explicitne zadané pre osoby so zdravotným postihnutím. ÚV SR ako centrálny koordinačný orgán bude informovať o plnení HP RMŽaN na základe podkladov gestora v rámci Správ o stave implementácie EŠIF vypracovanej v zmysle Systému riadenia EŠIF.

4.17.3. Spracovať a implementovať metodiky na sledovanie uplatňovania princípu rovnosti príležitostí a skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania.

Spôsob plnenia:

Spracovanie a implementácia metodiky. Publikácia monitorovacích správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: raz za dva roky

Zodpovedný gestor: SNSĽSP

Spolupracujúce subjekty: VOP

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

V roku 2014 SNSĽP poskytlo právnu pomoc 18 obetiam diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia. V roku 2015 bola právna pomoc poskytnutá v 11 takýchto prípadoch. Aktuálne SNSĽP rieši 1 prípad diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia. Vo väčšine prípadov išlo o diskrimináciu v oblasti pracovnoprávných vzťahov alebo vzdelávania.

Správy o dodržiavaní ľudských práv sú zároveň jedným z hlavných výstupov SNSLP, ktoré sú pravidelne zamerané na práva osôb so zdravotným postihnutím a proces implementácie dohovoru. Osobitnú pozornosť venuje implementačným krokom na úrovni štátnej správy a územnej samosprávy. V snahe o čo najobjektívnejšie informácie o tomto procese SNSLP oslovuje dlhoročne aj vybrané mimovládne organizácie.

SNSLP na dennej báze realizuje extenzívny monitoring médií, v ktorom sa venuje aj témam práv osôb so zdravotným postihnutím, či diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia (monitoring ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania).

V roku 2015 SNSLP iniciovalo rokovania s MS SR o možnostiach zlepšenia evidencie porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v justičných štatistikách v rozsahu súdnych konaní a súdnych rozhodnutí (zverejňovanie súdnych rozhodnutí a ďalších informácií - InfoSúd). SNSLP očakáva možnosť podrobnej evidencie v sporoch namietanej diskriminácie, a to aj v členení podľa oblasti a diskriminačného dôvodu.

Aktivity, ktoré nepriamo ovplyvňujú plnenie úlohy:

V roku 2015 SNSLP realizovalo 1.etapu výskumu v oblasti prijímania dočasných vyrovnávacích opatrení na úrovni územnej samosprávy. Do výskumu sa zapojilo celkom 1 198 miest, mestských častí, obcí a samosprávnych krajov. Dočasné vyrovnávacie opatrenia doposiaľ realizovalo 107 subjektov, pričom 48 z nich bolo realizovaných v prospech znevýhodnenej skupiny osôb so zdravotným postihnutím. Výsledky výskumu budú zverejnené [na webovom sídle SNSLP](#).

4.17.4. Navrhnuť a zaviesť systém vyhodnocovania počtu študentov uznaných za osoby so zdravotným postihnutím v rámci Centrálneho registra študentov.

Spôsob plnenia:

Zverejňovanie v rámci CRŠ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Podľa § 73 ods. 4 zákona o vysokých školách sa v registri študentov zaznamenávajú aj údaje o špecifickej potrebe študenta podľa § 100 uvedeného zákona (podpora študentov a uchádzačov o štúdium so špecifickými potrebami). Na podporné služby podľa tohto paragrafu má nárok študent, ktorý súhlasí s vyhodnotením svojich špecifických potrieb.

4.17.5. Realizovať výskumy zamerané na otázky zdrojového a organizačného zabezpečenia inkluzívneho vzdelávania žiakov a študentov so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Riešenie výskumných projektov a zverejňovanie výskumných správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, VÚDPaP, ŠPÚ

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

V pláne hlavných úloh VÚDPaP je začlenená výskumná úloha zameraná na overovanie podmienok pre inkluzívne vzdelávanie žiakov intaktných a so sluchovým postihnutím, tzv. „obrátaná integrácia“. O stave riešenia úlohy a dosiahnutých výsledkoch je vypracúvaná priebežná správa z experimentu predkladaná MŠVVŠ SR. Získané výsledky sú prezentované na domácich i zahraničných odborných podujatiach.

4.17.6. Realizovať výskumy zamerané na otázky podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce.

Spôsob plnenia:

Riešenie výskumných projektov a zverejňovanie výskumných správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: IVPR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

S cieľom navrhnúť konkrétne odporúčania pre tvorbu a monitorovanie špecifických programov podpory pri hľadaní prvého zamestnania mladých osôb so zdravotným postihnutím vo veku do 29 rokov rieši IVPR výskumný projekt „Podpora pri hľadaní prvého zamestnania mladých ľudí so zdravotným postihnutím“, ktorého výsledkom bude aj návrh opatrení v oblasti stimulácie zamestnávateľov k umožneniu získania pracovnej skúsenosti mladým osobám so zdravotným postihnutím.

4.17.7. Podporovať výskumy zamerané na vývoj a dostupnosť univerzálne dizajnovaných tovarov a služieb, rovnako na vývoj a dostupnosť asistenčných technológií.

Spôsob plnenia:

Riešenie výskumných projektov a zverejňovanie výskumných správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne
Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR
Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Štruktúrovaný zoznam riešených projektov (z databázy Centrálného informačného portálu pre výskum, vývoj a inovácie):

- Inteligentná elektroinštalácia ako nástroj pre zvýšenie kvality života seniorov a zdravotne znevýhodnených (Technická univerzita v Košiciach 01.01.2015 - 31.12.2016),
- Inteligentné senzorové systémy na báze organickej elektroniky pre monitorovanie zdravia a zvyšovanie úrovne prevencie a kvality života (Univerzita Komenského v Bratislave 01.10.2013 - 30.09.2016),
- Univerzálne navrhovanie prostredia v súlade s požiadavkou inklúzie zdravotne limitovanej populácie do vzdelávacieho a pracovného procesu (Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta elektrotechniky a informatiky 01.01.2011 - 31.12.2014),
- Vertikálne rehabilitačné zariadenie dolných končatín umožňujúce priestorovú mobilitu pacienta (Technická univerzita v Košiciach, Fakulta elektrotechniky a informatiky; Technická univerzita v Košiciach, Strojnícka fakulta 01.01.2015 – 31.12.2017).

4.17.8. Realizovať výskumy zamerané na otázky podpory nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím, osobitne na otázky rezidenčnej starostlivosti, deinštitucionalizácie a osobnej asistencie.

Spôsob plnenia:

Riešenie výskumných projektov a zverejňovanie výskumných správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Inštitút pre výskum práce a rodiny

V rámci kontraktu medzi MPSVR SR a IVPR bola v roku 2015 spracovaná úloha „Implementácia podmienok kvality do praxe poskytovateľov sociálnych služieb – metodické východiská“ (Repková, K., ed.) Práca kontextualizuje, triedi a sumarizuje základné informácie a poznatky týkajúce sa podmienok pre výkon kvalitných SS za účelom ich zabezpečovania u verejných a neverejných poskytovateľov SS. Práca vychádza z novej právnej úpravy problematiky kvality SS a je súčasťou prípravy poskytovateľov na proces hodnotenia podmienok kvality SS, ktoré poskytujú.

4.18. Medzinárodná spolupráca

Strategický cieľ:

Medzinárodná spolupráca a jej presadzovanie na podporu národných snáh o realizáciu cieľov a prijať primerané a účinné opatrenia na medzištátnej úrovni a v prípade potreby v partnerskej spolupráci s príslušnými medzinárodnými a regionálnymi organizáciami a občianskou spoločnosťou, najmä s organizáciami osôb so zdravotným postihnutím. Potreba partnerskej spolupráce s príslušnými medzinárodnými a regionálnymi organizáciami a občianskou spoločnosťou, najmä s organizáciami osôb so zdravotným postihnutím.

4.18.1. Koordinácia implementačných správ zmluvných orgánov.

Spôsob plnenia:

MZVAEZ SR v rámci posudzovania implementačných správ k medzinárodným zmluvám v oblasti ľudských práv, ku ktorým sa neviaže jeho gestorstvo, plní koordinačnú funkciu pozostávajúcej z predkladania implementačných správ zmluvným orgánom prostredníctvom svojich stálych zastúpení, ako aj zabezpečenia logistických otázok pre členov delegácie zúčastňujúcich sa na posudzovaní.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MZVAEZ SR

Navrhovateľ: MZVAEZ SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

V rámci posudzovania implementačných správ k medzinárodným zmluvám v oblasti ľudských práv, ku ktorým sa neviaže jeho gestorstvo, plní koordinačnú funkciu pozostávajúcu v prevažnej miere z plnenia úloh vyplývajúcich z kontaktu s príslušným orgánom medzinárodnej organizácie.

4.18.2. *Medzinárodná spolupráca vrátane medzinárodných rozvojových programov bude začleňujúca a prístupná pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

1. Pri tvorbe plánovacích dokumentov rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky v gescii MZVAEZ SR bude zohľadňovaný princíp nediskriminácie a prístupnosti z hľadiska osôb so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MZVAEZ SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

2. Pre uvedené využiť aj revíziu rozvojového konsenzu Európskej únie.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MZVAEZ SR

Navrhovateľ: MZVAEZ SR

4.19. Publicita, monitoring a evaluácia plnenia programu

Strategický cieľ:

Zabezpečiť informovanosť o prijatí, obsahovej náplni a vyhodnocovaní programu, osobitne pre osoby so zdravotným postihnutím. Zabezpečiť sprístupnenie znenia programu a monitorovacích správ jeho plnenia v prístupných formátoch pre OZP. Pravidelne zhromažďovať údaje o plnení programu, ako aj pripraviť hodnotiace správy k plneniu programu.

4.19.1. *Zabezpečiť pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 - 2020, vrátane formátov prístupných pre OZP.

Spôsob plnenia:

Pravidelné monitorovacie a evaluačné správy.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015, každé dva roky

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Na zasadnutiach Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím sú v zmysle uznesenia výboru č. 37 zo dňa 28.1.2014 pravidelne prerokovávané plnenia časovo aktuálnych opatrení Národného programu. Pri organizácii zasadnutí výboru sa dbá na to, aby boli zasadnutia výboru tlmočené do posunkovej reči pre osoby so sluchovým postihnutím a na to, aby podklady na rokovanie výboru boli dodávané v prístupných elektronických formátoch pre osoby so zrakovým postihnutím.

Zoznam použitých skratiek (abecedne):

AOTP – Aktívne opatrenia na trhu práce
AU – Asistent učiteľa
BBSK – Banskobystrický samosprávny kraj
BSK – Bratislavský samosprávny kraj
CVANU – Celoživotné Vzdelávanie ako Nástroj Uplatniteľnosti
DD a DSS – Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb
DFNsP - Detská fakultná nemocnica s poliklinikou
DFNsP Bratislava – detská fakultná nemocnica Bratislava
DI - Deinštitucionalizácia
DSS – Domov sociálnych služieb
ECAV – Evanjelická diakona ECAV na Slovenku
ESF - Európskeho sociálneho fondu
EŠIF - Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ – Európska únia
FO s ŤZP – Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím
HP RMŽaN - Horizontálne princípy Rovnosť mužov a žien a Nediskriminácia
IOM – Integrované obslužné miesta
IROP – Integrovaný regionálny operačný program
IVPR – Inštitút pre výskum práce a rodiny
IZS - Integrovaný záchranný systém
KMC - Koordinačno – metodické centrum
KOZP – Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím
KR HaZZ - Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
KSK – Košický samosprávny kraj
MDVRR SR - Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MF SR - Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MO SR - Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠ - Materská škola
MŠVVŠ SR - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MVO - Mimovládne organizácie
MV SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MZVAEZ SR – Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
MŽP SR - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NOC – Národné osvetové centrum
NROZPvSR – Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR
NR SR - Národná rada Slovenskej republiky
NSJS – Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike
NSK – Nitriansky samosprávny kraj
OPII – Operačný program Integrovaná infraštruktúra

OPIS – Operačný program Informatizácia spoločnosti
OP ĽZ- Operačný program Ľudské zdroje 2014 – 2020
OP ZaSI - Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
PSK – Prešovský samosprávny kraj
PZ – Policajný zbor
Rada RTVS – Rada rozhlasu a televízie Slovenska
ROP – Regionálny operačný program
RPVaR - Rada pre vysielanie a retransmisiu
RTVS – Rozhlas a televízia Slovenska
SAD – Slovenská autobusová doprava
SED – Strediská evanjelickej diakonie
SKN – Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
Slov-Lex – Právny a informačný portál
SNSĽP - Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
SOI – Slovenská obchodná inšpekcia
SPODaSK – Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela
SS – Sociálne služby
SŠ – Stredná škola
ŠIOV - Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠPÚ - Štátny pedagogický ústav
ŠÚ SR - Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVP -Štátny vzdelávací program
TSK – Trenčiansky samosprávny kraj
TTSK – Trnavský samosprávny kraj
UKB – Univerzitná knižnica v Bratislave
UMS - Únia miest Slovenska
UPSVAR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚHCP PPZ - Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ
ÚPVVII - Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
ÚSVROS - Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
ÚVO - Úrad pre verejné obstarávanie
ÚV SR - Úrad vlády Slovenskej republiky
VÚC – Vyšší územný celok
VÚDPaP – Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
ZSS – Zariadenie sociálnych služieb
ZŠ – Základná škola
ZVJS – Zbor väzenskej a justičnej stráže
ŽSK – Žilinský samosprávny kraj